

4.3
Klaus Hansen
Vester Sognstrupvej 1
7500 Holstebro

Dato: 30-09-2010
Sagsnr.: 000523-2008
Henv. til: Christian S. Laursen
Tlf.: 96117792

§ 12 MILJØGODKENDELSE

af kvægbruget

Vester Sognstrupvej 1

beliggende på matr. nr. 15 a m.fl. Skinbjerg By, Nørre Felding,
beliggende Vester Sognstrupvej 1 7500 Holstebro

**MILJØGODKENDELSE ER MEDDELT I
HENHOLD TIL LOV NR. 1486 AF
4/12-2009 OM MILJØGODKEN-
DELSE M.V. AF HUSDYRBRUG.**

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
STAMBLAD FOR VIRKSOMHEDEN.....	4
IKKE TEKNISK RESUMÉ.....	5
MEDDELELSE OM GODKENDELSE	6
MILJØGODKENDELSENS VILKÅR	7
GENERELLE FORHOLD.....	7
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	8
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>11</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	14
<i>Miljøpåvirkning fra husdyrbrugets arealer.....</i>	<i>15</i>
OFFENTLIGGØRELSE OG GENERELLE FORHOLD.....	17
KLAGEVEJLEDNING	17
OFFENTLIGGØRELSE	17
RETSBESKYTTELSE	19
UDNYTTELSE AF GODKENDELSEN	20
OPLYSNINGER OM GRUNDLAG FOR MILJØGODKENDELSEN	20
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	21
GENERELLE FORHOLD.....	21
<i>Ansøger og ejerforhold</i>	<i>21</i>
<i>Lokalisering og planmæssige forhold</i>	<i>22</i>
<i>Landskabelige og kulturhistoriske områder.....</i>	<i>23</i>
<i>Ophør af husdyrbruget.....</i>	<i>24</i>
<i>Alternative muligheder.....</i>	<i>24</i>
HUSDYRBRUGETS ANLÆG.....	25
<i>BAT i staldanlæg.....</i>	<i>27</i>
<i>Husdyrgødning.....</i>	<i>39</i>
<i>Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg</i>	<i>44</i>
<i>Driftsforstyrrelser eller uheld</i>	<i>53</i>
HUSDYRBRUGETS UDBRINGNINGSAREALER.....	58
<i>Miljøpåvirkning af husdyrbrugets arealer</i>	<i>65</i>
<i>Bilag IV-arter.....</i>	<i>67</i>
<i>Grundvand</i>	<i>68</i>
<i>Arealer fysiske forhold.....</i>	<i>71</i>
<i>Næringsstoffer.....</i>	<i>73</i>
NATURA 2000-OMRÅDER, BESKYTTEDE NATURTYPER OG OMRÅDER SAMT BILAG IV ARTER....	75
<i>Generelle betragtninger for Natura 2000-områder</i>	<i>75</i>
<i>Bilag IV-arter.....</i>	<i>76</i>
<i>Beskrivelse af Natur 2000-vandopland Nissum Fjord og udpegningsgrundlag.....</i>	<i>76</i>
<i>Næringsstoffer.....</i>	<i>82</i>
<i>Holstebro Kommunes vurdering af påvirkningen af Nissum Fjord.....</i>	<i>86</i>
<i>Grundlaget for vurderingen</i>	<i>87</i>
HOLSTEBRO KOMMUNES SAMLEDE VURDERING AF HUSDYRBRUGET	88
BILAG	89

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

BILAG 1 – "HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED"	89
BILAG 2 – "AFSTANDE TIL NÆRMESTE NABO OG SKEL"	90
BILAG 3 – "SITUATIONSPLAN"	91
BILAG 4 – "HUSDYRBRUGETS INDRETNING – RØRFØRING"	92
BILAG 5 – "HUSDYRBRUGETS AFLØBSFORHOLD"	93
BILAG 6 – "HUSDYRBRUGETS INDRETNING – PLACERING OG OPBEVARING AF OLIE, KEMIKALIER OG AFFALD"	94
BILAG 7 – "GYLLETRANSPORTRUTER"	95
BILAG 8 – "INTERNATIONALE BESKYTTELSE OMRÅDER OMKRING HUSDYRBRUGETS AREALER OG ANLÆG"	96
BILAG 9 – "NATUROMRÅDER OMKRING ANLÆG OG AMMONIAK DEPOSITION BEREGNINGSPUNKTER"	97
BILAG 10 – "OVERSIGTKORT OVER UDSPREDNINGSAREALERNE"	98
BILAG 11 – "AREALER (2) RINGKØBINGVEJ / GRYDE Å §3 NATUR- MÅLSÆTNING"	99
BILAG 12 – "AREALER (2) RINGKØBINGVEJ / GRYDE Å §3 NATUR- TYPE"	100
BILAG 13 – "AREALER (2) RINGKØBINGVEJ / GRYDE Å FREDNINGER, BESKYTTELSER SAMT LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER"	101
BILAG 14 – "AREALER (2) RINGKØBINGVEJ / GRYDE Å OVERFLADEVAND FOSFOR OG LAVBUND"	102
BILAG 15 – "AREALER (2) RINGKØBINGVEJ / GRYDE Å TERRÆNFORHOLD"	103
BILAG 16 – "AREALER (4) VED ANLÆG §3 NATUR- MÅLSÆTNING"	104
BILAG 17 – "AREALER (4) VED ANLÆG §3 NATUR- TYPE"	105
BILAG 18 – "AREALER (4) VED ANLÆG. FREDNINGER, BESKYTTELSER SAMT LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER"	106
BILAG 19 – "AREALER (4) VED ANLÆG FOSFOR OG LAVBUND OG BUFFERZONE SAMT BYZONE"	107
BILAG 20 – "AREALER (7) §3 NATUR- MÅLSÆTNING"	108
BILAG 21 – "AREALER (7) §3 NATUR- TYPE"	109
BILAG 22 – "AREALER (7) FREDNINGER, BESKYTTELSER SAMT LANDSKABS- OG KULTURHISTORISKE INTERESSER OMKRING UDSPREDNINGSAREALER"	110
BILAG 23 – "AREALER (7) OVERFLADEVAND FOSFOR OG LAVBUND"	111
BILAG 24 – "AREALER (7) RISIKOAREALER I RELATION TIL TERRÆNFORHOLD"	112
BILAG 25 – "UDSPREDNINGSAREALER MED LOVPLIGTIGT KRAV OM NEDFÆLDNING"	113
BILAG 26 – "OVERSIGT OVER LANDSKABELIGE INTERESSEOMRÅDER"	114
BILAG 27 – "DETAILOVERSIGT OVER EJEDE OG FORPAGTEDE AREALER"	115
BILAG 28 – "MATRIKELOVERSIGT FRA ANSØGNINGSMATERIALET"	117
BILAG 29 – "DRIFTSJOURNAL - DEL 1 / 2"	119
BILAG 30 – "DRIFTSJOURNAL - DEL 2 / 2"	120
BILAG 31 – "§ 21 VURDERING FRA HERNING KOMMUNE"	121
BILAG 32 – "AREALER GRUNDEVAND 1/2"	129
BILAG 33 – "AREALER GRUNDEVAND 2/2"	130
BILAG 34 – "SÆDSKIFTENOTAT AF 27-06-2007"	131

Stamblad for virksomheden

Godkendelsesdato:	30-09-2010
Godkendelse hjemmel, lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug	§12 over 250 DE (570,92 DE)
Husdyrbrugets navn, jf. CVR	KLAUS HANSEN
CVR-nr. / P-nr.	12011342 / 1000315318
Husdyrbrugets adresse	Vester Sognstrupvej 1 Nr Felding 7500 Holstebro
Husdyrbrugets telefonnumre	97 42 40 86 / 21 66 00 68
Husdyrbrugets kontaktperson(er)	Klaus Hansen
Matrikel	15 a m.fl. Skinbjerg By, Nørre Felding
CHR	56536
(i)-mærket, bek. 1640 / 13/12-2006	Nej
Ejendomsnr.	661- 86793
Husdyrbrugets konsulent	Jakob T. Nikolajsen, Lemvigegnens Landboforening, Industrivej 53, 7620 Lemvig E-mail: jtn@lemvig-landbo.dk Tlf. 96 63 05 53 / 21 27 03 46
Godkendelses- og tilsynsmyndighed	Holstebro Kommune Nupark 51, 7500 Holstebro E-mail: naturogmiljo@holstebro.dk Tlf. 96 11 75 63

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ikke teknisk resumé

Holstebro Kommune har den 4/1-2008 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrbruget på Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro. Ansøgningen blev indsendt den 21. december 2007. Husdyrbruget er tidligere miljøgodkendt efter husdyrbugslovens § 12 den 23-5-2007. Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 stk. 3 Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug¹.

Dyreholdet

Ansøger ønsker at udvide besætningen af malkekøer ved at konvertere hovedparten af bedriftens kvieopdræt til malkekøer. Udvidelsen sker i eksisterende stald og i en tilbygning til den eksisterende kostald. Dyreholdet ændres fra 258 køer (stor race) med tilhørende kvieopdræt til 402 malkekøer (stor race), hvor kvierne fra 3 til 23 måneder er udliciteret på kviehotel 250-260 stk. ca 115 DE ved Steen Birk Hansen, Godrimvej 6, Sir, 7500 Holstebro og ca. 80-90 stk. ca. 39 DE ved Søren Kjærgaard, Sørvadvej 14, 7500 Holstebro. Siden ansøgningen blev indsendt i første version er omregningsfaktorerne for DE blevet ændret, så den samlede størrelse af det ønskede husdyrhold bliver 570,41 DE i stedet for de oprindelige 499,9 DE

Bygninger / Anlæg

I forbindelse med udvidelsen ansøges om følgende bygningsmæssige ændringer: Nedrivning af gamle avlsbygninger, om- og tilbygning af den nuværende kostald/foderlade til kælvningsboks og sengebåse. Der etableres ca. 1.020 m² nye staldbygninger i forbindelse med ombygningerne, samt et råvarehus på ca. 900 m² øst for plansiloer.

Der anlægges en ca. 700 m² betonplads til kalvehytter. Overfladevand fra betonplades ledes til gyllesystem. De eksisterende plansiloer ca 2200 m² udvides og vil efter udvidelsen dække omkring 3700 m² med en sidehøjde på 2,5 m plansiloerne vil være åbne i begge ender.

Husdyrbrugets anlæg ligger i bufferzone II i forhold til naturtyper med særlig værdifuld natur, som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug. Ammoniakfordampningen fra anlægget stiger med 957,29 kg N/år, og der vil være en merdeposition på 0,08 kg N/år på hedeområdet ved dragonkasernens øvelsesterræn. Der er foretaget ammoniakdepositionsberegninger på yderligere 3 punkter indenfor hedeområdet. Det beregnings punkt hvor merdepositionen er højest vil dette være på 0,176 kg N/ha/år, og den årlige totaldeposition vil være på 0,689 kg N/ha/år

Dele af udspretningsarealer er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde, områder med indsatsplan eller områder med særlige drikkevands interesser. De ejede/forpagtede udspretningsarealer ligger uden for nitratklasse. Husdyrbrugets arealer ligger i oplandet til Nissum fjord (felsted kog)

¹ Lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Meddelelse om godkendelse

Miljøgodkendelsen fastlægger de vilkår, der gælder for udvidelse af husdyrbruget.

Husdyrbruget er større end 250 DE og er derfor omfattet af § 12 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Husdyrbruget er dermed omfattet af reglerne for IPPC, jvf. IPPC-direktivet. Holstebro Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed for virksomhedens forhold til det eksterne miljø. Godkendelsen omfatter alle aktiviteter på ejendommen, der hører under husdyrbruget. Der drives ikke bivirksomhed på husdyrbruget.

Ejendommen er godkendt til 258 malkekøer, 55 opdræt (0-6 mdr.) og 203 opdræt (6-28 mdr.), i alt 392,8 DE. Dette fremgår af Tillæg nr. 32 til Regionplan 2005, december 2006 (Ringkjøbing Amt) og Miljøgodkendelse af kvægbrug på matr. nr. 15 a m.fl. Skinbjerg By, Nørre Felding, maj 2007 (Holstebro Kommune).

På baggrund af de foreliggende oplysninger i ansøgningen og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering meddeler Holstebro Kommune hermed godkendelse til den ansøgte produktion af 402 malkekøer (tung race) med opdræt (249 dyr) fra 0 til 6 måneder samt de sidste 2 måneder før kælvning (32 dyr) svarende til i alt 570,92 DE, på kvægbrug på matr. nr. 15 a m.fl. Skinbjerg By, Nørre Felding, beliggende Vester Sognstrupvej 1 7500 Holstebro.

I forbindelse med meddelelse af miljøgodkendelse ophæves den eksisterende miljøgodkendelse af 14-5-2007 iht lov nr. 1572 af 20/12-2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug efter § 12.

Godkendelsen bygger på virksomhedens ansøgning, tilsyn på husdyrbruget og supplerende oplysninger samt kommunens konkrete vurdering støttet af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer.

Miljøgodkendelsen er delt op i en særlig godkendelse af anlæg (bygninger, dyrehold, gødningsanlæg og andre faste installationer), og en særlig godkendelse af arealerne. Arealgodkendelsen omfatter alle ejede og forpagtede udbringningsarealer under husdyrbruget samt aftaler om afsætning af husdyrgødning til tredjemand. De to godkendelser kan reguleres uafhængigt af hinanden. Under generelle vilkår er stillet vilkår, der er gældende for både anlægs- og arealdelen.

På Holstebro Kommunes vegne

Christian Skaaning Laursen
Civilingeniør

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljøgodkendelsens vilkår

Generelle forhold

Ibrugtagen af miljøgodkendelse

1. Den meddelte miljøgodkendelse kan ikke tages i brug før afstandskrav til privat fællesvej er overholdt samt synet og godkendt af kommunen. Afstandskravet anses som overholdt hvis vejen enten flyttes eller nedlægges. Senest 1 år efter meddelelse af godkendelsen skal beliggenhed af vejen være berigtiget på matrikelkort ellers bortfalder denne.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

2. Den eksisterende godkendelse fra maj 2007 ophæves og erstattes med denne godkendelse

Dokumentation

3. Husdyrbruget skal etableres og drives, som det er beskrevet i ansøgningen og de supplerende oplysninger, og som det er sammenfattet i godkendelsens miljøtekniske beskrivelse og vurdering, medmindre vilkårene i denne godkendelse og senere afgørelser foreskriver andet.
4. På tilsynsmyndighedens forlangende skal husdyrbruget dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår. Opgørelse af f.eks. husdyrholdets størrelse, affaldsregistrering og -bortskaffelse samt mark- og gødningsplaner m.v., samt driftsjournaler (jvf. Bilag 29 og Bilag 30), skal efter anmodning kunne fremlægges for tilsynsmyndigheden. Der skal på forlangende fremvises dokumentation herfor for de seneste fem år.

Frist for udnyttelse af godkendelse

5. Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra godkendelsesdatoen.

Ansøger og ejerforhold

6. Ændringer i ejerforhold eller ændringer i, hvem der er ansvarlig for driften, skal meddeles til kommunen senest 14 dage efter at ændringen har fundet sted.

Ophør af husdyrbruget

7. Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes, ensilage-markstakke og kompostmarkstakke fjernes og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Omkostninger i forbindelse hermed påhviler

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

husdyrbruget.

Husdyrbrugets anlæg

Det ansøgte husdyrhold

Den godkendte produktion gælder antallet af dyr (indenfor de angivne alders- eller vægtintervaller) fordelt på dyretyper. Antallet af dyreenheder er således kun retningsgivende for godkendelsestypen.

8. Husdyrbruget har pr. planår (1/8-31/7) maksimalt godkendelse til følgende dyrehold:

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion	
	Antal	DE
Malkekøer, st. race	402	535,99
Kvier (23-25 mdr.), st. race	32	20,03
Småkalve (0-3 mdr.), st. race	48	11,76
Tyrekalve (0-6 mdr) st. race	201	2,63
I alt		570,41

9. Dyreholdet skal etableres i de staldanlæg, der er angivet i følgende. Dyreholdet skal opgøres for hvert planår. Antallet af dyreenheder mellem de forskellige dyretyper kan variere med indtil 10 DE.

Eksisterende kvægstald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	Stald system
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race	307	409,33	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Kvie/stud, tung race 23-kælvning	32	20,03	

Betonplads med kalvebokse

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	Stald system
Malkekøer og opdræt, tung race	Småkalv, tung race 0-3 mdr.	48	11,76	Dybstrøelse (hele arealet)
Tyrekalve og ungtyre	Tyrekalv, tung race 0-6 mdr. op til 60 kg	201	2,63	

Ny kostald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	Stald system
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race	25	33,33	Dybstrøelse (hele arealet)
		70	93,33	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv

Eksisterende Kvægstald

10. Såfremt der anvendes robotskraber, skal den indstilles til at skrabe gangarealer hver

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

fjerde time. Tværgange, som ikke skrubes automatisk, skal rengøres manuelt mindst 2-3 gange dagligt.

Betonplads med kalvebokse

11. Kalvehytter skal placeres på befæstet areal med afløb til gyllebeholder
12. Der skal strøs med halm eller andet materiale, så overfladen af dybstrøelsesmåtten altid er tør. Dybstrøelse fra kalvebokse skal køres på møddingspladsen. Der bør være opmærksomhed på hyppig udmugning, hvor der er risiko for opformering af fluer.

Ny kostald

Præfabrikeret drænet gulv

13. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte, lysningsarealet til ajelefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gulvareal i staldafsnit.
14. Der skal foretages tolv skrabninger hver dag.

Dybstrøelse

15. Der skal strøs med halm eller andet materiale, så overfladen af dybstrøelsesmåtten altid er tør.

Rengøring af staldanlæg

16. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres at staldafsnit holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.

Ensilage opbevaring og håndtering

17. Ensilage, der opbevares i markstak, må ikke placeres på arealer, der skråner mod vandløb og søer. Der skal minimum gå 5 år imellem, der placeres markstakke på et givent areal. Markstakke må ikke placeres på drænede eller lavbundsjord uden okkerklasse. Komposteret dybstrøelse kan opbevares i markstak.

I de tilfælde, hvor ensilage placeres i markstak, skal tidspunkt og placering noteres og indtegnes på et målefast kortbilag i driftsjournalen.

Placeringen af ensilagemarkstakke skal overholde nedenstående afstandskrav:

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg, herunder markvandingboringer	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Spild og kasseret ensilage fra markstakke skal fjernes løbende (minimum en gang om ugen og altid før varslet regn) og opbevares overdækket med plast eller lignende på møddingsplads, gyllebeholder eller ensilagesilo for at forhindre lugtgener eller anden forurening.

Overdækningsmateriale fra markstakke, ensilagepladser eller –siloe skal løbende fjernes og opbevares i en container eller tom køresilo.

18. I henhold til § 21 udtalelse fra Herning kommune må der kun anlægges markstakke på del mark 41-1 og de områder af markerne 41-0, 42-0, 47-0 og 55-0 der ligger mere end 300 m fra § 3 beskyttede områder. Der må ikke anlægges markstakke på de resterende arealer da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder

Døde dyr

19. Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold.

Kadaverpladsen skal placeres og indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Opbevaring af flydende husdyrgødning

20. Husdyrbruget skal have mindst 9 måneders opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning.
21. Gyllebeholdere skal minimum en gang om året - f.eks. i forbindelse med forårstømning - inspiceres for revner/utætheder mv. og vedligeholdes. Inspektion og evt. vedligeholdelse skal noteres i driftsjournal, jvf. Bilag 29 – ”Driftsjournal - del 1 / 2”.
22. Husdyrbrugets to største gyllebeholdere skal overdækkes med fast overdækning med korrosionssikring, som sikrer mod indvendig korrosion af gyllebeholderen.
23. Åbningen af teltoverdækningen må kun stå åben i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder. Teltoverdækningen må dog højst stå åben i et døgn.
24. I tilfælde af skader på teltoverdækningen skal denne repareres inden 1 uge efter skadens opståen. Såfremt dette ikke kan overholdes, skal en montør rekvireres inden 2 hverdage efter skadens opståen.
25. Eventuelle skader på teltoverdækningen noteres i logbog med dato for skaden og dato for reparation af denne. Såfremt teltoverdækningen står åben længere end angivet i vilkår 24 noteres dette i logbogen med angivelse af årsag til dette.

Påfyldning af gyllevogne

26. Ved anvendelse af traktorpumpe skal påfyldning af gyllevogn foregå på en plads med

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning. Alternativt skal der anvendes gyllevogne med egen påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås.

Såfremt Holstebro Kommune skønner, at der opstår spild fra påfyldning af gyllevogne ol. kan der stilles krav om, at påfyldning ol. skal foregå på en plads, med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning.

Opbevaring af dybstrøelse og fast husdyrgødning

For generelle forhold vedrørende opbevaring af dybstrøelseskompst i markstak se vilkår 17 afsnit om opbevaring af ensilage i markstak

27. Komposteret dybstrøelse må placeres i markstakke, såfremt markstakkene er overdækkede og placeres, så de overholder kravene for ensilagestakke i vilkår 17
28. Komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 150 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.
29. Markstakke med komposteret husdyrgødning må ikke placeres inden for bufferzone I og II. jf. Bilag 25 – "Udspretningsarealer med lovpligtigt krav om nedfældning"

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Lugt

30. Tilsynsmyndigheden kan kræve, at husdyrbruget foretager undersøgelser af lugtkilder og/eller behandling af afkastluften, hvis det skønnes, at eventuelle klager over lugt fra husdyrbruget er velbegrundede. Hvis der er væsentlige gener, kan tilsynsmyndigheden kræve, at der udtages en måling af lugt. Målingerne skal udføres efter gældende retningslinjer fra miljøstyrelsen (referencelaboratoriet). Udgifter i forbindelse med undersøgelser og målinger afholdes af husdyrbruget. Med mindre tilsynsmyndigheden skønner, at generne er væsentlige, vil der højst blive krævet én måling pr. år.

Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener fra stalde, gødningsoplæg m.v., der vurderes at være væsentligt større end, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen kræve, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger. Alle udgifter i forbindelse med et sådant projekt afholdes af husdyrbruget.

Transport

31. Transport til og fra ejendommen skal af hensyn til støj- og støvgener foregå ved hensynsfuld kørsel.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Støj

32. Støjbidraget fra staldene sammenlagt med bidraget fra husdyrbrugets øvrige aktiviteter - målt udendørs - til det ækvivalente, korrigerede støjniveau målt i dB(A), må ved nabobeboelse* ikke overstige nedenfor anførte værdier.

Mandag-fredag kl. 7-18 (8 timer) Lørdag kl. 7-14 (7 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time) Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 7-18 (8 timer)	Alle dage kl. 22-7 (½ time)	Alle dage kl. 22-7 Maksimal værdi
55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)	55 dB(A)

*) Ved nabobeboelse defineres som opholdsarealer ved nærmeste nabo. Ved tvivlsspørgsmål er det tilsynsmyndigheden, der definerer, hvor støjgrænsen gælder. Støjbidraget (bortset fra maksimalværdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A) (re. 20 µPa). Tidsintervallerne i parenteserne angiver midlingstiden inden for den pågældende periode.

33. Ved klage over støj fra husdyrbruget, kan kommunen anmode om, at der indsendes dokumentation for overholdelse af støjkrav. Husdyrbruget skal for egen regning dokumentere, at støjvilkår overholdes, hvis tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dokumentation for overholdelse af støjkravene kan være i form af målinger i husdyrbrugets omgivelser (under fuld drift) eller kildestyrkemålinger ved de enkelte støjklender kombineret med beregninger efter den fælles nordiske beregningsmodel for industri-støj.

Kravet om dokumentation af støjforholdene kan højst fremsættes en gang årligt, med mindre den seneste kontrol viser, at vilkår nr. 32 ikke kan overholdes. Støjmålinger skal udføres som beskrevet i Miljøstyrelsens til enhver tid gældende støjberegningsvejledning og foretages i punkter som forinden aftales med tilsynsmyndigheden. Støjmåling skal udføres af et akkrediteret firma.

34. Drifttiden for de forskellige støjklender kan reguleres, såfremt dette findes nødvendigt.

Lys

35. Husdyrbruget skal i forbindelse med energigennemgangen undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyring af udebelysningen.

Spildevand

36. Overfladevand fra befæstede arealer opsamles og udspreddes på plantedække. Grunget risiko for forurening af omgivelserne, skal befæstede arealer omkring husdyrbrugets bygninger skal altid holdes rene for affald, foderrester, gødningspild m.v., således, at der ikke er risiko for udvaskning af organisk materiale og næringsstoffer til grøfter og dræn ved overfladeafstrømning.

Skadedyr

37. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

med retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Hvis Holstebro Kommune finder det nødvendigt kan det forlanges, at der føres journal over fluebekæmpelsen/skadedyrbekæmpelsen på husdyrbruget. Journalen skal føres efter kommunens anvisninger.

Driftsforstyrrelser eller uheld

38. Der skal, inden den 1-4-2011, udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan, der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være skriftligt og accepteres af Holstebro Kommune. Forslag til beredskabsplan skal sendes til kommunen senest den 1-3-2011.

Beredskabsplanen/driftsforskriften skal som minimum indeholde:

- Procedurer som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen, herunder placering af drænbrønde på arealet øst for ejendommen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften eller kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage.

Beredskabsplanen skal være kendt af alle personer, der arbejder på husdyrbruget og skal ophænges synligt, hvor den er let at komme til. Beredskabsplanen skal løbende holdes opdateret.

Miljø- og ressourcestyring

39. Husdyrbruget skal minimum en gang i kvartalet føre journal/opgørelse over forbrug af el, vand og brændstof, samt andre relevante ressourcer.
40. Husdyrbruget skal arbejde på at nedbringe ressourceforbruget og affaldsmængden samt udledning af forurenende stoffer til omgivelserne, så der på en økonomisk forsvarelig måde opnås en reduktion i miljøbelastningen.

Husdyrbruget skal i forbindelse med tilsyn redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nyt materiel, ny management eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen. Følgende områder forventes at indgå i redegørelsen:

- Metoder/management til reducere af fordampningen af kvælstof fra stalde og opbevaringsanlæg samt i forbindelse med udbringning.
- Tiltag til reducere af kvælstofudledning og fosforoverskud.
- Redegørelse for ressourceforbrug og tiltag til minimering heraf.
- Reparations- og vedligeholdelsesplaner
- Affaldsreducerede tiltag

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

41. Hele husdyrbruget skal indenfor 1 år efter meddelelse af godkendelsen være gennemgået af en energifaglig konsulent med det formål at sikre, at lønsomme ressourcibesparende teknologier løbende indføres på husdyrbruget. Gennemgangen skal som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskiner og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc.
- Det nye byggeri skal i projekteringen gennemgås af en energifaglig person.
 - Husdyrbruget skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyret udebelysning.

Husdyrbruget skal efter ovenstående gennemgang gennemgås minimum hvert 5. år. Som udgangspunkt skal 5-års lønsomme teknologier indføres. Kontroller inkl. rapport skal vedlægges driftsjournalen.

42. Mælkekøleanlægget skal løbende og minimum 1 gang om året kontrolleres og vedligeholdes, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrollen skal noteres i driftsjournalen. Driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden i 5 år.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Drift af husdyrbrugets arealer

43. Godkendelsen omfatter kun de ansøgte udbringningsarealer, der fremgår af Bilag 10– "Oversigtkort over udspretningsarealerne".
44. Der må maksimalt tilføres husdyrgødning på bedriftens arealer svarende til 570,92 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af nedenstående tabel og således at der på husdyrbrugets udbringningsareal ikke udbringes mere end 1,70 DE/ha.
45. Der skal afsættes husdyrgødning svarende til 115,86 DE med den husdyrgødningssammensætning og næringsstofmængde, der fremgår af nedenstående til aftalearealer tilhørende. Ved ændring / udskiftning af gylleaftaler skal kommunen underrettes.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer				
Vester Sognstrupvej 1	Dybstrøelse	7.072	961	68,75
	Kvæggylle	50.675	7.979	520,78
I alt		57.747	8.940	589,62
Fraført til aftalearealer				
Burvej 9, 7500 Holstebro	Kvæggylle	2.871	448,8	29,6
Østerlundvej 7, 7500 Holstebro	Kvæggylle	6.421	1.003,8	66,2
Høgsbergvej 4, 7500 Holstebro	Kvæggylle	1.203	188,0	12,4
Flodgårdsvej 6, 7500 Holstebro	Kvæggylle	743	116,1	7,66
I alt		11.238	1.757,70	115,86

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

46. I forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse (Høgsbjergvej 4), skal husdyrbruget kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de hertil ansøgte og godkendte arealer.
47. Til beskyttelse af ammoniak følsomme naturområder stilles der vilkår om en 20 meter bred beskyttelsesbræmme for den østlige side af markerne 18-0, 20-1 og 16-0 langs den nordøstlige side af mark 51-0 og langs den sydlige side af mark 52-0, jf. Bilag 12 og Bilag 20. Indenfor denne bræmme, skal udbringning af husdyrgødning, ske ved nedfældning. Vilkåret gælder dog ikke for udbringning i vinterafgrøde.

Sædskifte

48. Udspretningsarealerne skal drives i overensstemmelse med de valgte sædskifter. Det vil sige K8 sædskifte for mark 12-0, 12-1, 23-0, 24-0, 51-0 og 53-0 med minimum 45 % græs eller kløvergræs i omdrift.
49. Alternativt kan der vælges et andet sædskifte, såfremt dette sædskifte har en mindre N-udvaskning ifølge udvaskningsindekset, jvf. Bilag 34 –"Sædskiftenotat af 27-06-2007" og vilkår efterleves.

Udbringning af husdyrgødning

50. Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, således at lugtgener, ammoniakfordampning og støj begrænses. Udbringning skal så vidt muligt ske på hverdage indenfor normal arbejdstid. I tætbebyggede områder skal nedfældning eller nedbringning ske umiddelbart efter udbringning.

Såfremt god landmandspraksis ikke efterleves, kan tilsynsmyndigheden meddele påbud med henblik på at sikre, at god landmandspraksis overholdes.

MILJØPÅVIRKNING FRA HUSDYRBRUGETS AREALER

Fosfor

51. Der skal ved sædskifte opretholdes fosforbalance på ejede og forpagtede arealer. Fosforbalancen opgøres som forskellen mellem den tilførte mængde fosfor og den mængde fosfor, som fraføres med afgrøderne efter plantedirektoratets retningsgivende normer for fosfor for de respektive år.

Forebyggelse af forurening af vandmiljøet

52. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne, samt på skrånende arealer, hvor der er risiko for afstrømning.
53. Udbringning af gødning m.m. må ikke foretages forud for varslede kraftige regnskyl/store nedbørsmængder og skal foretages så tæt som muligt på det tidspunkt, hvor afgrøden har maksimal næringsstofoptag og størst vækst.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ved afgrødehøjde under 10 cm skal husdyrgødning udbringes under ideelle vejforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning.

54. Der må ikke etableres afvandingsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lignende.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

55. Jordbearbejdning skal foretages parallelt med vandløb langs den østlige side af areaerne mark 16-0, 18-0 og langs den sydlige og østlige side af arealet 52-0

Grundvand

56. Der sættes krav om en maksimal nitratudvaskning fra rodzonen på 50 mg/l på den del af mark nr. 12-0, 12-1, 23-0, 24-0, 51-0 og 53-0 der ligger inden for de prioriterede områder i indsatsplanerne. Dokumentation for anvendelse af minimum 45 % sædskiftegræs kan kontrolleres i markplan ved besøg
57. Maksimal nitratudvaskning fra rodzonen på 60 mg/l på den del af mark nr. 22-0, 52-0, 54-0, 54-1 og 57-0 der ligger indenfor indsatsområde, men udenfor de prioriterede områder. Dokumentation i form af mark- og gødningsplaner for overholdelse af vilkåret kontrolleres i markplan ved besøg.
58. De lovpligtige efterafgrøder skal kunne genfindes indenfor grundvandsfølsomme arealer, som et gennemsnit indenfor 4 år

Arter på habitatdirektivets bilag IV

59. Der vil gælde krav om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af en af de fire paddearter: Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse

Offentliggørelse og generelle forhold

Klagevejledning

Afgørelsen om godkendelse er truffet i medfør af § 12 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1486 af 4. december 2009.

Afgørelsen om godkendelse kan inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. **inden den 3-11-2010**, indenfor rådhusets åbningstid, påklages til Miljøklagenævnet. Ved klage over godkendelsen kan Miljøklagenævnet bestemme, at klagen har opsættende virkning.

Klageberettigede er ansøger, Miljøministeren og enhver, der har individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Klageberettigede er orienteret ved annonce i Holstebro Onsdag den 6-10-2010.

Eventuel klage over miljøgodkendelsen, skal indgives skriftligt og skal stiles til Miljøklagenævnet, Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men skal indsendes til Holstebro Kommune, Natur og Miljø, Nupark 51, 7500 Holstebro eller pr. mail til tek-nik.miljoe@holstebro.dk. Klagen videresendes derefter til Miljøklagenævnet sammen med sagens akter og kommunens bemærkninger til sagen.

Der gøres opmærksom på, at en klage ikke har opsættende virkning for udnyttelsen af godkendelsen, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jvf. lovens § 81. Udnyttelse af godkendelsen sker dog på eget ansvar, og indskrænker ikke klagemyndighedens ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes søgsmålsfristen dog altid fra bekendtgørelsestidspunktet. I tilfælde af at afgørelsen påklages, regnes fristen først fra det tidspunkt, hvor der foreligger en endelig afgørelse.

Offentliggørelse

Afgørelsen sendes til:

Ansøger

- Klaus Hansen Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro).

Orientering om meddelelse af miljøgodkendelse samt miljøgodkendelse er sendt til:

Involverede i sagsparter

- Jakob T. Nikolajsen, Lemvigegnens Landboforening, Industrivej 53, 7620 Lemvig (ansøgers rådgiver)
- Herning kommune i forbindelse med § 21 udtalelse (§ 21 høringsparter)

Naboer

- Lisbeth Forbæk Jensen, Vester Sognstrupvej 2 7500 Holstebro (Nærmeste nabo)
- Elsebeth Haugaard Haddad, Harrestrupvej 74, 7500 Holstebro (Nabo)
- Jens Lægaard Sognstrup, Vester Sognstrupvej 3, Nr Felding, 7500 Holstebro (Nabo med landbrugspligt)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Lone Nørgaard Sognstrup, Dyrmoselvej 1, Nr Felding, 7500 Holstebro (Nabo med landbrugspligt)

Kvieopdræt (Kviehotel)

- Steen Birk Hansen, Godrimvej 6, Sir, 7500 Holstebro, modtager 250-260 stk. omkring 115 DE
- Søren Kjærgaard, Sørvadvej 14, 7500 Holstebro, 80–90 stk. omkring 39 DE

Forpagtede arealer

- Ringkøbingvej 10, 7500 Holstebro ved Johannes Jespersen (mark17)
- Skjernvej 186, 7500 Holstebro ved Allan Riis Laursen (Mark 12-0, 12-1)
- Høgsbjergvej 4 + Ringkøbingvej 13A, 7500 Holstebro ved Jørgen Kastbjerg Møller (Mark 25 til 33)
- Harrestrupvej 66, 7500 Holstebro ved Inger-Lise Sivertsen (Mark 23, 24)
- Svenstrupvej 10, 7550 Sørvad ved Brian Thusholt Lauritsen (Mark Del af 42 og 47)
- Flodgårdvej 8, 7500 Holstebro ved Regner Søvn Dahl (Mark 51 til 57)

Gylleaftaler

- Henrik Busk, Østerlundvej 7, 7500 Holstebro (§ 16 SkemaID 7934)
- Anders Kattenhøj Burvej 9, 7500 Holstebro (§ 16 SkemaID 7882)
- Jørgen Møller, Høgsbjergvej 4, 7500 Holstebro (12,4 DE, 8,91 ha)
- Dorte Stougård, Flodgårdvej 6, 7500 Holstebro (§ 16 SkemaID 17953)

Myndigheder og interesseorganisationer

- Danmarks Naturfredningsforening – Holstebro – V/Ole Primdahl, Vindelevgård 192, 7830 Vinderup
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. E-post: dn@dn.dk;
- Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. E-post: post@rin.mim.dk
- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. E-post: midt@sst.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia. E-post: mail@dkfisk.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Erik Schou Nielsen, Rosenvej 18, 8240 Risskov, enie@akademiaarhus.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, v/ Jens K. Thygesen, jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen v/ Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup. E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V, E-post: natur@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening (DOF-Vestjylland), E-post: holstebro@dof.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Holstebro Museum. E-post: niels.terkildsen@holstebro-museum.dk

Udkast til miljøgodkendelse er sendt i 3 ugers nabo og partshøring i perioden 02-09-2010 til 27-09-2010 ved følgende. Der er ikke indkommet bemærkninger til det fremsendte:

Ansøger

- Klaus Hansen Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro).

Involverede i sagsparter

- Jakob T. Nikolajsen, Lemvigegnens Landboforening, Industrivej 53, 7620 Lemvig (ansøgers rådgiver)
- Herning kommune i forbindelse med § 121 udtalelse (§ 21 høringsparter)

Naboer

- Lisbeth Forbæk Jensen, Vester Sognstrupvej 2 7500 Holstebro (Nærmeste nabo)
- Elsebeth Hugaard Haddad, Harrestrupvej 74, 7500 Holstebro (Nabo)
- Jens Lægaard Sognstrup, Vester Sognstrupvej 3, Nr Felding, 7500 Holstebro (Nabo med landbrugspligt)
- Lone Nørgaard Sognstrup, Dyrmoselvej 1, Nr Felding, 7500 Holstebro (Nabo med landbrugspligt)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Kvieopdræt (Kviehotel)

- Steen Birk Hansen, Godrimvej 6, Sir, 7500 Holstebro, modtager 250-260 stk. omkring 115 DE
- Søren Kjærgaard, Sørvadvej 14, 7500 Holstebro, 80–90 stk. omkring 39 DE

Forpagtede arealer

- Ringkøbingvej 10, 7500 Holstebro ved Johannes Jespersen (mark17)
- Skjernvej 186, 7500 Holstebro ved Allan Riis Laursen (Mark 12-0, 12-1)
- Høgsbjergvej 4 + Ringkøbingvej 13A, 7500 Holstebro ved Jørgen Kastbjerg Møller (Mark 25 til 33)
- Harrestrupvej 66, 7500 Holstebro ved Inger-Lise Sivertsen (Mark 23, 24)
- Svenstrupvej 10, 7550 Sørvad ved Brian Thusholt Lauritsen (Mark Del af 42 og 47)
- Flodgårdvej 8, 7500 Holstebro ved Regner Søvendahl (Mark 51 til 57)

Gylleaftaler

- Henrik Busk, Østerlundvej 7, 7500 Holstebro (§ 16 SkemaID 7934)
- Anders Kattenhøj Burvej 9, 7500 Holstebro (§ 16 SkemaID 7882)
- Jørgen Møller, Høgsbjergvej 4, 7500 Holstebro (12,4 DE, 8,91 ha)
- Dorte Stougård, Flodgårdvej 6, 7500 Holstebro (§ 16 SkemaID 17953)

Retsbeskyttelse

Godkendelsen omfatter hele produktionen på adressen Vester Sognstrupvej 1 7500 Holstebro, samt de udspretningsarealer (ejede og forpagtede), der er nævnt og behandlet i ansøgningen.

I 8 år efter godkendelsens offentliggørelse, er godkendelsen omfattet af retsbeskyttelse. Holstebro Kommune kan derfor ikke tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år.

Holstebro Kommune kan dog tage godkendelsen op til revurdering indenfor de 8 år og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. § 40 stk. 2 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug nr. 1572 af 20/12-2006, hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Godkendelsen skal, jf. § 17 i bekendtgørelse nr. 294 af 31/03 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet 8 år - dvs. i år 2018.

Det skal bemærkes, at tilsynsmyndigheden altid kan revidere vilkårene i en godkendelse, jf. lovens § 53 stk. 2, for at forbedre husdyrbrugets egenkontrol eller opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Godkendelsen træder i kraft den 30-09-2010. Opmærksomheden henledes på, at såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Udnyttelse af godkendelsen

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Oplysninger om grundlag for miljøgodkendelsen

Godkendelsens vilkår er meddelt med baggrund i kommunens vurderinger og bl.a. følgende af Miljøstyrelsens vejledninger og orienteringer:

- Vejledning nr. 2/2001 Luftvejledningen,
- Vejledning nr. 5/1984 Ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 6/1984 Måling af ekstern støj fra virksomheder,
- Vejledning nr. 4/1997 om miljøgodkendelse af husdyrbrug,
- Vejledning nr. 97/2002 om husdyrhold og arealkrav,
- Vejledning nr. 9795/2005 om rotter,
- Vejledning om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

samt

- Miljøcenter Fyn/Trekantområdets "Vejledende retningslinier for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde". 2. udgave udarbejdet maj 2002.
- IPPC Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs, juli 2003.
- Statens Skadedyrslaboratorium rapport nr. 3 / 2002. Retningslinier for fluebekæmpelse på gårde med husdyr.

Udover vilkårene i nærværende miljøgodkendelse er husdyrbruget underlagt bestemmelserne i gældende love og anordninger – hvis disse regler er skærpede i forhold til vilkårene i denne godkendelse.

Husdyrbruget har pligt til at kende og overholde gældende lovgivning, samt eventuelle revisioner og ændringer i den gældende lovgivning. Gældende love og regler kan bl.a. findes på www.retsinfo.dk.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering

Generelle forhold

Den miljøtekniske beskrivelse er fra den fremsendte ansøgning herunder fremsendte supplerende oplysninger. Den miljøtekniske vurdering er Holstebro Kommunes redegørelse for, og vurdering af, om forudsætningerne for at meddele miljøgodkendelsen er opfyldt, dvs. at godkendelsen er ledsaget af sådanne vilkår, at risikoen for forurening eller ikke-uvæsentlige gener for omgivelserne begrænses.

Godkendelsesmyndigheden kan meddele miljøgodkendelse efter lovens § 12, hvis den finder det godtgjort, at husdyrbruget

- har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og
- i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

Ved vurderingen af, om husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, skal det bl.a. sikres, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde,

- at beskyttelsen af jord, grundvand, overfladevand og natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning, finder sted,
- at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til begrænsning af eventuelle gener for naboer (lugt-, støj-, støv-, flue- og lysgener, affaldsproduktion m.v.),
- at hensynet til de landskabelige værdier er varetaget,
- at energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt,
- at mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet,
- at produktionsprocesserne er optimeret i det omfang det er muligt,
- at affaldsfrembringelse undgås, og hvor dette ikke kan lade sig gøre, at mulighederne for genanvendelse og recirkulation er udnyttet,
- at til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlige miljømæssige gener for de omboende.

Nedenstående vil bedriftens aktiviteter blive vurderet iht. ovenstående i det omfang det er relevant.

ANSØGER OG EJERFORHOLD

Klaus Hansen ejer og driver husdyrbruget på Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro under CVR nr. 12011342. Husdyrbruget drives, som et selvstændigt husdyrbrug uden nogen form for samdrift med andre ejendomme, herunder andre ejede ejendomme. Den drifts- og miljøansvarlige på husdyrbruget er Klaus Hansen. Den drifts- og miljøansvarlige har pligt

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

til at informere personer og virksomheder, der arbejder på husdyrbruget om godkendelses vilkår for den del af driften, som de arbejder med.

Der stilles vilkår om, at hvis der sker ændringer af ejerforhold, eller hvem der er ansvarlig for husdyrbruget, skal dette meddeles til Holstebro Kommune inden for 14 dage.

LOKALISERING OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Bedriften ligger cirka 1 km nordvest for Nr. Felding by, omkring 3 km syd for Holstebro byzone. 300 meter øst for dragonkasernernes øvelsesterræn. Husdyrbrugets beliggenhed fremgår af Bilag 1 – "Husdyrbrugets beliggenhed".

Zonestatus: Husdyrbruget er placeret i landzone.
 Lokalplan: Der er ikke udarbejdet lokalplan for landzoneområdet.
 Kommuneplan: Husdyrbruget er beliggende i jordbrugsområde.

Afstand fra staldanlæg og lign. til nærmeste naboer og byzone m.v.	Afstand
Nærmeste nabo Vester Sognstrupvej 2, 7500 Holstebro – krav 50 meter	Ca. 100 m
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde "Byzone Nørre Felding" - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1 km
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende "Byzone Nørre Felding" - krav 50 meter, vurdering indenfor 300 meter	1 km
En beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren, - vurdering indenfor 300 meter	> 1,5 km

Afstand fra hele anlægget til nærmeste naturområder:	Afstand
Højmose	> 20 km
Lobeliesø	> 20 km
Hede større end 10 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	530 m
Overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 3,6 km
Hede, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	ca. 5,5 km
Overdrev, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	ca. 16 km
Ammoniakkfølsomme søer, herunder kalkrige søer* og vandhuller med kransnåluger og brunvandede søer og vandhuller, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder	> 5 km
*)Disse søtype er endnu ikke fuldstændigt kortlagt, hvorfor den nærmeste § 3 sø indenfor internationalt beskyttelsesområde er angivet.	

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
Ikke almene vandforsyningsanlæg (krav 25 m)	
- ny kostald	95 m
- ensilagesiloer	140 m
- møddingsplads	190 m
Almene vandforsyningsanlæg (krav 50 m)	

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Afstand fra alle nye anlæg til:	Afstand
- ny kostald - ensilagesiloer - møddingsplads	> 1,3 km > 1,3 km > 1,3 km
Vandløb, grøft, dræn, søer (krav 15 m)* - ny kostald - ensilagesiloer - møddingsplads	ca. 200 m ca. 185 m ca. 300 m
Offentlig vej og privat fællesvej (krav 15 m) - ny kostald - ensilagesiloer - møddingsplads	20 m 40 m 35 m
Levnedsmiddelvirksomhed (krav 25 m) - ny kostald - ensilagesiloer - møddingsplads	>100 m >100 m > 100 m
Beboelse på samme ejendom (krav 15 m) - ny kostald - ensilagesiloer - møddingsplads	42 m 90 m 140 m
Naboskel (krav 30 m) - ny kostald - ensilagesiloer - møddingsplads	136 m 116 m 70 m

* Arealerne omkring anlægget er i en vis grad drænede omkring anlægget. Disse dræn afbrydes i minimum 15 m afstand omkring anlægget

Vurdering afstandskrav for anlæg:

Afstand til nærmeste nabo fremgår af Bilag 2 – ”Afstande til nærmeste nabo og skel ”

Samlet vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget, inkl. den nye staldbygning, maskinhus, betonplads og plansiloer, opfylder afstandskravene i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

- §§ 6 og 20: Afstande til nabobebyggelse, byzone- eller sommerhusområde, samlet bebyggelse og blandet bolig og erhverv mv.
- § 7: Afstande til beskyttede naturtyper (højmoser, lobeliesø, hede større 10 ha, overdrev, større end 10 ha, heder, overdrev og ammoniakfølsomme søer) beliggende indenfor international naturbeskyttelsesområder).
- § 8: Afstandskrav til vandløb, vandindvindingsanlæg offentlig og privat fællesvej og egen beboelse.

LANDSKABELIGE OG KULTURHISTORISKE OMRÅDER

Anlægget er beliggende uden for beskyttelses zoner og byggelinjer. Der er registreret landskabelige interesse områder i nærheden af husdyrbrugets anlæg se Bilag 18 – ”Area-ler (4) ved anlæg. Fredninger, beskyttelser samt landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer”

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

OPHØR AF HUSDYRBRUGET

Ved ophør af husdyrbruget skal stalde rengøres, gyllebeholdere tømmes og indholdet bortskaffes miljømæssigt forsvarligt. Eventuelle oplag af olier, sprøjtemidler, kemikalier etc. skal bortskaffes til godkendt modtager. Såfremt driftsbygninger ikke er nødvendige eller brugbare til landbrugsformål, kan Holstebro Kommune kræve, at bygningerne rives ned, og materialet bortskaffes til genanvendelse eller lignende. Der stilles vilkår til sikring af ovenstående.

ALTERNATIVE MULIGHEDER

En alternativ løsning er ikke at udvide produktionen, en strategi der er urentabel i forhold til den økonomiske udvikling på området.

Et andet alternativ ville være at købe en anden ejendom og placere udvidelsen her. Miljøpåvirkningen vurderes at være nogenlunde den samme som ved denne udvidelse, eller måske endda øget, da der her vil være en større driftsmæssigt afhængig belastning fra f.eks. maskiner.

Der vurderes ikke at være væsentlige landskabelige forringelser som følge af projektet, da udvidelsen etableres i eksisterende bygninger.

Husdyrbrugets anlæg

Det eksisterende og ansøgte husdyrbrug

Den eksisterende ko og malkestald er blevet udvidet i etaper i henholdsvis 1996, 2003 og 2006. De øvrige produktionsbygninger er af ældre dato. Husdyrbruget blev § 12 godkendt efter husdyrbrugsloven i maj 2007 og har derefter ansøgt om udvidelse samt ændring af den eksisterende produktion. Husdyrbrugets nuværende og planlagte indretning kan ses på Bilag 3- "Situationsplan"

Skema 1 Den tilladte og ansøgte husdyrproduktion på husdyrbruget Vester Sognstrupvej 1

Dyreart og dyretype	Tilladt produktion		Ansøgt produktion	
	Antal	DE	Antal	DE
Malkekøer, st. race	258	344,00	402	535,99
Kvier (23-25 mdr.), st. race	63	31,50	32	20,03
Kvier (6-Kælving.), st. race	140	70,00	0	0,00
Småkalve (0-3 mdr.), st. race	55	14,86	48	11,76
Tyrekalve (0-6 mdr) st. race	0	0,00	201	2,63
I alt		460,36		570,41

Skema 2 Oversigt over eksisterende og planlagt bygningsmasse

Bygning	Nr. på Situationsplan	Areal (grundplan)
Beboelse		
Stuehus	1	170 m ²
Driftsbygninger		
Maskinhuset	7	600 m ²
Foderladen	19	900 m ²
Stalde		
Eksisterende	5, 6, 9, 10	4.130 m ²
Ansøgte	15	1.020 m ²
	I alt	5.150 m²
Plansilo		
Eksisterende	11	2.200 m ²
Ansøgte	17	1.060 m ²
	I alt	3.260 m²
Opbevaring af husdyrgødning		
Møddingspladsen	14	165 m ²
Gylletankene	12	1.000 m ²
Øvrige befæstede arealer		
Vaske – og påfyldningsplads	8	35 m ²
Pladsen til småkalvebokse	16	700 m ²

Produktionsniveau

Produktionsniveauet ligger stabilt hen over året, og der forventes ikke varierende belastning fra husdyrproduktionen i løbet af året. Almindelige sæsonudsving, naturlige produktionsudsving samt tilpasninger pga. sygdom og lignende kan ske og accepteres.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Det vurderes, at det er hensigtsmæssigt, at tage udgangspunkt i et fleksibelt produktionsniveau for husdyrbruget, da husdyrbruget kun har kvæg, og da produktionens lønsomhed skønnes at kunne maksimeres ved at have et fleksibelt produktionsniveau.

Der er i vilkåret om husdyrholdets størrelse givet mulighed for, at antallet af dyreenheder mellem de forskellige dyretyper kan variere med indtil 10 DE.

Udnyttelse af produktionsniveau

Hvis godkendelsen ikke har været udnyttet, helt eller delvist, i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet de seneste 3 år, med mindre andet fremgår af godkendelsen. Det er ikke hensigten, at fravigelser, der skyldes naturlige produktionsudsving, betragtes som kontinuitetsbrud.

Stalde

Udvidelsen af dyreholdet fremgår af Skema 1 Den tilladte og ansøgte husdyrproduktion på husdyrbruget Vester Sognstrupvej 1, hvor antallet af dyr i nudrift og ansøgt drift samt staldsystem fremgår. Situationsplan over husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg fremgår af Bilag 3– "Situationsplan".

Skema 3. Husdyrholdets sammensætning i relation til dyretyper, antal, og staldsystem.

1.1.1. Eksisterende kvægstald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	Stald system
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race	258	344,00	307	409,33	Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)
	Kvie/stud, tung race 6 mdr.-kælvning	40	20,00	0	0,00	
	Kvie/stud, tung race 23-kælvning	63	31,50	32	20,03	

1.1.2. Betonplads med kalvebokse

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	Stald system
Malkekøer og opdræt, tung race	Kvie/stud, tung race 6 mdr.-kælvning	100	50,00	0	0,00	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv
	Småkalv, tung race 0-3 mdr.	55	14,86	48	11,76	Dybstrøelse (hele arealet)
Tyrekalve og ungtyre	Tyrekalv, tung race 0-6 mdr. op til 60 kg	0	0,00	201	2,63	

1.1.3. Ny kostald

Produktionstype	Dyrekategori	Antal Nudrift	Antal DE Nudrift	Antal Ansøgt	Antal DE Ansøgt	Stald system
Malkekøer og opdræt, tung race	Malkeko, tung race	0	0,00	25	33,33	Dybstrøelse (hele arealet)
		0	0,00	70	93,33	Sengestald med præfabrikeret drænet gulv

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Det samlede dyrehold før og efter udvidelsen

Total DE Kvæg (Nudrift):	Total DE Kvæg (Ansøgt):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Nudrift):	Total DE Fjerkræ og andre dyr (Ansøgt):	Total DE Svin (Nudrift):	Total DE Svin (Ansøgt):
460,36	570,41	0	0	0	0

I forbindelse med udvidelsen opføres det nye staldafsnit i syd enden af den eksisterende kostald, jvf. Bilag 3– "Situationsplan". I det følgende afsnit (BAT i staldanlæg) er beskrevet de punkter, som ansøger har anført i forbindelse med valget af de enkelte respektive tiltag til både BAT og generelle krav samt fravalget af andre generelle virkemidler i forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse af husdyrbruget.

BAT I STALDANLÆG

Renere teknologi og bedste tilgængelige teknik (BAT) er ifølge Miljøstyrelsens vejledning om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug at betragte som en generel ikke-stedbunden branchenorm. Dette betyder, at særlige følsomme eller for den sags skyld robuste omgivelser ikke har indflydelse på niveauet ved fastlæggelse af BAT. Særligt med begrebet "tilgængelig teknik" menes, at teknikken under afvejning af økonomiske udgifter og fordele skal være mulig at anvende i landbrugssektoren som helhed. Der ligger her i termen 'tilgængelig' indbygget en afvejning mellem mål og midler, men vel og mærke afvejet på sektorniveau og ikke på bedriftsniveau.

Samlet vurderes det, at gødningshåndtering i eksisterende stalde m.v. er tilfredsstillende, såfremt denne til enhver tid følger bestemmelserne i lovgivningen. Ovenstående giver ikke anledning til fastsættelse af vilkår, der ligger ud over de generelle bestemmelser i lovgivningen.

Det vurderes, at husdyrbrugets staldindretning overholder reglerne i henhold til lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v., miljøbeskyttelsesloven og heraf afledte bestemmelser. På den baggrund vil der ikke blive stillet skærpende vilkår for staldgulve og gyllekanaler ud over det ovenfor nævnte.

Overordnet vurderer Natur og Miljø, at en landmand igennem god landmandspraksis og via uddannelse og dygtiggørelse indenfor landbrugsdriften mm. kan overholde kravet om BAT mht. husdyrbrugets indretning og drift. Såfremt der på et senere tidspunkt ønskes ændringer i husdyrbrugets indretning og/eller drift herunder byggeri af nye staldanlæg skal dette vurderes iht. BAT.

BAT vurdering stald 1.1.1 (Eksisterende kvægstald)

Den eksisterende kostald fra 1996 og udvidet i etaper i 2000 og 2006. Stalden er indrettet som sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Hvis stalden skulle renoveres eller der skulle bygges en helt ny stald, ville faste drænedede gulve eller tilsvarende 4 % gulv skulle overvejes som staldsystem, med en forventet ammoniakreduktion på 50 % i forhold til referencestaldsystemet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ansøgers valg af teknologi i eksisterende kvægstald

Der er valgt skrabning af spalterne, minimum hver 4 time på hele gulvarealet som et virkemiddel mod ammoniakfordampningen med en effekt på 25%.

Ansøgers beskrivelse, fravalg af teknologi i eksisterende kvægstald

Gulvtype 4 % (Præfabrikeret drænet gulv):

Udskiftning af hele gulvet i den eksisterende stald med præfabrikerede faste gulv vil være meget dyrt og det anses ikke for værende proportionalt med den reduktion i ammoniakfordampning som opnås.

Proportionalitets beregning for drænet gulv

Vedr. pris på udskiftning til faste gulve. Der er angivet priser i Bilag 1, Økonomisk baggrundsnotat til Teknologiblad: "skrabere i gyllekanaler i stalde med malkekøer" Det fremgår af tabel 14, at de årlige omkostninger er 121.831 kr. ved 500 DE for faste gulve med skrabere. Der er 7 % ekstra dyr, hvilket svarer til ca. 130.276 kr. årligt.

Da de eksisterende stalde er fuld funktionsdygtige mange år endnu tages den fulde pris for etableringen med. De ekstra udgifter ved etablerede anlæg er angivet til 245.558 ved 500 DE, ved 7 % ekstra dyr giver det 262.700 kr. Det svarer til ca. 36.000 kr. årligt med renter og afdrag.

Det giver til sammen 166.000 kr. Det vurderes at vi ligge et stykke over hvad der må antages at være rimeligt, derudover vil der være betydelige omkostninger i forbindelse med et driftstop hvilket ikke er medregnet.

Gylleforsuring:

Ansøger har undersøgt muligheden for at forsure gyllen i de eksisterende staldanlæg. Umiddelbart vil det teknisk set være en mulig løsning, det kræver imidlertid en større investering og en årlig udgift til drift og vedligehold.

Normalt vil man kunne tillægge det en positiv værdi, at der er en bedre udnyttelse i marken af kvælstoffet i den forsurede gylle. Ansøger har imidlertid været tilmeldt Måbjerg Bioenergi gennem en årrække og har derfor en forventning om skulle levere gyllen hertil og få den afgassede gylle retur. I forbindelse med afgasningen af gyllen vil den dog blive basisk igen, der er derfor ikke regnet med en bedre markeffekt af gyllen.

Et andet forhold, som ikke kan afklares på nuværende tidspunkt, er om Måbjerg Bioenergi i det hele taget vil af-tage en gylle, der er forsuret med svovlsyre. Umiddelbart er der en risiko for at det høje indhold af svovl kan hæmme afgasningen af gyllen. Ansøger har allerede indbetalt et større beløb for at være registreret som leverandør, et beløb, der ikke kan refunderes, hvis det viser sig der ikke kan afsættes forsuret gylle til Måbjerg Bioenergi. I ovenstående pris pr. ko er der ikke regnet med afskrivning af det forudbetalte beløb.

Proportionalitets beregning for gylleforsuring

Etablering og drift af et gylleforsuringsanlæg vurderes at koste 5,9 % af dækningsbidraget for de ekstra køer i stalden som der søges til. Det anses derfor ikke for proportionalt når udgiften vurderes i forhold til effekten. På den baggrund er gylleforsuring fravalgt i den eksisterende stald.

Den ekstra udgift i forbindelse med udvidelse med 144 køer svarer til en udgift årligt på 1.199 kr. pr. ko.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald 1.1.1 (eksisterende kvægstald)

Den eksisterende kostald fra 1996 og udvidet i etaper i 2000 og 2006. Stalden er indrettet som sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal). Der ansøges om skrabning af spalterne på hele gulvarealet som et virkemiddel mod ammoniakfordampningen med en effekt på 25% for at denne effekt opnås stilles der vilkår til at der skrubes på spalterne minimum hver 4. time som beskrevet i teknologibladet "Skrabere i gangarealer i stalde med malkekvæg af 30.6.2010"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

I den eksisterende kostald ændres dyreholdet ved at erstatte 71 kvier med 49 malkekøer. Antallet af DE i stalden går fra 395,5 DE til 429,36 DE. Ved beregninger foretaget i husdyrgodkendelsessystemet kan emissionen fra den eksisterende kostald beregnes.

Skema 4 Ammoniak fordampning beregnet for ansøgt drift med eksisterende staldsystem i forhold til "BAT niveau" ved etablering

Dyretype	Emission nudrift	Emission ansøgt drift	Ændring
Spaltegulv med skraber (25 % ammoniak reduktion)			
Kvier 63 til 32 (stk)	192,98 kg	96,49 kg	-96,49 kg
Køer 258 til 307 (stk)	2082,06 kg	2477,49 kg	395,43 kg
I alt	2275,04 kg	2573,98 kg	298,94 kg
BAT niveau for gulve (50 % ammoniak reduktion)			
Præfabrikeret drænet gulv		1715,99 Kg	
Gylleforsuring			
Mulig reduktion ved ændring af gulv type			
			-857,99 kg

Gulvtype 4 % (Præfabrikeret drænet gulv):

Der er tale om en forholdsvis ny stald, der endnu ikke er udtjent og forventes at kunne holde i ca. 20 år, før den skal renoveres. Ifølge "Baggrundsnotat til teknisk udredning af faste drænedede gulve af 19-1-2010" gives et prisoverslag:

Ved 500 DE	Reference stald	2.105.900 kr. i alt
Ved 500 DE	Faste drænedede gulve	2.436.530 kr. i alt

Montering af nye faste drænet gulve vil ifølge prisoverslaget beløbe sig til en anslået investering på mellem 2.000.000 kr. og 2.400.000 kr. Med en mulig ammoniak reduktion på 858 kg vil det koste mellem 2.331-2.797 kr./kg reduceret N eller 116,5 – 139,8 kr. /kg over en 20 års afskrivningsperiode.

I overstående beregning indgår ikke investeringsomkostninger i forbindelse med etablering af nyt staldsystem, variable omkostninger, samt værditab af eksisterende stald der skal ligges oven i det beregnede beløb.

Holstebro kommune vurderer at en udskiftning af gulvsystemet i den eksisterende kostald ikke vil være proportionelt med den opnåelige reduktion i ammoniak fordampning

Gylleforsuring i eksisterende kostald

Ud fra staldens opførsels år og gyllekanal konstruktion, vurderes det, at gylleforsuring rent praktisk kan lade sig gennemføre.

I henhold til miljøstyrelsens teknologibeskrivelse vil omkostningerne til etablering af forsøringsanlæg i nybyggeri til 570 DE koste ca. 30 kr. per kg. N reduceret (ekskl. værdi af sparet N og S).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Ifølge "Forudsætninger for de økonomiske beregninger af BAT teknologier" fra Miljøstyrelse, sættes omkostningerne til etablering af et forsøringsanlæg til:

Ved 250 DE	1.350.000 kr. i alt
Ved 500 DE	1.450.000 kr. i alt

Vedligehold og driftsomkostninger sættes til:

Ved 250 DE	54.000 kr årligt.
Ved 500 DE	100.000 kr årligt.

Proportionalitetsvurdering foretages på den eksisterende stald, hvor der vil komme til at gå omkring 430 DE malkekøer og kvier. Det må forventes at ombygning af eksisterende stalde er forbundet med yderligere omkostninger i forhold til etablering i nybyggeri. Det anslås, at det vil koste mellem 112 og 169 kr. per kg. N reduceret (ekskl. værdi af sparet N og S) i anlægsinvestering uden finansierings og driftsomkostninger ved 15 og 10 års afskrivning.

Driftsomkostningerne kan beregnes til ca. 80 kr./kg reduceret N (ekskl. værdi af sparet N og S). Den samlede omkostning pr kg reduceret N vil derfor blive mellem 192 og 249 kr., hvilket langt overstige de 100 kr. per kg reduceret N / år, der anses for at være grænsen for proportionalitet.

Opgøres omkostningen i forhold til den samlede produktionsomkostning, som er opgjort til 2,2 kr. pr. kg. EKM baseret på Fødevareøkonomisk Instituts driftsgrensstatisik.

Et forsøringsanlæg til 570 DE vil således koste omkring 2,11 % af de samlede produktionsomkostninger. Hvis etablering og drift ses for produktionsudvidelsen på 144 køer vurderes den til omkring 5,9 % og hvis etablering og drift af forsøringsanlægget ses isoleret i forhold til stalden hvor der sker en udvidelse på 49 køer beregnes omkostningen til 17,34 % af dækningsbidraget.

Dette overstiger det niveau på 1-2 %, der af Holstebro Kommune vurderes som værende proportionalt.

Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at etablering af gylleforsuring i den eksisterende kostald ikke er proportionalt i forhold til den opnåede effekt.

BAT vurdering stald 1.1.2 (Betonplads med kalvebokse)

I forbindelse med valg af kalveboks med dybstrøelse er der ingen alternativer teknologier.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald 1.1.2 (Betonplads med kalvebokse)

I forbindelse med godkendelsen vurderes kalvebokse med dybstrøelse som værende tilsvarende en dybstrøelsesstald med hensyn til drift og management. Anvendelse af

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

dybstrøelse betragtes normalt som bedste staldtype for småkalve og tyrekalve m.v. af hensyn til dyrevelfærd.

Ammoniakemissionen fra disse stalde / anlæg er ved anvendelse af dybstrøelse på hele gulvarealet, som i ansøgte projekt, 6 %, svarende til referencestalde systemet. For dybstrøelsesstaldene findes der ingen alternative ammoniakreducerede teknikker/ Staldsystemer, og der stilles derfor kun krav om, at der skal strøs med halm eller andet materiale, så overfladen af dybstrøelsesmåtten altid er tør. Dettens sikres ved vilkår. Der stilles vilkår til, at kalvehytter placeres på befæstet areal med afløb til gyllebeholder

Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at etablering betonplads med kalvebokse er at betragte som BAT

BAT vurdering stald 1.1.3 (Ny kostald)

Den nye kostald etableres med sengebåse på præfabrikerede drænede gulve til ca. 70 malkekøer. I en del af stalden skal der være kælvningsbokse med dybstrøelse samt en take-care afdeling til omkring 25 køer, for køer der lige har kælvet.

Ansøgers valg af teknologi i eksisterende kvægstald

Der er valgt præfabrikerede drænede gulve, hvilket er BAT niveau for nybyggeri. I kælvnings og "take care" afdelingen er der valgt dybstrøelse, hvilket er BAT niveau.

Holstebro Kommunes vurdering af BAT i stald 1.1.3 (Ny kostald)

Præfabrikerede faste gulve

I det nye byggeri vælges sengebåse på præfabrikerede faste gulve. Dette svarende til det bedste system med henblik på ammoniakfordampning. Dette staldsystem er valgt i den del af stalden, hvor de malkende køer skal gå.

Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte. Gulvet skal være udført med ajle afløb. Lysningsarealet til ajle afløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gulvareal i staldafsnit overstående sikres ved vilkår .

Der stilles vilkår om skrabning af gulv samt til hyppighed af skrabning med 12 skrabninger pr døgn.

Dybstrøelse

De kælvende køer går i dybstrøelse, hvilket er mest hensigtsmæssigt for kælvning. Ammoniakemissionen fra disse stalde er ved anvendelse af dybstrøelse på hele gulvarealet, som i ansøgte projekt, 6 %, svarende til referencestalden.

For dybstrøelsesstaldene findes der ingen alternative ammoniakreducerede teknikker/ staldsystemer, og der stilles derfor kun krav om, at der skal strøs med halm eller andet materiale, så overfladen af dybstrøelsesmåtten altid er tør. Dettens sikres ved vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune vurderer på den baggrund, at etablering af den nye kostald med sengebåse på præfabrikerede faste gulve og kælvnings afsnit på dybstrøelse er at betragte som BAT

Ventilation

Der er naturlig ventilation i alle stalde. Ventilation på husdyrbruget forventes dermed ikke at kunne give anledning til støj gener for de omkringboende.

Idet staldventilationen er naturlig er den kun forbundet med et minimalt energiforbrug. Holstebro Kommune vurderer naturlig ventilation som værende BAT i de pågældende stalde.

Såfremt der senere ønskes ændring i ventilationsformen på husdyrbruget, skal dette forinden vurderes iht. principperne for BAT, og forhold omkring bl.a. støj og energiforbrug m.v. skal gennemgås.

Rengøring af staldanlæg

Stalde rengøres efter behov. Idet erfaring viser, at en god staldhygiejne i form af rene og tørre stalde ofte har en gunstig indflydelse på staldlugtemissionen, stilles der vilkår om, at der opretholdes en god staldhygiejne.

Foder

Efter udvidelsen forventes bedriftens årlige forbrug af foderstoffer til køer og opdræt at stige med ca. 30 %. Forbruget bliver ca. 8.800 m³ ensilage, dertil kommer korn produceret på ejendommen og ca. 900 tons tilskudsfoder i form af kraftfoder, rapskager, sojaskrå, grøntpiller, roepiller og mineraler. Foderet opbevares i bygning 19. Ensilage opbevares i plansiloer jf. Bilag 3– "Situationsplan".

Der fokuseres på effektiv fodring og begrænsning af støv-, støj- og transportgener for omkringboende. Dette sker gennem en samlet foderopbevaring og foderhåndtering på Vester Sognstrupvej 1. Foderet blades i en mobil foderblender, der står i bygning 19, hvilket reducerer støv og støjgener for de omkringboende.

Foderplanen laves i samarbejde med en fodringskonsulent med henblik på at opnå den mest optimale fodring mht. mælkeproduktion, køernes sundhed, foderomkostninger, brug af færrest mulige ressourcer og størst mulig selvforsyning med foder.

Mht. andre BAT fodertiltag (reduceret AAT og PBV-tildeling) har ansøger i samarbejde med rådgiver fokus på, at sikre en god fodereffektivitet. Hvor fodereffektiviteten er høj, er overskuddet af protein i foderbladningen tilsvarende lavt. Det er med til at sikre god økonomi, sundhed, trivsel og vækst.

Der anvendes eller opbevares ikke kartoffelpulp på ejendommen.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Fodertiltag anvendes ikke som virkemiddel til ammoniakreduktion, og der stilles derfor ikke skærpede vilkår omkring anvendelse og opbevaring af bestemte typer af foder.

Holstebro kommunes vurdering af foder opbevaring og tiltag

Husdyrbruget producerer selv grovfoder til kvægholdet på egen jord. Der udtages foderprøver og fodringen tilrettelægges ved hjælp fra kvægbrugskonsulent. Holstebro Kommune vurderer, at fodringen på husdyrbruget lever op til BAT, og at de tiltag, der er foretaget for at reducere gener, er tilstrækkelige.

Ensilage opbevaring og håndtering

Det årlige forbrug af ensilage i den nuværende produktion er på ca. 1.360.000 FE. Ensilagen består primært af græsensilage og majsensilage. I den ansøgte produktion er det årlige forbrug på ca. 1.750.000 FE, dvs. en stigning på cirka 29 %.

Den årlige produktion af ensilage svarer omtrent til forbruget, der kan forekomme naturlige udsving i produktionen afhængig af vejret og andre faktorer. For at sikre en ordentlig fodorforsyning også i dårlige år er der oftest en vis overgangsbeholdning på op til ~ 25 % af det årlige forbrug.

Efter udvidelsen skal ensilagen overvejende opbevares på de planlagte ensilagepladser på ca. 3.260 m² indeholdende 8.800 m³. Ensilagen skal i ansøgt drift opbevares i de udenørs plansiloer. Der kan dog forekomme år, hvor udbyttet er så stort, at det også er nødvendigt at opbevare ensilagen i markstak.

Holstebro Kommune vurderer, at det er BAT, at opbevaring af ensilage på husdyrbrug omfattet af husdyrlovens § 12 i videst muligt omfang sker på ensilageplads med fast bund, der er etableret i henhold til gældende byggeblade. Ligeledes bør ensilagepladserne i videst muligt udstrækning placeres tæt på udfodringssted, hvorved det samlede transportbehov og heraf afledte støjgener og ressourceforbrug reduceres.

Opbevaring af ensilage i markstak

I henhold til gældende lovgivning må saftgivende ensilage ikke placeres i markstak. Ikke saftgivende ensilage må efter gældende lovgivning placeres direkte på marken i markstak.

Oplag af ensilage i markstak under visse omstændigheder kan medføre risiko for punktkildeforurening grundet udvaskning af næringsstoffer eller organisk stof til vandmiljøet. Risikoen herfor afhænger af flere faktorer, såsom manglende fortørring, uhomogene blandinger, lille absorptionsevne i blandingselementer, hurtig saftafgivelse fra foderemner eller lille tørstofprocent i udgangsmaterialet. Ved saftafgivelse fra ensilage i markstakke er der risiko for udvaskning af næringsstoffer til sårbart vandmiljø eller eksempelvis vandindvindingsanlæg. Risikoen herfor stiger ved anvendelse af samme ensileringsareal år efter år. Jvf. BREF-dokumentet er det BAT, at placere f.eks. gødningsstakke på skiftende lokaliteter på en sådan måde, at punktkildeforurening og afstrømning til følsomme receptorer reduceres. Det er Holstebro Kommunes vurdering, at der i denne kontekst er visse ligheder mellem ensilage- og kompostmarkstakke. I forbindelse med etablering af ensilage-markstakke kan der desuden forekomme lugt- og støjgener i forbindelse med ensilering og

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

efterfølgende foderafhentning og evt. foderblanding, hvilket kan være til gene for f.eks. naboer.

Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ikke-saftgivende ensilage oplagt direkte på marken i markstak, skal placeres på skiftende lokaliteter år efter år, og ikke på samme sted inden for 5 år. Der stilles herudover vilkår om, at ensilageoplag på mark skal overholde nedenstående afstandskrav for at sikre mod gener og forurening.

Anlæg	Afstandskrav
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb, grøfter, dræn og søer samt offentlig vej eller privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

Der stilles herudover vilkår om, at der skal føres en journal for placering af stakkene på kort m.v. og at ensilagespild/ensilagerester løbende, minimum en gang om ugen og altid før varslet regn, skal fjernes fra marken og placeres på et anlæg godkendt til opbevaring af ensilage eller gødning, og at overdækningsmateriale løbende skal fjernes fra marken.

Lavbundsarealer uden okkerklasse har et ringe indhold af jern i jorden og dermed en ringe evne til at binde partikulært fosfor, hvorfor arealerne er risikoarealer mht. fosforudvaskning. Holstebro Kommune stiller derfor vilkår om, at ensilagestakke ikke må placeres på lavbundsarealer uden okkerklasse, da der kan være en større risiko for udvaskning fra disse arealer, jvf. Bilag 14- "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Overfladevand Fosfor og lavbund", Bilag 19- "Arealer (4) ved anlæg Fosfor og lavbund og bufferzone samt byzone" og Bilag 23 – "Arealer (7) Overfladevand Fosfor og lavbund"

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget opfylder kravene til BAT for opbevaring af ensilage. Da naturlige udsving i foderhøsten kan bevirke, at ensilage placeres i markstak, vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT for placering af disse.

Fyringsanlæg

Ejendommen har installeret genindvindingsanlæg for overskudsvarme fra mælkekøling / jordvarme. Der stilles ingen vilkår vedr. ejendommens fyringsanlæg.

Håndtering og opbevaring af olie, spildolie og brændstof.

I henhold til miljøbeskyttelsesloven må stoffer, der kan forurene grundvand, jord og undergrund, vandløb, søer eller havet ikke opbevares på en sådan måde, at det fremkalder fare for forurening af disse. Det er derfor Holstebro Kommunes vurdering, at olie og kemikalier skal opbevares i egnede mærkede beholdere på oplagsplads med impermeabel belægning, uden mulighed for afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettes således, at spild kan opsamles f.eks. ved spildbakke eller betongulv med opkant. Oplagspladsen/spildbakken have en størrelse, så den kan rumme indholdet af den største opbevaringsenhed i området, hvis denne lækker.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Opbevaring af olier og kemikalier

På ejendommen opbevares olie og spildolie i egnede beholdere på betongulv uden afløb i maskinhuset. Påfyldning af diesellole på køretøjer foregår ligeledes i maskinhus.

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, hvorfor der ikke stilles skærpende vilkår.

Olietanke:

På ejendommen har Holstebro Kommune registreret følgende olietanke:

Type	Placering	Fabrikant	Type nr.	Etableret år	Indhold
Overjordisk	Maskinhus	Thyholm Olieservice	–	2008	4.000 L, Diesel
Overjordisk	Maskinhus	–	–	2000	U 6.000
Underjordisk*				1981	U 6.000

*Olietanken fra 1981 vedrører Harrestrupvej 63

Den overjordiske dieselloletank er placeret i maskinhuset (bygning 7). Der er tale om en ny tank fra Thyholm Olieservice A/S årgang 2008 med et indhold på 4.000 l. For at sikre mod uheld er tanken placeret på fast bund i en støbt kumme, der kan indeholde hele tankens indhold i tilfælde af lækage. Placeringen fremgår af Bilag 6– ”Husdyrbrugets indretning – Placering og opbevaring af olie, kemikalier og affald”

Olie- og kemikalieaffald:

Ansøget har oplyst at:

”Olie og spildolie opbevares i tromler i maskinhuset til venstre for porten. De står ugenert og væk fra normal færdsel i maskinhuset, der er betongulv, hvor de står. Der ligger savsmuld som kan opsamle spildt olie i maskinhuset. Ejer foretager normalt selv service på maskiner. Spildolie eller filtre samles forsvarligt i maskinhuset. Olierester bortskaffes via DLG’s afhentningsordning.

Medicinrester på ejendommen samles på kontoret, i ansøgt drift laves en aftale med Marius Pedersen ang. afhentning.

Kemikalier opbevares forsvarligt i køleskabe/frysere i maskinhuset. Tomme skyllede dunke samles i containeren, medmindre andet er anført på etiketten.”

Skema 5 Oversigt over olie og kemikalie affald

Affaldskode	Type	Mængde / Opbevaring	Bortskaffelse
EAK-kode 20-01-18-00	Medicinrester og kanyler	Opbevares i lukket beholder på kontoret indtil afhentning.	Afhentes af autoriseret firma. (Marius Pedersen)
EAK-kode 13-02-03-00	Spildolie og olie filtre	Tromler i maskinhus	Afhentes af autoriseret firma. (DLG’s afhentningsordning.)

Fast affald

På ejendommen fremkommer der fast affald i form af emballage fra foder, udsæd, rengøringsmidler mv. Derudover fremkommer der plastikaffald i forbindelse med fodring af ensi-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

lage. Oplagring af affald inden afhentning kan ses på Bilag 6– ”Husdyrbrugets indretning – Placering og opbevaring af olie, kemikalier og affald”. Ansøger oplyser at affald fra husdyrbruget håndteres iht. nedenstående Skema 6:

Det er ansøgers ansvar at gemme kvitteringer for afhændelse af affald i minimum 5 år

Ansøget har oplyst at:

”Dagrenovation afhentes hver 14. dag. Big bags samles sammen med øvrigt brændbart affald i en almindelig container, der tømmes af vognmandsfirmaet Ejler Knudsen og afleveres til NOMI mod kvittering og betaling. Tømning sker ligeledes hver 14. dag. Ansøger laver i forbindelse med denne godkendelse en afhentningsordning for klinisk risikoaffald herunder medicinrester med firmaet Marius Pedersen. Forbruget af overdækningsplastik bliver cirka 2,5 x plansiloens størrelse = 8.150 m². Dette er en stigning på cirka 20 % i forhold til nudrift. Affaldsplastik afhentes sammen med det øvrige affald. Jern og metal samles og afhentes af skrothandler efter behov.”

Skema 6 Oversigt over fast affald

ISAG kode	Art	Før mængde	Efter mængde	Bortskaffelses metode
19.00	Forbrændingseget	17 tons pr år	21 tons pr. år	Container - afhentes
23.00	Ikke forbrændingseget	-	-	Afhentes i ansøgt drift
50.00	Papir/pap	-	-	Afleveres på genbrugspladsen
51.00	Glas	-	-	Afleveres på genbrugspladsen
52.00	Plast	Inkluderet i forbrændingseget	Inkluderet i forbrændingseget	Container - afhentes
52.06	Heraf PVC	-	-	
	Jern og metal			Afhentes
	Lysstofrør	-	-	Afleveres på genbrugspladsen

Holstebro Kommune har udarbejdet et affaldsregulativ for erhvervsaffald. Dette regulativ er gældende for husdyrbruget. Affald fra produktionen skal opsamles, sorteres og bortskaffes og registreres iht. affaldsbekendtgørelsen og det til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald i kommunen. Der gøres opmærksom på, at farligt affald såsom spildolie skal transporteres og afhændes til en af Holstebro Kommune godkendt transportør/modtager. Liste over godkendte transportører/modtagere kan ses på Holstebro Kommunes hjemmeside.

Ønskes det at aflevere enkelte fraktioner til anden bortskaffelsesordning, skal dette ske til godkendte modtagere. Derudover skal husdyrbruget registrere affaldsproduktionen efter de gældende regler.

Indenfor affaldsområdet, er BAT bl.a., at registrere affaldsproduktionen og derved skaffe sig et overblik over eventuelle indsatsområder, hvor man kan minimere affaldsproduktionen. Affald skal registreres og håndteres iht. gældende lovgivning, og affaldet skal løbende bortskaffes iht. ovenstående uden der sker ophobning. Der stilles ikke skærpede vilkår til opbevaring af affald, da forholdene er omfattet af gældende lovgivning. Det stilles vilkår

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

om, at husdyrbruget skal arbejde for at nedbringe affaldsfrembringelsen, og at husdyrbruget ved tilsyn skal redegøre for tiltag.

Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Døde dyr

Døde dyr og animalsk affald opbevares på fast betonbund nord for foderladen bygning 19. Dyrene overdækkes med en kadaverkappe. Dyrene tilmeldes senest 24 timer afhentning af Daka Bio-industries, det forventes, at der i den ansøgte drift bliver brug for afhentning ca. 40 gange om året, se Bilag 6– "Husdyrbrugets indretning – Placering og opbevaring af olie, kemikalier og affald"

I henhold til gældende regler skal selvdøde og aflivede dyr straks fjernes fra besætningen og opbevares på en skyggefuld afhentningsplads i tilknytning til den pågældende besætning. Afhentningsstedet skal ligge i en passende afstand fra produktionsbygninger og offentlig vej. Afhentningsstedet skal ligge ved fast tilkørselsvej og være tilgængelig for opsamlingsmateriellet.

Fødevarestyrelsen er myndighed vedr. bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, og da husdyrbruget overstiger 500 DE, så gælder, at henlæggelse af døde dyr skal ske på cementeret underlag, som er sikret mod ådselædende dyr ved indhegning. Herudover skal der udarbejdes en sundhedsrådgivningsaftale med en praktiserende dyrlæge og en smittebeskyttelsesplan med den sundhedsrådgivende dyrlæge. Smittebeskyttelsesplanen skal godkendes af fødevarestyrelsen. Holstebro Kommune vurderer det derfor hensigtsmæssigt, at placeringen af opbevaringspladsen for døde dyr indgår i smittebeskyttelsesplanen for den samlede bedrift.

Selvdøde og aflivede dyr skal inden for 24 timer tilmeldes afhentning til godkendt destruktionsanstalt.

Ved øget dødelighed i besætningen skal kadaverne opbevares overdækket, i en til formålet egnet container, således at der ikke opstår risiko for uhygiejniske forhold. Der stilles vilkår hertil. Ligeledes stilles der vilkår om, at kadaverpladsen indrettes således, den ikke er synlig i landskabet ved færdsel på offentlig vej.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at placering af en cementeret opbevaringsplads på den ansøgte lokalitet ikke vil medføre væsentlige landskabelige forringelser eller gener for omgivelserne. Håndteringen af døde dyr opfylder gældende lovkrav, og derved er der ikke særlige forhold, som taler for vilkår ud over gældende lovgivning.

Der gøres opmærksom på, at Fødevarestyrelsen er myndighed på området, og denne kan påbyde, at opbevaringsstedet f.eks. flyttes længere væk fra offentlig vej.

Sprøjtemidler, rengøringsmidler og medicin

Klaus Hansen står for sprøjtning af marker, og der opbevares sprøjtemidler på ejendommen. Produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg opbevares i tank- og

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

teknikrum. Kemikalier og sprøjtemidler opbevares i køleskabe/frysere i maskinhuset. For placering se Bilag 6– ”Husdyrbrugets indretning – Placering og opbevaring af olie, kemikalier og affald”. Tomme skyllede dunke samles i containeren medmindre andet er anført på etiketten. Der opbevares hverken medicin eller kunstgødning på ejendommen.

Kemikalieaffald, herunder produkter til rengøring og neutralisering af malkeanlæg m.v., skal opbevares i egnede beholdere (tydeligt mærket med indhold) med tætsluttende låg på tæt bund med opkant og uden mulighed for afløb til kloak, jord, afløb, dræn, vandløb, boringer eller brønde. Oplaget skal i henhold til gældende lovgivning opbevares utilgængeligt for børn, dyr og uvedkommende. Oplagringspladsen skal være under tag og indrettet således, at evt. spild kan opsamles i fx. en spildbakke.

Håndtering af marksprøjte

Klaus Hansen forestår sprøjtningen af husdyrbrugets arealer.

Spild under påfyldning og rengøring af marksprøjter kan medføre risiko for en væsentlig kilde punktkildeforurening og til pesticider i overfladevand samt forurening af grundvand. Forurening fra punktkilder kan med få enkle tiltag minimeres. Plads til vask og påfyldning af sprøjteudstyr kan ses på Bilag 3– ”Situationsplan”.

Påfyldning af sprøjteudstyr

Der er et generelt lovkrav om, at tapstedet, hvor sprøjten fyldes med vand, skal være forsynet med kontraventil, der sikrer mod tilbagesugning af væske fra sprøjtetanken. Påfyldningen af vand skal være styret med vandur eller lignende, der forhindrer overløb af sprøjtetanken. I forbindelse med påfyldning af sprøjter må der ikke være direkte kontakt mellem vandslange monteret på tapstedet og væsken i sprøjten.

Påfyldning af bekæmpelsesmidler i marksprøjter skal ske på en vaskeplads med opsamling af vaskevand eller på det areal, der skal behandles. Påfyldning i marken må ikke ske mindre end 300 meter fra vandforsyning til drikkevandsformål eller mindre end 50 meter fra hhv. overfladevande, drænsystemers rense- og samlebrønde eller § 3 beskyttet natur.

Rengøring af sprøjteudstyr

Vask skal ske på vaskeplads eller det areal, der er blevet behandlet. Vaskevand fra en vaskeplads skal opsamles i gyllebeholder eller anden beholder og udbringes i henhold til bestemmelserne i husdyrbekendtgørelsen. Vaskepladser må ikke etableres nærmere end 50 meter fra hhv. overfladevande, § 3 beskyttet natur eller almen vandforsyning. Afstandskravet til ikke almen vandforsyning er 25 meter.

Nedbør kan afvaske plantebeskyttelsesmidler, der er afsat på ydersiden af sprøjte og traktor. En uvasket sprøjte eller traktor, som er anvendt til udbringning af plantebeskyttelsesmidler, skal derfor placeres på det behandlede areal, vaskeplads med opsamling til gyllebeholder eller anden beholder, eller under tag, så der ikke sker utilsigtet afstrømning af vand med indhold af plantebeskyttelsesmidler til vandmiljø, jord mv.

Udbringning af gylle med indhold af vaskevand på bedriftens markarealer eller på virksomhedens arealer, skal meddeles til kommunalbestyrelsen. Dette kan ske i forbindelse med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads.

Ved udbringning af gylle med indhold af vaskevand hos tredje mand, skal der indhentes tilladelse hertil ved kommunalbestyrelsen. Tilladelsen kan søges samtidig med byggeanmeldelse ved etablering af vaskeplads. For eksisterende anlæg indhentes en særskilt tilladelse hos kommunalbestyrelsen.

Gylle med indhold af rester af plantebeskyttelsesmidler, som ikke er godkendt til udendørs anvendelse, skal bortskaffes efter reglerne i bekendtgørelsen om affald.

Det er Natur og Miljø's vurdering, at kravet om BAT overholdes.

HUSDYRGØDNING

I nedenstående Skema 7 gives en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning, næringsstof indhold m.v., der produceres og afsættes på udspretningsarealerne i den ansøgte produktion.

Ved den nuværende produktion produceres 41.386 kg N og 7.011 kg P som husdyrgødning i form af 99 t dybstrøelse, 8.774 ton gylle. I den ansøgte produktion produceres 11.002 ton gylle og 481 ton dybstrøelse indeholdende 57.746 Kg N og 8.940 Kg P.

Skema 7 Oversigt over de forskelligt typer husdyr gødning i den ansøgte produktion

Gødningstype	Kg N	Kg P	DE	Udnyttelse N	Mængde
Dybstrøelse	7.072	961	68,75	45 %	481 ton
Kvæggylle	50.674	7.979	520,87	70 %	11.002 ton
SUM	57.746	8.940	589,62		

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Opbevaring af flydende husdyrgødning

Det er i ansøgningen oplyst, at:

- Beholdere er stabile og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderne tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Beholderens bund og vægge er tætte
- Der ingen spjæld er, men alt overpumpes via neddykket rør
- Gyllen kun omrøres umiddelbart før tømning
- Beholderne er overdækket med fast overdækning
- Beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen

Malkekøerne er opstaldet i løsdriftsstald med sengebåse med spalter og præfabrikeret drænet gulv. Gødningen fra malkekøerne håndteres næsten udelukkende som gylle. Gødning fra opdræt håndteres dels som gylle og dels som dybstrøelse. Kvier og køer i "take care" afsnit er opstaldet i sengebåse med dybstrøelse.

Ifølge den indsendte kapacitetserklæring er den årlig produktion af flydende gødning omkring 11.002 m³ eksklusiv gødning afsat ved afgræsning. Denne mængde inkluderer rengøringsvand, nedbør i gylletankene og nedbør på møddingspladsen og plads til småkalve. Det samlede årlige behov for opbevaring (9 mdr. kapacitet) er således ca. 8.256 m³.

Ifølge ansøger er der en samlet opbevaringskapacitet i nudrift for bedriften på 10.205 m³ i gyllebeholderne. Ud over tre gyllebeholdere på Vester Sognstrupvej 1, er der en beholder med en kapacitet på 800 m³ på Ringkøbingvej 10, en beholder på 300 m³ på Harrestrupvej 63 og to beholdere på hhv. 1.100 m³ og 2.500 m³ på Svenstrupvej 8.

I nedenstående skema angives gylleopbevaringskapaciteten på husdyrbruget:

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Sidste 10 års beholderkontrol	Kapacitet [m ³]	Kapacitet [%]	Overdækning
Vester Sognstrupvej 1 Gyllebeholder (Muleby) I	1992	2002	1.500	15	Ja
Vester Sognstrupvej 1 Gyllebeholder (Perstrup) II	2003	2002	2.600	25	Ja
Vester Sognstrupvej 1 Gammel gyllebeholder III	---	2002	230	2	Nej
Ringkøbingvej 10	---	---	800	8	Nej
Harrestrupvej 63	---	---	300	3	Nej
Svenstrupvej 8	---	---	1.100	11	Nej
Svenstrupvej 8	---	---	2.500	25	Nej
Gyllekanaler i stalden		---	1.175	11	
SAMLET OPBEVARINGSKAPACITET:			10.205	100	

Holstebro Kommunes vurdering af opbevaring af flydende husdyrgødning

På husdyrbruget er der en opbevaringskapacitet for flydende husdyrgødning svarende til ca. 11 måneders produktion. Husdyrbruget skal, i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen, mindst råde over en opbevaringskapacitet svarende til 6 måneders tilførsel, om end opbevaringskapaciteten skal være tilstrækkelig til, at husdyrgødningen kan udbringes miljømæssigt forsvarligt. Dette betyder reelt, at et husdyrbrug skal råde over en opbevaringskapacitet svarende til 9 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

delse af gødning og om plantedække. Hvis dyrene er på græs i sommerhalvåret reduceres kravet til opbevaringskapacitet til mindst 7 måneders produktion for at sikre, at udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold opfylder kravene i bekendtgørelse om jordbrugs anvendelse af gødning og plantedække.

For gyllebeholdere der ikke er forsynet med fast overdækning, skal der etableres flydelag, og der føres logbog i overensstemmelse med gældende regler.

Fast overdækning af gyllebeholdere

Der blev i eksisterende godkendelse stillet vilkår om overdækning af de to største gyllebeholdere. Den faste overdækning er etableret som en teltoverdækning af kunststof, der udspændes som et telt over hver beholder. Gyllebeholderne er forsynet med en høj centermast af metal eller træ. Teltdugen spændes ud imellem masten og beholderens elementer. Dugen bør holdes fri fra beholderkanten, ellers udsættes dugen for stor slitage. Der frigives svovlbrinte fra gyllen. Svovlbrinte sammen med kondens på dugens underside og ilt fra luften danner svovlsyre, der kan angribe betonen. For at undgå at der drypper kondensvand på betonelementernes indvendige side kan der f.eks. monteres et "skørt" på indvendig side af teltdugen. Det indvendige "skørt" vurderes at være tilstrækkelig sikring mod nedbrydning af betonen, og der er således ikke behov for ekstra kontrol af beholderen. Der stilles vilkår om, at der etableres korrosionssikring. Herudover skilles der vilkår om, at teltoverdækning maksimalt må stå åben i et døgn i forbindelse med omrøring og tømning af gyllebeholder, og at skader på overdækningen skal repareres, ligesom der skal føres logbog over skader.

BAT i forhold til gødningsopbevaring er bl.a. følgende tiltag:

- udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- anlæg til opbevaring af gødning mindst en gang om året tømmes for inspektion for revner/utætheder m.v. og vedligeholdelse.
- der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet på husdyrbruget.
- flydelag på gyllebeholdere uden fast overdækning opretholdes, og at flydelaget hurtigt reetableres, når det brydes.

Overstående sikres ved vilkår. Det vurderes, at husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til BAT.

Påfyldning af gyllevogne

Da der kan benyttes gyllevogne, med påmonteret pumpe og returløb, er det ikke fundet nødvendigt at kræve, at påfyldning af gyllevogne og lignende, foregår på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder. Dog fastsættes der vilkår om, at såfremt der opstår spild, ved påfyldning af gyllevogne, kan tilsynsmyndigheden kræve, at påfyldning o.l. skal ske på en plads med afløb til en opsamlingsbeholder.

Erfaringer viser, at gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb ikke medfører spild af husdyrgødning ved påfyldning af gyllevognen. Såfremt påfyldning sker, med en på gylle-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

beholderen fastmonteret pumpe, skal der forinden etableres en påfyldningsplads med afløb til opsamlingsbeholder. Der stilles vilkår herom.

De generelle regler for pumper anvendt til gyllepumpning blev den 15. september 2008 ændret ved bekendtgørelse nr. 1695 af 19/12 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. I henhold til de nye regler skal pumperør monteret på åbne gyllebeholdere enten svinges ind over beholderen og fastlåses i denne position, eller være forsynet med en afspærringsventil til pumperøret eller lignende foranstaltning, når pumpen ikke anvendes, og ikke er under opsyn. Pumper, der anvendes til tømning af gyllebeholdere, skal være forsynet med en timer eller lignende foranstaltning, der sikrer, at der ikke kan pumpes mere gylle fra beholderen ad gangen end hvad der svarer til indholdet i en gyllevogn. Pumper skal være forsynet med en afbryder, som sikrer, at pumpen ikke kan sættes i gang utilsigtet. Eldrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved hovedtavlen. Afbryderen skal aflåses eller opbevares under aflåste forhold.

Holstebro Kommune vurderer, at forhold omkring pumper er tilstrækkeligt reguleret igennem de generelle regler, og der stilles derfor ikke skærpende vilkår.

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning

En del af husdyrgødningen består af dybstrøelse. Det drejer sig om dybstrøelse fra tyrekalve og kvier i kalvehytterne samt de 25 dyr i "take-care" afdelingen. Der vil i efter udvidelsen alt blive produceret ca. 481 ton dybstrøelse.

Der anlægges en møddingsplads se Bilag 3– "Situationsplan" på ca 165 m². Kalvehytterne med dybstrøelse bliver muget ud hver 2. – 3. Uge. Dybstrøelsen opbevares på nyanlagt møddingspladsen indtil udbringning.

Dybstrøelse fra kalvebokse køres på møddingspladsen. Derefter opbevares det på møddingspladsen til udbringning. Der bør være opmærksomhed på hyppig udmugning, hvor der er risiko for opformering af fluer.

I foråret bliver dybstrøelsen fra "take care" afdelingen kørt ud af maskinstation og pløjet direkte ned i marken. Øget andel af direkte nedpløjning af dybstrøelse er ikke valgt som et virkemiddel til nedsættelse af ammoniakfordampningen fra lagre i husdyrgodkendelsen.

Det vurderes, at opbevaring af dybstrøelseskompst i markstakke er en dårlig ide på store husdyrbrug, da store mængder dybstrøelse i markstakke, let vil kunne give anledning til punktkildeforurening eller gener i form af lugt eller fluer. Opbevaring af dybstrøelse på en møddingsplads nær staldanlæggene sikrer, at møddingen hyppigere bliver kontrolleret mht. lugt og fluer eller anden utilsigtet forurening, end hvis dybstrøelsen lå væk fra ejendommen i markstak.

Der kan dog forekomme situationer hvor opbevaring af komposteret husdyrgødning / komposteret dybstrøelse kan være en nødvendighed.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Opbevaring af dybstrøelse og fast gødning i markstakke

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Komposteret dybstrøelse må dog opbevares i marken såfremt tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse der har ligget i stald i 3-4 måneder i gennemsnit, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken.

For opbevaring af komposteret husdyrgødning se afsnit om opbevaring af ensilage i markstak

Sikring af omgivelserne mod gener og forurening

Der stilles vilkår om, at komposteret dybstrøelse, der opbevares i markstak, skal placeres mindst 150 meter fra nabobeboelse uden landbrugspligt, samt at omlastning ved udkørsel af dybstrøelse skal ske minimum 150 meter fra nabobeboelse. Dette af hensyn til at reducere risikoen for gener af lugt og fluer. En omlastning må højst tage en uge.

Der stilles vilkår om, at markstakke ikke må ligge det samme sted i mere end 1 år og ikke det samme sted igen før efter 5 år. Yderligere stilles der vilkår om, at placeringen af markstakke løbende noteres på kortbilag, som et redskab til sikring af, at vilkår omkring markstakkenes placering overholdes.

Til beskyttelse af § 7 natur mod ammoniakfordampning fra markstakke med komposteret husdyrgødning, stilles der vilkår til, at der ikke må placeres markstakke med komposteret husdyrgødning indenfor bufferzone I og II

Foderester m.v.

Gødning, foderrester mv. fra den daglige rengøring må ikke opbevares i markstak, da det ikke opfylder kravene i loven for opbevaring af kompost i markstakke, men skal i stedet opbevares på godkendt opbevaringsanlæg f.eks. ensilagesilo, møddingsplads, container beregnet til mødding, gyllebeholder eller lignende.

FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

Ammoniak

Den samlede ammoniakfordampning fra anlægget forventes at være på 3.900 kg/år, hvilket er en meremission på 957 kg N / år i forhold til før-situationen.

Skema 8. Ammoniakfordampning fra husdyrbrugets staldanlæg

Beskrivelse	N-emission
Emission fra stalde omfattet af kravet om 15 % reduktion, men eksisterende uændret produktion (Staldafsnit for eksisterende produktion)	2.245 kg N / år
Emission fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav (staldafsnit hvor udvidelse foregår)	985 kg N / år
Emission fra stalde m.v., der ikke er omfattet af det generelle krav	0 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af flydende gylle	440 kg N / år
Ammoniaktab fra lagre af fast gødning	230 kg N / år
Samlet emission efter udvidelse og min 15 % reduktion	3.900 kg N / år
Meremission	957 kg N / år

Det generelle krav om ammoniakreduktion – 15 %

Krav om 15 % ammoniakreduktion i forhold til referencesystemet gælder for stalde, hvor der sker etablering, udvidelse eller ændring. Kravet er opfyldt jvf. IT-ansøgningen.

Virkemidler til ammoniak reduktion

Virkemidler, som er anvendt til at opnå reduktionen, er staldtyperne: Præfabrikeret drænet gulv i den nye stald sektion, samt spaltegulv med skrabere i den eksisterende stald sektion. Derudover er der etableret fast overdækning på eksisterende gyllebeholdere. Det vurderes på baggrund af ovenstående, at husdyrlovens beskyttelsesniveau for ammoniak er overholdt.

Tør natur påvirkning af ammoniak følsom natur

Ejendommen ligger i bufferzone II, øst for de i den gældende kommuneplan, B-målsatte hedearealerne i det militære øvelsesterræn. Hedearealerne er beskyttet af husdyrlovens § 7 og naturbeskyttelseslovens § 3. Husdyrbruget er beliggende uden for internationale beskyttelsesområder se Bilag 8– ”Internationale beskyttelses områder omkring husdyrbrugets arealer og anlæg”.

Bufferzonekrav til § 7 naturtyper

Meremissionen er beregnet til 957 kg N pr. år efter 15 % reduktion. Alle staldafsnit og opbevaringslagre er beliggende indenfor 1000 meter af det nærmeste naturområde omfattet af lovens § 7. Ifølge IT-ansøgningen er den højeste merdeposition i naturområdet beregnet til 0,08 Kg N / Ha, hvormed kravene til ammoniakdeposition efter § 7 er opfyldt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Påvirkning af B-målsat § 3 hede

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 957 kg N/år, således at den samlede emission bliver på i alt 3.900 kg N / år kg N/år, jvf. Skema 8. Der foretages derfor en yderligere vurdering af ammoniakdeposition på disse arealer. Der er lavet N-dep beregning for 3 punkter indenfor dette areal se Bilag 9– ”Naturområder omkring anlæg og ammoniak deposition beregningspunkter”.

Skema 9 Afstand og retning fra husdyrbrugets anlæg til beregnings punkter, samt beregnet deposition i disse punkter.

Punkt	Afstand	Retning	Merdeposition kg N/ha/år	Total deposition kg N/ha/år
1	850 m	VNV	0,051	0,209
2	360 m	VSV	0,176	0,689
3	770 m	VSV	0,039	0,158

Der er foretaget beregninger af kvælstofnedfaldet i det nærmest beliggende hedeområde se Skema 9. Nedfaldet fra udvidelsen er beregnet til 0,176 kg N/ha/år fra udvidelsen og med en total belastning på 0,689 kg N/ha/år fra den samlede produktion. I to andre beregningspunkter med mere sammenhængende hedevegetation beliggende lidt længere væk fra ejendommen er de tilsvarende nedfaldstal beregnet til 0,051 N/ha/år mer-belastning og 0,209 kg N/ha/år totalbelastning samt 0,039 N/ha/år mer-belastning og 0,158 kg N/ha/år total belastning. De pågældende hedearealer B-målsatte i den gældende kommuneplan. Med en tålegrænse for naturtypen på 10-20 kg N/ha/år og en baggrundsbelastning på ca. 14 kg N/ha/år, kan det ikke udelukkes, at hedevegetationen påvirkes negativt.

Kravene i lovens § 7 er overholdt med en total belastning på 0,689 kg N/kg/år og en mer deposition på 0,176 kg/N/år.. Det vurderes at påvirkningen af de sammenhængende hedeområder med en merdeposition på 0,051 kg/N/år og 0,036 kg/N/år ikke vil medføre en negativ påvirkning af hedeområdet

udvidelsen vil få en negativ effekt på hedevegetationen.

Indenfor en afstand af 1 km fra ejendommen findes enkelte vandhuller og små moseområder, som er C-målsatte og som ikke forventes at være følsomme overfor atmosfærisk kvælstof

Natura 2000 områders påvirkning

Natura 2000 og internationale beskyttelses områder behandles separat i under afsnittet Natura 2000-områder, beskyttede naturtyper og områder samt bilag IV arter

Lugt

Der udledes lugt fra stalde, gyllebeholdere m.v. De primære kilder til lugt fra dyrehold er staldventilationsluft samt håndtering og opbevaring af husdyrgødning. Mange forhold kan influere på lugtemissionen fra stalde. Ud over arten, antallet og størrelsen af dyreholdet er det fx staldindretning, ventilationssystem, strøelse, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen har bl.a. til formål at begrænse lugtgener. Normalt vil der ikke forekomme påtaleværdige lugtgener fra aktiviteter vedrørende gødningshåndtering og -opbevaring, når reglerne i denne bekendtgørelse efterleves.

Lugt fra ventilation af stalde udgør et særligt problem, som der ikke fuldt ud tages højde for ved bekendtgørelsens fastsættelse af minimumskrav til afstande mellem stald og naboejendomme.

Lugtemissionen fra husdyrbruget skal vurderes ud fra to modeller, der omtales FMK-modellen og Ny Lugtvejledning. Det er i skemaet angivet, hvilken af de to modeller der giver den korteste geneafstand.

Beregning af geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning'

Skema 10 Beregnet geneafstande efter FMK vejledningen og 'Ny Lugtvejledning' taget fra IT-ansøgningen

Områdetype	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand ansøgt drift	Geneafstand nudrift	Vægtet gennemsnitsafstand	Genekriterie overholdt
Byzone	390 meter (ny model)				Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Samlet bebyggelse	258 meter (ny model)				Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand
Enkelt bolig (ikke landbrugspligt)	102 meter (ny model)				Ja, ingen indenfor 1,2 gange geneafstand

Vester Sognstrupvej 2 ligger i nordvestligt retning fra Vester Sognstrupvej 1, På varme sommerdage, hvor der ofte er østlig vind betyde, at lugten fra Vester Sognstrupvej 1 bæres helt eller delvist i retning af Vester Sognstrupvej 2. Ejendommen på Vester Sognstrupvej 2 er beliggende ca. 103 meter fra det eksisterende staldanlæg. Afstanden til den planlagte møddingsplads er omkring 150 m.

Afstanden til nabobebyggelse fra staldanlæg, hvor der sker ændring af husdyrholdet er ca. 215 m. Afstanden til byzone er mere end 1000 m og samlet bebyggelse ligger endnu længere væk.

Samlet vurdering for lugt

Nr. Felding er den nærmeste by, og den ligger ca. 1 km fra anlægget. Den nærmeste samlede bebyggelse ligger over 2 km fra anlægget, mens Vester Sognstrupvej 2, der er den nærmeste nabo, ligger over 150 meter fra anlægget.

Beregningerne viser, at genekriterierne i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkeltbolig er overholdt efter beregningsmodellerne. Hvorvidt en lugtpåvirkning opleves som generende afhænger af modtagerens tolerancetærskel samt af lugtpåvirkningens intensitet og varighed. På baggrund heraf vurderes det, at svinebruget ikke vil give anledning til væsentlige gener hos de omkringboende.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Lugt fra opbevaringslagre er ikke medtaget i ovenstående beregninger, da gyllebeholderne er omfattet af de generelle afstandsregler. Der stilles ikke skærpede krav til gyllebeholdere eller udbringningspraksis, da der ikke forventes at være væsentlige lugtgener herfra i forhold til omkringboende.

Der stilles vilkår om, at såfremt tilsynsmyndigheden vurderer, at der forekommer lugtgener, der er væsentligt større end det, der kan forventes, ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om lugtmålinger og om, at der skal indgives og gennemføres projekter for afhjælpende foranstaltninger.

Transport

Transporter på offentlig vej sker i forbindelse med håndtering af dyr, mælk, gødning, korn, halm og foderstoffer m.v. Omkring forårs- og høstarbejde vil markarbejdet betyde intensiveret trafik på og omkring anlægget. De daglige transporter foregår indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonede transporter kan dog foregå hele døgnet.

En del af husdyrgødningen kan transporteres direkte ud i marken uden, at der skal anvendes offentlig vej. For de øvrige marker gælder, at gyllekørsel foregår ad nærmeste offentlig vej, jvf. Bilag 7– ”Gylletransportruter”. Transporter til og fra arealerne ved Ringkøbingvej sker mod syd af Vester Sognstrupvej og videre mod vest af Sognstrupvej ca. 25 % af transporterne vil gå mod syd.

Den daglige transport foregår med enkelte undtagelser indenfor normal arbejdstid. Mælk afhentes hver 2. dag, og tidspunktet afhænger af mejeriets ruteplanlægning, hvorfor afhentning af mælk forekomme udenfor normal arbejdstid. Transport af hjælpepestoffer til bedriften og transport af mælk, kreaturer, affald m.m. sker som udgangspunkt mod nord ad Vester Sognstrupvej til Dyrrosevej og mod øst til Skjernvej/hovedvej A11.

Der afsættes husdyrgødning til flere modtagere se ”Tabel 3 Oversigt over gyllemodtagere”. Transporter af husdyrgødning til gyllemodtagere vil primært ske i lukket beholder.

Skema 11. Oversigt over antallet af årlige transporter:

Art	Køretøjets kapacitet pr. læs	Antal transporter		
		før udvidelse	efter udvidelse	% ændring
Husdyr til/fra ejendommen	-	42	68	62
Døde dyr	-	32	52	63
Indkøbt foder	-	24	30	25
Grovfoder	15 t	362	466	29
Olie	20 t	15 (å 1800 l)	10 (å 3400 l)	-33
Gylle med gyllevogn	20 t	128*	131*	2
Gylle med lastbil	30 t	164*	253*	54
Dybstrøelse	15 t	30*	32*	7
Mælk	20 t	183	183	0
Afhentning af husholdnings-affald	15 t	26	26	0
Afhentning af brandbart affald	15t	17	26	53
Kemikalier og handelsgødning	-	8	8	25
Total		1.031	1.285	

*på offentlig vej.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

De to største poster i det samlede regnskab er transport af friske græs og majs til ensilering og transport af gylle fra ejendommen. Den tredje største post i det samlede regnskab er afhentning af mælk på ejendommen ca. 183 stk. Der sker ingen ændringer i antallet af afhentninger af mælk.

Udvidelsen i DE er på cirka 25 %. Der sker samlet set en stigning i antallet af tunge transportere på ca. 25 %. Det samlede antal transportere øges tilsvarende, men antallet af transportere vurderes ikke at ligge over, hvad man kan forvente. Hovedparten af den øgede transportbelastning til og fra husdyrbruget sker som følge af flere grovfodertransporter, gylletransporter og til og fra kørsel af dyr fra husdyrbrugets anlæg. Disse er hovedsageligt knyttet til husdyrbrugets arealdrift.

Det samlede antal af tunge transportere er beregnet til ca. 1285 stk., en mindre del af transporterne berører ikke naboer i væsentlig grad, da der er tale om transport af foder fra marken til anlægget og transport af husdyrgødning fra ejendommen til markerne. Gødningstransporter vil blive forøget markant. Dette skyldes primært, at det har været nødvendigt at indgå forpagtningsaftaler og gylleaftaler, der ikke ligger i tilknytning til husdyrbruget. I det normale ligger i dagtimerne og ikke har karakter over, hvad der er normalt forekommende for lastvogne og traktorer, forventes det, at støjen ikke vil være væsentligt belastende for omgivelserne.

Færdsel på offentlig vej reguleres af politiet og henhører under færdselsloven og øvrige bestemmelser, der er fastsat af Justitsministeriet. Husdyrbrugets trafikale belastning af omgivelserne skal vurderes i forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse, inden afgørelse om godkendelse træffes. Efter dette tidspunkt kan selve trafikken ikke reguleres af miljømyndigheden. Ved vurdering af hensigtsmæssig lokalisering af husdyrbruget indgår til- og frakørselsforholdene for husdyrbruget. Hvis kørsel forbundet med husdyrbruget medfører væsentligt øgede trafikale- og miljømæssige gener i nærområdet (f.eks. mange transportere igennem landsbyområder m.v.), og hvis disse gener ikke kan afhjælpes ved valg af alternative til- og frakørselsforhold, kan det indgå i overvejelserne, hvorvidt kommunalbestyrelsen skal meddele afslag på godkendelse til etablering af udvidelse af et eksisterende husdyrbrug.

Holstebro Kommune har ikke vurderet, at transportbelastningen som følge af udvidelse af husdyrbruget forøges væsentligt. Holstebro Kommune kan kun regulere transportere fra eksterne transportører, såsom mælkevognen, ved at meddele afslag på ansøgning om godkendelse, hvilket efter Holstebro Kommunes vurdering ikke er proportionalt i den konkrete sag. Holstebro Kommune kan derimod regulere visse transporttyper knyttet til husdyrbrugets egne transportere.

Holstebro Kommune vurderer, at transportbelastningen ad Dyrlosevej og Vester Sognstrupvej forbi naboer, ikke vil øges væsentligt. Herudover skal det påpeges, at det ved regulering af husdyrbrug er praksis, at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ved hensynsfuld kørsel til og fra husdyrbruget kan støjen herfra minimeres. For at mindske gener skal transport primært foregå indenfor normal arbejdstid. Sæsonbetonet arbejde kan dog forekomme udenfor disse tidspunkter, men skal søges begrænset.

Rengøring af offentlig vej

Herudover skal det bemærkes, at der ved tilsvining af det offentligt tilgængelige vejareal i forbindelse med arbejdskørsel, skal der opstilles skilte, der informerer andre trafikanter om forholdene. Det offentlige vejareal skal rengøres efter arbejdskørselens ophør, jvf. færdselslovens kapitel 14. Politiet er myndighed herfor, hvorfor forholdet ikke reguleres i denne miljøgodkendelse.

BAT i forbindelse med transport er bl.a. at:

- transport til og fra husdyrbruget foregår ved hensynsfuld kørsel,
- transport primært foregår indenfor normal arbejdstid.

Det vurderes, at transport til og fra husdyrbruget med de stillede vilkår lever op til kravet om BAT, og at transporterne kan foregå uden væsentlige miljømæssige gener for de omkringboende.

Støj

Ejendommens støjkluder er hovedsageligt fuldfoderblander, malkeanlæg, gyllepumper, kompressor samt den daglige brug af traktor og transporter til/fra ejendommen. Fuldfoderblander er placeret i råvarehuset (bygning 19), og malkeanlægget er ligeledes placeret indenfor, anlægget benyttes to gange dagligt.

Brugen af traktor vil normalt begrænses til at foregå i dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt arbejde (eksempelvis ensilering, forårs- og efterårsarbejde i marken) der går udover dagtimerne. Afstanden til den nærmeste nabo ca. 140 meter fra husdyrbrugets anlæg, hvorfor støj ikke vurderes at være til gene for nabo og omkringliggende.

Miljøstyrelsen har udarbejdet en række vejledende støjgrænser for virksomheder i det åbne land. Der er ikke foretaget støjberregninger i forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, og det faktuelle støjniveau kendes derfor ikke, og kan ikke sammenholdes med de vejledende støjgrænser. For at imødekomme eventuelle støjgener for de omkringboende fastsættes der vilkår om, at de vejledende støjgrænser skal overholdes. Såfremt der skulle opstå gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/berregninger efter nærmere definerede anvisninger, så det kan godtgøres, at støjgrænserne overholdes.

Det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt, ved almindelig anvendelse af de pågældende støjkluder indenfor normal arbejdstid, og ved de stillede vilkår.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Øvrige støjklider

Kompressor

Der er kompressoranlæg i maskinhuset. I august og september bruges anlægget 15 min dagligt, ellers 1 gang om ugen. Brugen af kompressor i maskinhuset, som beskrevet, vurderes ikke at medføre væsentlige gener for de omkringboende, såfremt kompressoren ikke benyttes om natten.

Levering af foder og dyr

Der vil forekomme støj fra ejendommen i forbindelse med foderlevering. Der leveres typisk ikke foder om natten. Der leveres foder hver 3. uge imellem kl. 07-17. Desuden vil der være støj ved ind- og udlevering af dyr, hvilket sker hver 4. uge imellem kl. 07-17.

Samlet vurdering af støj

Korntørringsanlæg, transport, fodring og støj fra dyrene og ventilationsanlæg er sædvanligvis de væsentligste støjklider fra husdyrbrug.

I forbindelse med den ansøgte husdyrbrug: tippes Indkøbt foder af i laden, ventilationen er naturlig, mælkeanlæg og foderblanderen står indenfor under drift. Transporter til og fra ejendommen foregår hovedsageligt i dagstimerne, hvilket minimerer generne mht. naboer.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at støj fra husdyrbruget ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger i forbindelse med udarbejdelsen af miljøgodkendelsen. Til gengæld stilles der vilkår om, at drifttiden for de forskellige støjklider kan reguleres.

Der fastsættes vilkår om, at såfremt der opstår gener for de omkringboende, eller såfremt Holstebro Kommune finder det nødvendigt, kan der kræves udført støjmålinger/ beregninger efter nærmere definerede anvisninger. Der meddeles vilkår iht. Miljøstyrelsens vejledende støjkrav.

Ud fra ovenstående vurderes det, at BAT i forbindelse med støj er overholdt. Såfremt der ændres ved eksisterende stalde eller anlæg, der kan medføre ændring i støjniveauet for de omkringboende, skal projektet vurderes iht. principperne for BAT.

Støv

Der kan opstå støvgener ved levering af foder, kørsel på grusveje, høstarbejde og lign. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, og det må forventes, at støvgener fra levering af foder vil øges.

De primære støvkilder på husdyrbruget vil være i forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter og primært inde i foderladen. Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen i sig selv ikke forårsager væsentlige støvgener, vil der derfor ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener ved udvidelsen. Støvgener må også påregnes i kortere perioder under høstarbejdet f.eks. i forbindelse med snitning af halm.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Støvgener vurderes dog primært at forekomme lokalt på ejendommen, og ikke være til væsentlig gene for de omkringboende eller trafikanter. Støvgener må dog påregnes i kortere perioder under høstarbejdet. Der vurderes dog ikke at være tale om støvgener af væsentlig karakter, som ligger udover det forventelige.

Den væsentligste støvkilde vil i tørre perioder være støvgener ved kørsel på grusveje mellem markerne og anlæg, primært ved kørsel af grusvejen mod syd i forårs månederne. Antallet af transporter mod syd ventes dog at være tæt på uændret, da der i ansøgt drift ikke drives flere arealer mod syd. Da der ingen naboer passerer på grusvej, når der køres mod nord vurderes det samlet set, at der ikke forekommer stigning i støvgenerne og generelt vurderes generne at være små.

Der henvises til god landmandspraksis, dvs., at for at begrænse støvgener skal al transport til og fra bedriften foregå ved hensynsfuld kørsel samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Husdyrbruget er beliggende relativt langt fra naboer og lign. Der stilles på baggrund af ovenstående ikke vilkår vedrørende støvgener, og det vurderes, at kravet om BAT er opfyldt ved almindelig god landmandspraksis og den beskrevne håndtering af foder.

Lys

Det er i ansøgningen oplyst, at der hovedsageligt anvendes naturligt lys i dagstimerne via lysplader og åbne sider, og at der er installeret natbelysning i kostalden. Der er ikke udenørs belysning som generer naboer eller trafikanter.

Der anvendes lavenergilysstofrør. I forbindelse med løbende udskiftning af lysstofrør i stalde udskiftes til lavenergilysstofrør. Lyset i staldene er tændt efter behov. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret. Tidspunktet kan dog variere.

Sensorstyret udebelysning kan medvirke til at reducere energiforbruget på husdyrbruget, og der stilles derfor vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med energigennemgangen skal undersøge muligheden for etablering af bevægelsessensorstyring af udebelysningen.

Det vurderes, at lys ikke vil give anledning til væsentlige gener for de omkringboende, da der er bevoksninger af træer, samt bygninger der skærmer for lyset.

I henhold til BREF-notatet, er det BAT for svinestalde at reducere energiforbruget gennem anvendelse af lavenergibelysning. Holstebro Kommune vurderer at dette også gælder for kvæg ejendomme og vurderer derfor, at husdyrbruget lever op til BAT.

Spildevand

Spildevand, herunder husholdnings- og processpildevand fra husdyrbruget håndteres som angivet i nedenstående skema:

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Skema 12 Oversigt over bortledning af spildevand.

Spildevandstype	Anslået areal / mængde	Håndtering
Regnvand fra tag	~9.526 m ² / ~ 6.668 m ³	Via overfladenedsivning.
Vand fra ensilage og vaskeplads mm.	~ 3.260 m ² / ~2.282 m ³	Ledes til separat beholder 450 m ³ udsprede over året på plantedække
Møddingsplads og plads til kalvehytter	~861m ² / ~603 m ³	Ledes til gyllekanaler
Husspildevand	---	Ledes til nedsivningsanlæg
Vaskevand fra staldanlæg	~1.576 m ³	Ledes til gyllekanaler

Tagvand

Der findes tagrender på den eksisterende stald, og der etableres ligeledes tagrender på de nye bygninger. Regnvandet fra bygning 9, 10 og 15 bliver ført til samlebrønd syd for bygning 10 og derfra via afvandingsledning mod vest til grøfter som leder til Grydeå. Regnvand fra bygning 1, 2, 5, 6, 7 og 19 ledes mod sydøst og syd til vandløbet der. Slutteligt ender vandet i rørlagte grøfter, der løber i Grydeå. Rørføringer mv. kan ses på Bilag 5– ”Husdyrbrugets afløbsforhold” og Bilag 4– ”Husdyrbrugets indretning – Rørføring”

Vand fra befæstede arealer

Overfladevand fra befæstede arealer, herunder ensilage plads, opsamles og udsprede på plantedække. Der vil på disse befæstede arealer være risiko for forurening af omgivelserne, hvis arealerne ikke holdes fri for gødnings- og foderspild. Der stilles derfor i miljøgodkendelsen vilkår til renholdelse af befæstede arealer.

Sanitært spildevand

Forhold omkring ejendommens husspildevand reguleres ikke i denne godkendelse. I forbindelse med revision af kommunens spildevandsplan kan ejendommen evt. blive pålagt at forbedre spildevandsforholdene på ejendommen.

SkadedyrRotter

Ansøger har en aftale med firmaet Mortalin om skadedyrsbekæmpelse af rotter, der besøger ejendommen efter behov. Forebyggelse ved renholdelse af stalde mv. for foderrester m.v.

Fluer

Fluer forbygges og bekæmpes ved hyppig renholdelse af kalve-, kælvnings- og sygebokse. Fluer bekæmpes kemisk i dybstrøelsen med midlet neporex. Hyppig udmugning mindsker også problemer med fluer. Der skal på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med retningslinjerne fra Statens Skadedyrlaboratorium overstående sikres ved vilkår.

Generel lovgivning

Holstebro Kommune vurderer, at forholdet er tilstrækkeligt reguleret i gældende lovgivning, da husdyrbruget, i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser, er forpligtiget til at

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

sikre, at bygninger bliver fornuftigt vedligeholdt og fremtræder i gennemført renholdt stand, så rotternes levedmuligheder på ejendommen begrænses mest muligt. Dette betyder, at husdyrbruget skal sikre, at affald eller foder ikke er tilgængeligt for f.eks. rotter, undgå rod på husdyrbruget og kontrollere rottesikringen ved døre, vinduer, rørgennemføringer og ventilationsåbninger, riste, lyskasser, skakte etc., bevoksninger, evt. ru mure, tagkonstruktioner, facaden generelt, kloaksystemets tilstand samt anmelde rotter og rette sig efter påbud meddelt af kommunalbestyrelsen.

Såfremt husdyrbruget skulle give anledning til fluegener for omkringboende, stilles der vilkår om, at Holstebro Kommune kan forlange, at der føres en journal over fluebekæmpelsen.

DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Udpumpning af gylle:

Udpumpning af gylle fra fortanken til gyllebeholderne sker med elpumper. Gyllen fra den nordlige af de to store beholdere pumpes efter behov over i den sydlige af de to store beholdere vha. af en elektrisk pumpe. I forbindelse med overpumpning holdes anlægget under opsyn. Begge de to tanke er overdækkede. Tømning af tankene sker udelukkende med de pumper som sidder på gyllevognene.

Overpumpning af gylle:

Overpumpning sker vha. traktorpumpe under konstant tilsyn. Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Gylleuheld ved eksisterende gyllebeholdere på Vester Sognstrupvej 1:

En væsentlig risikofaktor er uheld i forbindelse med overpumpning af gylle. Såfremt en gyllebeholder eller pumpeledning springer læk eller en pumpe starter utilsigtet vil gyllen pga. terrænets fald, løbe mod nærmeste vandløb.

Vester Sognstrupvej 1 og Harrestrupvej 63: For gyllebeholdere på Vester Sognstrupvej 1 og Harrestrupvej 63 vurderes det, at der er en meget lille risiko for gylleudslip til vandløbet, da der er mellem 700 og 1000 meter til nærmeste grøft / vandløb samtidigt med at terrænet er forholdsvis fladt med en svag hældning mod syd..

Ansøger anfører:

”Ved store gylleuheld vil gyllen løbe ud på markarealet syd for beholderne. Gyllen vil have retning mod grøften som leder vand til Grydeå. Terrænhældningen mod syd gør, at gyllen naturligt vil strømme mod grøften. Ved uheld vil første tiltag være at fylde grøften med jord, hvor grøften bliver rørlagt. **Det er hvor grøften løber under Vester Sognstrupvej.** Dernæst skal der tilkaldes en slamsuger, at få gyllen pumpet væk fra vandløbet. Markvandsboringen er ikke umiddelbart i risiko.”

Overgang mellem grøft og rørlagt vandløb er markeret på Bilag 5– ”Husdyrbrugets afløbsforhold” som ”Afværge punkt”.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Gylleuheld ved øvrige eksisterende gyllebeholdere:

Ringkøbingvej 10: Der er tale om en eksisterende gyllebeholder placeret i et terræn, der skråner forholdsvis kraftigt mod Gryde Å, afstanden til åen er ca. 70 m. Det vurderes dog, at der ikke er en særlig risiko forbundet med anvendelse af gyllebeholderen. Gyllebeholderen anvendes som mellemlager, hvor flydende husdyrgødning leveres med lastvogn i løbet af vinterhalvåret. Risiko for overløb er derfor meget begrænset. Ved tømning af beholderen anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe, hvilket minimerer risikoen for spild yderligere.

Svenstrupvej 8: For gyllebeholderen på Svenstrupvej 8 vurderes risikoen for gylle udslip som meget lille da beholderen er placeret langt fra nærmeste vandløb med en afstand på over 200 meter.

Der vil i miljøgodkendelsen ikke blive stillet vilkår til anvendelse af dødemandsknapper, timere og lign. i forbindelse med gylleanlæg, da det er Holstebro Kommunes opfattelse, at disse forhold er reguleret i eksisterende lovgivning, jvf. afsnit under påfyldning af gyllevogne.

Bekæmpelsesmidler

Hvis bekæmpelsesmidler ved uheld blandes eller klumper sammen i sprøjtebeholderen, således at de ikke kan anvendes i en afgrøde, skal den ubrugelige sprøjtevæske bortskaffes som affald. Det samme gælder for større spild, som opsamles i forbindelse med uheld. Godkendelsesmyndigheden skal underrettes herom ved uheld. I akutte situationer skal beredskabet underrettes via 112. Godkendelsesmyndigheden skal klassificere affaldet som enten farligt affald eller ikke-farligt affald, og affaldet skal bortskaffes efter reglerne i affaldsbekendtgørelsen, herunder Holstebro Kommunes affaldsregulativ.

Beredskabsplan:

Der er Holstebro Kommunes opfattelse at en beredskabsplan er til stor hjælp for landmanden samt ansatte, såfremt der skulle ske et uheld, både med hensyn til små hændelser som f.eks. oliespild og store som f.eks. gylleudslip, brand o.l.

Beredskabsplanen giver landmanden en mulighed for at gennemgå bedriften, og foretage en risikovurdering af, hvorvidt der skal ændres på indretning og drift således, at risikoen for forurening i forbindelse med uheld minimeres. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det oplyst til Holstebro Kommune, at en beredskabsplan er under udarbejdelse.

Beredskabsplanen skal indeholde et selvstændigt afsnit om afhjælpende foranstaltninger ved gylleudslip til arealerne øst for anlægget, herunder placering af drænbrønde.

BAT er bl.a.:

- at husdyrbruget har en beredskabsplan der skal benyttes i tilfælde af uheld eller lignende på husdyrbruget.
- at alle der arbejder på husdyrbruget er bekendt med beredskabsplanens indhold og ved hvor den kan findes.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- at beredskabsplanen hænges op synligt flere steder på husdyrbruget.
- at beredskabsplanen løbende holdes ajour i forhold til husdyrbrugets drift.

Der stilles vilkår til sikring af ovenstående. Beredskabsplanen skal foreligge færdig inden den 1-4-2011, og den skal skriftligt accepteres af Holstebro Kommune. Beredskabsplanen er ikke færdig før den er skriftligt accepteret af Holstebro Kommune, og der skal være indsendt udkast senest den 1-3-2011.

Renere teknologi og ressourcestyring

Miljø- og ressourcestyring bygger på et helhedsprincip om at stræbe mod renere teknologi i landbrugsproduktionen, herunder at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige stoffer, at gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet, samt at minimere forbruget af energi, næringsstoffer, vand, pesticider osv., således at tab til omgivelserne bliver minimeret, under hensyntagen til produktionens lønsomhed.

Renere teknologi er samtidig det bærende element i husdyrloven og i miljøbeskyttelsesloven. Loven pålægger alle et ansvar, og som landmand kan man selv indføre renere teknologi og påvirke andre til at indføre renere teknologi, bl.a. ved at stille krav, når der købes ind.

På husdyrbruget er der iværksat følgende tiltag for renere teknologi, herunder besparelser på vand og el:

- Energi**
 - Anvendelse af lavenergilysstofrør i nye stalde.
 - Løbende udskiftning af eks. lysstofrør i eks. stalde til lavenergilysstofrør.
 - Genindvinding af varme fra stald / mælkekøling til opvarmning af brugsvand og bolig.
 - Husdyrbrugets malkeanlæg bliver løbende gennemgået af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt.
- Vand**
 - Der er fokus på reduktion af vandspild ved almindelig vedligeholdelse af drikkekar m.m.
- Management**
 - Forbrug af vand, energi, foder, pesticider og handelsgødning registreres.
 - Der er udarbejdet uddannelses- og træningsprogrammer for ansatte.
 - Der føres journal over afsætning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne i form af mark- og gødningsplaner, som endvidere bruges til planlægning af kommende sæsons spredning.
 - Der er lavet udkast til beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand mv. er beskrevet.
 - På husdyrbruget forefindes arbejdspladsvurdering (APV). Der foretages daglig tjek og løbende service på anlægget efter behov
- Ammoniak**
 - Skrabere på spaltegulv 25 %
 - Overdækning af gyllebeholdere
 - Markstakke med husdyrgødning må ikke placeres indenfor bufferzone I og II
 - Præfabrikerede gulve

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Ressourceforbruget vurderes for at sikre, at husdyrbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold. Forbruget af ressourcer på husdyrbruget består primært af vand, el og olie:

Skema 13. Husdyrbrugets ressourceforbrug.

Type	Forbrug før udvidelse	Forventet forbrug efter udvidelsen	% ændring
EL forbrug [kWh]*	198.000	305.000	66 %
Vand Stald [m ³]	11.000	13.000	17 %
Vand Markvanding [m ³]	65.000	65.000	0 %
Diesel olie [liter]	22.000	34.000	54 %

* Forbruget af el vil variere en del mellem årene bl.a. afhængig af hvor meget der er brug for at anvende vandingsanlægget.

Energi forbrug

Ansøger oplyser:

”Elektricitet anvendes til malkning, elhegn, nedkøling af mælk, markvanding samt belysning. I perioden fra 31. marts 2007 til 31. marts 2008 var elforbrug til gårdens drift på 198.000 kWh, det forventes at forbruget stiger i den nuværende drift til ~305.000 kWh.

Udkørsel af dybstrøelse og gylle, snitning af græs og majs foretages af maskinstation. Det øvrige markarbejdet foretages af ansøger selv eller medarbejdere. Forbrug af dieselolie er ca. 22.000 l, dette forbrug forventes at stige ca. 54 %, da der skal dyrkes flere marker. Det fremtidige forbrug forventes at blive 34.000 l.

Energikonsulent

Bedriften er i store træk indrettet energimæssigt forsvarligt. Ejendommen har den 22. maj 2008 haft besøg af en Energikonsulent fra NOE service. Af rapporten fremgår at ejendommen ligger 16 % (svarende til 36.000 kWh) under normforbruget af strøm for en bedrift på den størrelse.

Der er foreslået enkelte forbedringer til yderligere reduktion af energiforbruget og de punkter er sat i værk”

Vandforbrug

Ansøger oplyser:

”Årsopgørelsen over vandforbruget for 2006 viser et forbrug på 10.020 m³. Foreløbige tal viser, at forbruget er højere i 2007, svarende til de gennemførte tilpasninger på bedriften.

Ansøger vil ved vedligehold og reovering af drikkekummer mv. have fokus på at vælge systemer med mindst muligt vandspild. Stalden forsynes af vand fra Nr. Felding vandværk..

Beregnet med normtal er vandforbruget i nudrift med 258 køer + 258 opdræt $1084_{\text{vaskevand}} + 9889_{\text{drikkevand}} = 10.973 \text{ m}^3/\text{år}$.

Beregnet med normtal er vandforbruget i ansøgt drift med 402 køer + 80 opdræt $1576_{\text{vaskevand}} + 11293_{\text{drikkevand}} = 12.869 \text{ m}^3/\text{år}$ – en stigning på 17 %.

Forbruget af vand til markvanding forventes uændret cirka 65.000 m³. ”

Det er oplyst, at forbrug af vand, energi og olie registreres i husdyrbrugets driftsregnskab. Desuden udarbejdes gødningsplaner og gødningsregnskab, hvor såvel forbrug af handelsgødning som husdyrgødning dokumenteres. Der vil i overensstemmelse hermed blive stillet vilkår om løbende registrering af ressourceforbruget med henblik på at sikre, at der løbende er fokus på at reducere forbruget.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

For at sikre fokus på muligheder for energibesparelser, stilles der vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med projektering af det nye byggeri gennemgås af en energikonsulent / energifaglig person med henblik på implementering af lønsomme ressourcebesparende teknologier. Det er Holstebro Kommunes opfattelse, at en energigennemgang f.eks. skal tage udgangspunkt i Dansk Landbrugsrådgivnings energisperekatalog, og som minimum skal indeholde en beskrivelse og vurdering af de aktuelle forhold samt mulighederne for indførelse af energibesparende teknologi vedr. belysning, køle- og fryseanlæg, varmeanlæg, ventilationsanlæg, maskinel og lign. samt de heraf afledte forhold, såsom f.eks. varmegenindvindingspotentialer, pumpetyper etc. Gennemgangen skal herefter foretages hvert 5. år. Der stilles vilkår om, at 5-års lønsomme teknologier som udgangspunkt skal indføres. En energifaglig person kan f.eks. være en konsulent fra et el-selskab eller. lign.

Management er i henhold til Holstebro Kommunes opfattelse, at der foreligger

- planer for relevant uddannelse og efteruddannelse af personale,
- regnskab med forbrug af vand, energi, dyrehold, affald, gødning og husdyrgødning,
- planer for håndtering af uheld, ulykker og utilsigtede emissioner,
- reparations- og vedligeholdelsesplaner for udstyr,
- plan for rengøring af område og planer for minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning.

Malkeanlæg

Vandet fra mælkekølingsanlægget genanvendes til rengøring i stalde.

Det bemærkes, at der på et gennemsnitligt kvægbrug bruges op til 15 % af energiforbruget på mælke/malkeanlægget. Anlægget skal derfor vurderes løbende mht. vedligeholdelse/rengøring m.v.

I husdyrgødningsbekendtgørelsen er der fastsat en lang række krav til anlæg, indretning og drift af husdyrbrug, som gælder for alle husdyrbrug. En lang række af disse anlæg og indretninger bygger på anvendelse af renere teknologi eller den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

I godkendelsen stilles der desuden vilkår om, at husdyrbrugets malkeanlæg løbende og minimum 1 gang om året skal gennemgås af køleteknikere med henblik på at sikre, at anlægget kører energimæssigt optimalt. Servicen skal noteres i driftsjournal og kontrolrapport skal være tilgængelig for tilsynsmyndigheden.

For at forbedre den generelle miljømæssige drift er BAT bl.a. følgende:

- at husdyrbruget gennemgås med henblik på besparelse på el-forbrug og andre energikilder, evt. sammen med husdyrbrugets energiselskab/konsulent.
- at der føres regnskab over forbrug af vand, energi, foder samt kunstgødning.
- at vandingssystemet vedligeholdes, således at vandspild undgås.
- at der anvendes energibesparende belysning.
- at opdage og reparere eventuelle lækager hurtigst muligt.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- at anlæg og maskiner til stadighed renholdes og vedligeholdes, således at de fungerer optimalt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på management. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Husdyrbrugets udbringningsarealer

Husdyrgødningen udbringes på udspretningsarealer, der er ejet eller forpagtet af husdyrbruget Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro samt på aftale arealer jf. Tabel 2. Husdyrgødningens sammensætning og næringsstofindhold kan ses i tabel 1

Tabel 1. Næringsstofsammensætning og husdyrgødningstyper til- og fraført husdyrbruget.

Besætning	Gødningstype	Kg N	Kg P	DE
Tilført ejede og forpagtede arealer				
Vester Sognstrupvej 1	Dybstrøelse	7.072	961	68,75
	Kvæggylle	50.675	7.979	520,78
I alt		57.747	8.940	589,62
Fraført til aftalearealer				
Burvej 9, 7500 Holstebro	Kvæggylle	2.871	449	29,6
Østerlundvej 7, 7500 Holstebro	Kvæggylle	6.421	1.004	66,2
Høgsbergvej 4, 7500 Holstebro	Kvæggylle	1.203	188	12,4
Flodgårdsvej 6, 7500 Holstebro	Kvæggylle	743	116	7,66
I alt		11.238	1.757	115,86

Sammensætningen af husdyrgødningen har betydning for den vurdering Holstebro Kommune foretager af miljøpåvirkningen ved udbringning af husdyrgødning. Der stilles derfor vilkår om, at sammensætning og maksimal mængde af husdyrgødning ikke må afvige fra det i Tabel 1 angivne.

De ejede og forpagtede udspretningsarealer udgør ifølge ansøgningsskemaet 346,92 ha, hvoraf 151,1 ha er forpagtede. Derudover er der indgået gylleaftaler for 145,19 ha. Udspretningsarealerne er fordelt i henhold til Tabel 2 og er beliggende i henhold til Bilag 10 – "Oversigtkort over udspretningsarealerne" Oversigt over de ejerforhold for de enkelte marker kan ses på Bilag 27 – "Detailoversigt over ejede og forpagtede arealer" ansøgers opgørelse kan ses på Bilag 28 – "Matrikeloversigt fra ansøgningsmaterialet"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Udtalelse fra anden kommune

De fleste af udspretningsarealerne er beliggende i Holstebro Kommune. Arealerne Mark: 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0, 47-0, 50-0, 55-0, 56-0, 56-1, 57-0 og 58-0 på i alt 79,93 ha er beliggende i Herning Kommune. I den forbindelse har Holstebro Kommune bedt om en § 21 udtalelse fra Herning Kommune se Bilag 31– ”§ 21 vurdering fra Herning Kommune”.

Herning kommune anmoder om, at der bliver stillet følgende vilkår: ” Der må kun anlægges markstakke på del mark 41-1 og de områder af markerne 41-0, 42-0, 47-0 og 55-0 der ligger mere end 300 m fra § 3 beskyttede områder. Der må ikke anlægges markstakke på de resterende arealer da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder.” Hvilket er blevet indført i vilkårsdelen.

Tabel 2. Opsummering af udspretningsarealer i relation til ejerforhold, mark nr. og arealstørrelse ifølge ansøger

Marknr	Ha	Ejerforhold
Ejede arealer		
		Klaus Hansen, Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro
1-5 21,22	73,76	Ejendom 1, Vester Sognstrupvej 1 samt Harrestrupvej 63, 7500 Holstebro
8, 8-1,13	26,45	Ejendom 2, Hestbjergvej 15, 7500 Holstebro
16-0 til 20-1	32,80	Ejendom 3, Ringkøbingvej 10, 7500 Holstebro
41, 41-1, 42*, 43-45, 55 -58	50,16	Ejendom 4, Sventrupvej 8, 7500 Holstebro
48-50	21,22	Ejendom 5, Sørvadvej 8
	204,39	ha ejede arealer
Forpagtede arealer		
12-0,12-1	6,10	Allan Riis Laursen, Skjernvej 186, 7500
17	1,31	Johannes Jespersen, Ringkøbingvej 10,
23,24	25,49	Inger-Lise Sivertsen, Harrestrupvej 66, 7500
25 – 33	69,33	Jørgen Kastberg Møller, Høgsgbjergvej 4, 7500
51-57	26,95	Regner Søvendahl, Flodgårdsvej 8, 7500
42*, 47	14,38	Brian Thusholt Lauritsen Svenstrupvej 10, 7550 Sørvad
	143,56	ha forpagtede arealer
	347,95	ha forpagtede og ejede arealer

Tabel 3 Oversigt over gyllemodtagere

Mark nr	DE	ha	Ejer	Adresse og CVR	§ 16 godkendelse
100	29,6	21,20	Anders Kattenhøj	Burvej 9, 7500 Holstebro (CVR: 68299950)	10-09-2008 (Skema 7882)
101	66,2	84,80	Henrik Kristian Vrou Busk	Østerlundvej 7, 7500 Holstebro (CVR: 18727188)	10-09-2008 (Skema 7954)
102	12,4	8,91	Jørgen Kastberg Møller	Høgsgbjergvej 4, 7500 Holstebro (CVR: 10376483)	Ingen godkendelses pligt
103	7,66	30,28	Dorte Stougård Bjørnli (Nr. felding Ridecenter)	Flodgårdsvej 6, 7500 Holstebro (CVR: 14271449)	30-09-2010 Skema (17953)
I alt	115,86	145,19			

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Drift af husdyrbrugets arealer

Klaus Hansen står selv for en stor del af markdriften. Udkørsel af gylle og dybstrøelse, samt snitning af majs og græs foretages af maskinstation. Gyllen til omkringliggende arealer køres ud med 20-25 m³ gyllevogn. Levering af gylle til gyllemodtagere, samt til gyllebeholdere på Ringkøbingvej 10 og Svenstrupvej 8 foretages med lastvogn a 30m³. Dybstrøelse komposteres i stalden og oplagres på møddingspladsen. Vand fra befæstede arealer opsamles i 450 m³ beholder og udbringes med egen 8-tons gyllevogn på hjemmearealerne.

Forudsætninger for arealdriften

I henhold til husdyrlovens § 17, stk. 3 og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 15 og 16 må der ikke ske ændringer i udbringningsarealet eller indgå aftaler om udbringning af husdyrgødning på tredjemands arealer uden forudgående godkendelse fra godkendesmyndigheden. Der må ikke modtages slam eller andet affald med næringsstofindhold til udbringning på marker eller lignende.

I miljøgodkendelsen indgår arealspecifikke vurderinger. Der vil derfor i miljøgodkendelsen blive stillet vilkår om, at husdyrbruget i forbindelse med indgåelse af gylleaftaler, der ikke er omfattet af selvstændig godkendelse, skal kunne dokumentere, at gyllen udspreddes på de gylleaftalearealer, der fremgår af miljøgodkendelsen. Dette kan bl.a. sikres gennem privatretslige aftaler, der er indskrevet i overførselsaftalen. Dette betyder i praksis, at der ikke må udspreddes gylle på de omhandlede arealer fra evt. dyrehold på den modtagende ejendom eller, kan indgå andre gylleaftaler på de anmeldte udspreddingsarealer, såfremt harmonitrykket på de pågældende arealer er fuldt udnyttet.

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse sædskifteplaner, gødningsplaner eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Harmonikrav

I husdyrgødningsbekendtgørelsen stilles der krav om et bestemt forhold mellem det areal, der kan anvendes til udbringning af husdyrgødning på bedriften, og den mængde husdyrgødning, der udbringes (harmonikrav). For kvæg må der udbringes 1,7 DE/ha pr. planperiode.

For at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens harmonibestemmelser (forholdet mellem størrelse af dyrehold og udbringningsareal) for husdyrgødningen, der udbringes på ejede og forpagtede arealer, skal der være et udbringningsareal på minimum 346,83 ha til rådighed. Der er 346,92 ha til rådighed, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

Gylleaftalearealerne, hvor der ikke er udarbejdet en § 16 godkendelse, Høgsbjergvej 4 har et harmonitryk på 1,39 DE/ha, hvorfor det generelle harmonikrav er opfyldt.

BAT i forhold til udbringningsarealer er bl.a. at den producerede husdyrgødning afstemmes med udspreddingsarealet og afgrødens gødningsbehov og i forhold til anvendt mængde og type af kunstgødning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Der stilles vilkår om, at der til enhver tid over for Holstebro Kommune skal kunne fremlægges diverse planer, afregninger, regnskaber eller lignende, som dokumenterer, at gødningen udbringes og opbevares miljømæssigt forsvarligt i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Udskiftning af udbringningsarealer

Alle ændringer i udbringningsarealer skal godkendes af Holstebro Kommune. Anmeldelse af udskiftning af bedriftens udbringningsarealer, eller udskiftning af markarealer hos tredjemand til udbringning af husdyrgødning, skal senest fremsendes til kommunen før planårets begyndelse 1. august. Holstebro Kommune skal inden 1. oktober tilkendegive, om de anmeldte arealer kan betragtes som mere sårbare end de udbringningsarealer, der skiftes ud. Hvis arealerne bedømmes mere sårbare, kan anmeldelsen trækkes tilbage, og der kan anmeldes nye arealer senest den 15. oktober. Hvis Holstebro Kommune har indsigelser imod de anmeldte arealer, skal dette meddeles anmelder senest den 31. December.

Sædskitte

Referencesædskittet for kvægbruget er sat til K4. De fleste af arealerne drives i henhold til referencesædskittet. På arealerne mark 12-0, 12-1, 23-0, 24-0, 51-0 og 53-0 anvendes K8 sædskitte med en højere andel af sædskittegræs (45 - 55 %) frem for grundvandssædskitte, da bedriften kan anvende det producerede græs frem for en kornafgrøde.

Da der er valgt et sædskitte der afviger fra referencesædskittet, stilles der vilkår til, at der anvendes de valgte sædskitter eller sædskitter med et lavere udvasknings indeks. Der stilles vilkår til at de lovpligtige efterafgrøder skal kunne genfindes indenfor grundvands følsomme arealer, som et gennemsnit indenfor 4 år

Den stærkt reducerede pløjningsfrekvens sammenholdt med det mindre behov for anvendelse af herbicider på græsmarker vurderes at være tilstrækkeligt til beskyttelse af grundvand.

Udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- krav om maksimale mængder husdyrgødning pr.ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold, og evt. nedbør). Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder, minimeres ammoniakfordampning og lugtgener pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne.

Der køres aldrig husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer. Der er ingen stærkt hældende arealer, og der holdes som minimum 2 m bræmmer til vandløbene.

Gylleudbringning vil hovedsageligt kun ske på hverdage. Når der udbringes husdyrgødning og suppleres op til Plantedirektoratets norm med handelsgødning, er der forbrugt 15-20 % mindre kvælstof end økonomisk optimal mængde. Dette medfører til et kraftigt incitament til optimal håndtering af husdyrgødningen. Ansøger vil derfor søge den mest optimale form for udbringningsteknik, placering i sædskiftet og benytte de mest optimale vejrforhold, således fordampningen af ammoniak reduceres mest mulig og udnyttelsen af næringsstoffer er størst mulig. Ligeledes vil stigende afgrødepriser flytte afgrødernes økonomisk optimale kvælstofniveau højere op, og dermed kræve bedre udnyttelse af husdyrgødning på bedriftens arealer.

Holstebro Kommunes vurdering BAT for udbringning af husdyrgødning

Flere af bedriftens arealer grænser op til eller ligger i kvælstoffølsom natur eller arealer beskyttet efter § 7 i loven om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, hvorfor udbringningen foregår efter praksis for godt landmandskab, således som det står beskrevet i BREF-dokumentet dvs. BAT. BREF-dokumentet foreskriver, at gyllen enten nedfældes eller slan-geudlægges og indarbejdes inden for 4 timer.

Hver teknik har dog sine begrænsninger og kan ikke anvendes under alle forhold eller på alle jordtyper. For eksempel anbefales det ikke at anvende nedfældning i vintersæd.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at husdyrbruget, med de stillede vilkår, lever op til BAT på udbringning af husdyrgødning. Herunder skal det påpeges, at tiltag til minimering af gener ved udbringning af husdyrgødning er behandlet senere i miljøgodkendelsen.

Transport af husdyrgødning

Transport af gylle til udspretningsarealerne fremgår af Bilag 7– "Gylletransportruter". Transporter sker hovedsageligt på offentlig vej via Dyrlosevej og Skjernvej og Ringkøbingvej samt via Sognstrupvej / Nørre Feldingvej. Det vurderes ikke, at transport af husdyrgødning til udbringningsarealerne er forbundet med væsentlige gener.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bynære udbringningsarealer

Udbringningsarealerne er beliggende i primært landbrugsområde. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 24 fastsætter regler for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 meter fra byzone, sommerhusområder, samt områder i landzone, der ved lokalplan er udlagt til boligformål.

- Mark 23-0, og 24-0 er beliggende indenfor 200 meter af byzone (Køreteknisk anlæg ved Harrestrupvej, Nr. Felding) se Bilag 19- "Arealer (4) ved anlæg Fosfor og lavbund og bufferzone samt byzone".

Øvrige arealer er beliggende med en 200 meter fra byzone

Holstebro Kommune vurderer generne, trafikale og lugtmæssige, fra udbringning af husdyrgødning fra ejendommen, som begrænsede, idet der er tale om udbringning over en begrænset tidsperiode.

BAT for udbringning af husdyrgødning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag. En del af disse tiltag er dækket af gældende love og bekendtgørelse så som husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, hvorfor det f.eks. er et generelt lovkrav at:

- udarbejde af mark- og gødningsplaner.
- ikke at udbringe husdyrgødning mindre end 200 m fra byområder på weekend- og helligdage,
- anvende lovlige udbringningsmetoder (f.eks. ikke tilladt at bruge bredspreder til gylle),
- nedfælde gylle på sort jord og i græs mindre end 1000 meter fra sårbare naturtyper,
- nedbringe fast husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- overholde maksimalt tilladt harmonitryk (DE/ha)
- etablere efterafgrøder til reduktion af nitratudvaskning i relation til produktionsform.
- ikke at udbringe flydende husdyrgødning på skrånende arealer (> 6 grader) beliggende tættere end 20 meter fra overfladevande.
- der skal være en 2 meter ubehandlet bræmme langs højt målsatte og naturlige vandløb.

Herudover er der en række BAT-forhold der ikke er direkte reguleret i dansk lovgivning eller kan tolkes i en bredere miljømæssig såsom:

- at man anvender BAT med hensyn til de maskiner, man anvender til udspredning og om nødvendigt nedpløjning af husdyrgødningen,
- at man ved afgrødehøjde under 10 cm tilstræber, at udbringe gødningen under ideelle vejrforhold, dvs. køligt, fugtigt og vindstille eller ved direkte nedfældning,
- at man ikke tilfører husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frosen eller snedækket,

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- anvendelse af godt landmandskab, såsom at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helledage, og at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene,
- behandling af husdyrgødning mhp. at minimere lugtmissioner, hvilket kan tillade mere fleksibilitet til identificering af passende egne og vejrforhold i forbindelse med tilførsel på markerne,
- sprede gødning så tæt som muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted,
- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker,
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet).

Holstebro Kommune forholder sig primært til de sidst nævnte forhold, da de ikke direkte er omfattet af generel lovgivning.

Herudover er der beskrevet management i relation til godt landmandskab, såsom udbringning af gylle på hverdage under hensynstagen til vejrforhold, hvilket minimerer risikoen for lugtgener for de omkringboende. Herudover er det beskrevet, at der aldrig køres husdyrgødning ud på vandmættet, oversvømmet, frosset eller snedækkede arealer, hvilket minimerer risikoen for specielt overfladeafstrømning. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til BAT mht. udbringning af husdyrgødning, idet der stilles vilkår om, at udbringning sker i overensstemmelse med godt landmandskab, og at det ikke må udbringes husdyrgødning, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket. Der er husdyrbruget ansvar, at evt. leverandører overholder godkendelsens vilkår.

Landskabelige og kulturhistoriske områder

Arealerne markerne 12-0, 12-1, 48-0 og 49-0 er beliggende i et område, der i kommuneplanen 2009-2021 er udpeget som særligt værdifuldt kulturhistorisk område "Ørnhøjbanen"

Arealerne mark 16-0, 16-2, 17-0, 17-1, 17-2 18-0, 19-0, 20-1 27-0, 28-0, 29-0, 48-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0 og 57-0 er beliggende inden for landskabelige interesseområder. Se Bilag 26 – "Oversigt over landskabelige interesseområder"

Beskyttede fortidsminder

Markerne 16-1, 17-1, 19-2 og 31-3 se Bilag 13 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Fredninger, beskyttelser samt Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer", samt mark 41-1 og 49-0 se Bilag 22 – "Arealer (7) Fredninger, beskyttelser samt Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer" ligger inden for beskyttelseszonerne af fortidsminder i form af gravhøje. Gravhøjene er beliggende uden for arealerne. På mark 47-0 er der registreret gravhøje inden for selve udspretningsarealet.

Gravhøjene er, jvf. § 29f i museumsloven, beskyttet af en 2 m beskyttelseszone, hvor der ikke må foretages jordbehandling, gødes eller plantes. Der stilles ikke skærpende vilkår. Jvf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 meters afstand fra gravhøje, medmindre Kommunen meddeler dispensation hertil.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Beskyttede diger

Der er registreret beskyttede diger på mark 4 -0 se Bilag 18 – "Arealer (4) ved anlæg. Fredninger, beskyttelser samt landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer". Sydvest for mark 19-0 inde i skov / krat, på den nord og østlige side af mark 25-0, syd for mark 27-0, på mark 29-0 Nord for mark 31-1 og 31-3 samt langs den vestlige side af mark 32-0 se Bilag 13 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Fredninger, beskyttelser samt Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer". Syd for mark 53-0 se Bilag 22 – "Arealer (7) Fredninger, beskyttelser samt Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer"

Ved sten- og jorddiger og lign. forstås menneskeskabte, linieformede forhøjninger af sten, jord, græstørv, tang eller lignende materialer, som fungerer eller har fungeret som hegn og har eller har haft til formål at markere administrative, ejendoms- eller anvendelsesmæssige skel i landskabet. Digerne er vigtige elementer i kulturlandskabet, som både viser tidligere tiders arealudnyttelse, ejendoms- og administrationsforhold, fungerer som levesteder og spredningskorridorer for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab, ofte med egnstypiske digestrukturer. Digerne er beskyttet i henhold til museumslovens § 29a. Der må derfor ikke foretages ændring i tilstanden af digerne. Digerens placering vurderes ikke at være af betydning for arealanvendelse i indeværende godkendelse.

Holstebro Kommune vurderer samlet, at den ansøgte arealdrift ikke vil medføre forringelser af de landskabelige eller kulturhistoriske værdier i området.

MILJØPÅVIRKNING AF HUSDYRBRUGETS AREALER

I tilknytning til udbringningsarealerne for husdyrgødning er registreret enkelte vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens §3. Der gøres opmærksom på, at der om vandhuller med til- og afløb i alle tilfælde gælder krav om 2 meter dyrkningsfrie bræmmer.

Ammoniakbelastningen ved udbringning af husdyrgødning

Siden den 1. august 2007 har det været et generelt krav, at flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og græsmarker beliggende i en afstand under 1000 meter fra de naturarealer, der er omfattet af "bufferzonereglen". Nogle af ejendommens arealer er beliggende tættere på end 1000 meter fra naturområder omfattet af § 7, og arealerne er derfor omfattet af kravet. jvf. Bilag 25 – "Udspretningsarealer med lovpligtigt krav om nedfældning".

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde (hvad enten der er tale om Natura 2000, § 7 eller § 3 beskyttet natur) er en geografisk begrænset problematik. Det er pt. ikke muligt at beregne den eksakte ammoniakpåvirkning af udbragt husdyrgødning på et naturområde. I værste fald forventes der i en afstand på 100 meter fra markkanten ikke påvirkninger over 1 kg N/ha. I normale tilfælde er der påvirkninger på over 1 kg N/ha i op til ca. 20-30 meters afstand fra markkanten. Den reelle påvirkning vil afhænge af udbringningsform, temperatur, vindforhold etc. i det enkelte år. Såfremt kommunen vurderer, at udbringningsarealer der grænser op til naturområder, som er følsomme for ammoniakpåvirkninger, kan have væsentlige negative miljøpåvirkninger, skal der stilles skærpe-

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

de krav om f.eks. nedfældning inden for en vis afstand til naturområdet eller etablering af randzone, hvor husdyrgødning ikke må udbringes. Ved nedfældning vurderes der ikke at være randpåvirkninger større end 1 kg N/ha.

Fra 2011 er der et generelt lovkrav om, at alt flydende husdyrgødning skal nedfældes på sort jord og på græsmarker.

Udbringning indenfor bufferzone omkring § 7 beskyttede naturtyper

Hele eller dele af mark nr. 2-0, 2-1, 3-0, 4-0, 5-0, 8-0, 8-1, 13-0, 22-0, 23-0, 24-0, 25-0, 26-0, 27-0 og 29-2 ligger i bufferzone med krav om nedfældning af flydende husdyrgødning. Markernes placering i relation § 7 beskyttede naturtyper og bufferzoner omkring disse fremgår af Bilag 25 – "Udspretningsarealer med lovpligtigt krav om nedfældning".

Udbringning i nærhed af højt målsatte ammoniakfølsomme § 3 naturområder

Nogle af de ansøgte udspretnings arealer grænser direkte op til kvælstoffølsomme naturområder.

Arealer i Gryde Å-dal: Langs den østlige side af markerne 18-0, 20-1 og 16-0 ligger B- og C-målsatte mose og eng områder (se Bilag 11 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å §3 natur- målsætning" og Bilag 12 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å §3 natur- type").

Arealer ved Flodgårdsvej: Langs den nordøstlige side af mark 51-0 og lands den sydlige side af mark 52-0 ligger B- og C-målsatte mose og eng områder jf. Bilag 20 og Bilag 21.

Til beskyttelse af disse naturområder stilles der vilkår om en 20 meter bred beskyttelsesbræmme imod disse naturområder. Indenfor denne bræmme, skal udbringning af husdyrgødning, ske ved nedfældning. Vilkåret gælder dog ikke for udbringning i vinterafgrøder.

Øvrige § 3 naturområder i forbindelse med udspretningsarealer

- Der er et C- målsat mose/sø areal i det nordøstlige hjørne af Mark 3-0. Mark 22-0 og 23-0 grænser op til et C- målsat mose / eng / sø område. Mark 4-0 og 24-0 grænser op til B- målsat hedearealer beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, jvf. Bilag 16 – "Arealer (4) Ved anlæg §3 natur- målsætning" og Bilag 17 – "Arealer (4) Ved anlæg §3 natur- type" .
- Der er findes C- målsatte mose og sø områder i forbindelse med mark 16-1 og 17-2. Langs den østlige side af mark 18-0, 20-1 og 16-0 findes B- og C-målsat mose og eng. Mark 29-2 grænser op til et C- målsat område med mose og sø øst for arealet. Ved det nordvestlige hjørne af Mark 33-0 er der registreret en sø / vandhul jf Bilag 11 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å §3 natur- målsætning" og Bilag 12 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å §3 natur- type".
- Der er registreret § 3 beskyttet mose syd for arealerne 52-0 og 53-0. Mellem disse arealer er der en slugt, hvor der er § 3 registreret mose og sø. Der er registreret B- og C-målsat eng og mose i forbindelse med det nordøstlige hjørne af mark 51-0 se

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 20 – ”Arealer (7) §3 natur- målsætning” og Bilag 21 – ”Arealer (7) §3 naturtype” .

Det vurderes ikke nødvendigt at stille yderligere vilkår til sikring af arealerne ud over dem, der stilles i forbindelse med ammoniakfølsom natur.

Holstebro Kommune vurderer, at de omkringliggende naturområder med de stillede vilkår ikke vil påvirkes væsentligt negativt som følge af udbringning af husdyrgødning på husdyrbrugets arealer. Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget med det stillede vilkår opfylder kravene til BAT i henhold til BREF-dokumentet.

BILAG IV-ARTER

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra ”Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV” samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget:

Småflagermus: På baggrund af de insektædende småflagermus’ livsform vurderes projektet ikke at være til skade for disse.

Birkemus: Arten er registreret nær udløbet af Gryde Å, men ikke ved udbringningsarealerne.

Odder: Lever udbredt i Vestjylland, men er med sin levevis næppe truet af projektet.

Markfirben: Holstebro Kommune har ikke kendskab til forekomster nær ejendommen.

Padder: Stor vandsalamander, løgfrø, spidssnudet frø og strandtudse: Ingen af disse er registreret nær ejendommen eller dens udbringningsarealer. Især spidssnudet frø vides dog at forekomme i området omkring Holstebro.

Der stilles vilkår om, at der vil gælde krav om 10 meter brede udyrkede bræmmer omkring vandhuller, hvor der eventuelt i fremtiden konstateres en bestand af en af de fire ovennævnte paddearter

Grøn kølleguldsmed: Forekommer udbredt i Storåen, men vil ikke blive negativt påvirket af projektet.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

GRUNDVAND

OSD (Område med særlige drikkevandsinteresser)

Udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 2-1, 3-0, 5-0, 12-0, 12-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 29-0, 29-2, 48-0, 49-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 54-1 og 57-0 ligger helt eller delvist indenfor område med særlige drikkevandsinteresser.

Indvindings oplande

Udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 3-0, 5-0, 12-0, 12-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 48-0, 49-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 54-1 og 57-0 ligger helt eller delvist indenfor indvindingsopland til Holstebro Vandværk, mark nr. 12-0 og 12-1 ligger også indenfor indvindingsopland til Nr. Felding Vandværk og mark nr. 29-0 og 29-2 delvist indenfor indvindingsopland til Idom Vandværk.

NFI

Udspretningsarealerne mark nr. 51-0 og 53-0 ligger helt eller delvist indenfor nye nitratfølsomme indvindingsopland.

Indsatsplans områder

Udspretningsareal mark nr. 22-0, 23-0, 24-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 54-1 og 57-0 ligger indenfor indsatsområde for Holstebro Vandværks Kildeplads. Mark nr. 23-0, 24-0, 51-0 og 53-0 ligger helt eller delvist indenfor de prioriterede områder, se Bilag 32 – "Arealer Grundvand 1/2"

I indsatsplanen bliver der følgende indsatser:

- Indenfor de prioriterede områder må nitratudvaskningen fra rodzonen maksimalt være 50 mg/l, med beregningsusikkerhed accepteres 52 mg/l
- Udenfor de prioriterede områder må nitratudvaskningen fra rodzonen maksimalt være 60 mg/l, med beregningsusikkerhed accepteres 65 mg/l.

Udspretningsareal mark nr. 12-0 og 12-1 ligger indenfor indsatsområde for Nr. Felding Vandværks Kildeplads og indenfor det prioriterede område, se Bilag 33 – "Arealer Grundvand 2/2"

I indsatsplanen bliver der følgende indsatser:

- Indenfor de prioriterede områder må nitratudvaskningen fra rodzonen maksimalt være 50 mg/l, med beregningsusikkerhed accepteres 52 mg/l.

De resterende udspretningsarealer ligger udenfor område med særlige drikkevandsinteresser, nitratfølsomme indvindingsopland og indvindingsopland til vandværk. Alle udspretningsarealerne ligger udenfor hygiejnezone for vandværksboringer.

Risiko vurdering

Der vurderes i det følgende kun på udspretningsarealerne mark nr. 2-0, 2-1, 3-0, 5-0, 12-0, 12-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 29-0, 29-2, 48-0, 49-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 54-1 og 57-0 da risiko for forurening af grundvand vil forekomme her. Grundet den geografiske afstand vurderes arealerne 29-0, 29-2 for sig.

For mark nr.: 2-0, 2-1, 3-0, 5-0, 12-0, 12-1, 21-0, 22-0, 23-0, 24-0, 48-0, 49-0, 51-0, 52-0, 53-0, 54-0, 54-1 og 57-0 Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 50 og 23 meter, lavest ved de markarealer der ligger ned til Vegen Å.

I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 30 meter et akkumuleret lerdække på op til 17,5 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 0 og 2 meter under grundvandsspejlet. Enkelte boringer 600-700 meter fra udspretningsarealerne vier et lerdække på op til 25 meter i de øverste 30 meter. Det tyder på ikke på at dette lerdække er sammenhængende.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer mellem 17,5 og 5 meter under terræn, længste nede omkring arealerne nord for Nr. Felding. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 35-20 meter og 37,5-20 meter, faldende mod nord.

Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er lerblandet sandjord (JB3), med undtagelse af ved mark nr. 24-0, hvor den er grovsandet jord (JB1).

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

For mark nr: 29-0 og 29-2 Terrænkoten for udspretningsarealerne ligger i kote mellem 31-29 meter ved mark nr. 29-0 og 29-2. I de omkring liggende boringer ses der i de øverste 20 meter et akkumuleret lerdække på 0-1 meter over grundvandsspejlet, som kan være opsprækket og mellem 0 og 16,5 meter under grundvandsspejlet.

Ro-vandspejlet ses i de omkringliggende boringer ca. 1 meter under terræn. Det terrænnære og regionale grundvandsmagasins trykpotentiale er i kote henholdsvis 27,5-12,5 meter og 22,5-15 meter, begge faldende mod nord. Der er en nedadrettet gradient, som medfører transport af stoffer fra overfladen til grundvandet.

Jordbundstypen ved udspretningsarealerne er lerblandet sandjord (JB3) ved mark nr. 29-0 og 29-2.

Ved arealerne er der altså ud fra nuværende viden dårligt til nogenlunde lerdække og strømning af stoffer sker fra overfladen og nedad til underliggende grundvand.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Beregnet udvaskning

Den beregnede udvaskning af nitrat udsprengningsarealerne er ifølge ansøgningskemaet beregnet til

Skema 14 Opsummering af krav til maksimal udvaskning til grundvand samt beregnet udvaskning og merbelastning

Mark	NFI OSD Indsatsplan prioriteret område (PO)	Krav værdi	Ansøgt drift	Merbelastning	Anden kommune
		mg nitrat pr. liter.			
2-0	OSD	--	45	2	
2-1	OSD	--	45	2	
3-0	OSD	--	45	2	
5-0	OSD	--	45	2	
12-0	PO	50	43	-10	
12-1	PO	50	43	-10	
21-0	OSD	--	45	2	
22-0	IP	60	45	2	
23-0	PO	50	35	-8	
24-0	PO	50	45	-10	
29-0	OSD	--	45	2	
29-2	OSD	--	45	2	
41-0	NFI	--	45	2	Herning
41-1	NFI	--	57	2	Herning
42-0	NFI	--	45	2	Herning
43-0	OSD	--	45	2	Herning
44-0	OSD	--	57	2	Herning
45-0	OSD	--	57	2	Herning
47-0	NFI	--	57	2	Herning
48-0	OSD	--	45	2	
49-0	OSD	--	45	2	
50-0	NFI	--	57	2	Herning
51-0	PO	50	35	-8	
52-0	IP	60	45	2	
53-0	PO	50	35	-8	
54-0	IP	60	45	2	
54-1	IP	60	45	2	
57-0	IP	60	45	2	
57-0	NFI		57	2	Herning
56-0	NFI		57	2	Herning
56-1	NFI		57	2	Herning

Der ses ingen tegn på nitratforurening i råvandsanalyser fra hverken Holstebro og Nr. Felling eller Idom vandværks borer.

Lovgrundlag

Der er foretaget en vurdering på baggrund af de kvalitetskrav listet i EU's Grundvandsdirektiv. Før end der foretages beregninger af nitratudvaskningen fra rodzonen kan det ikke siges om det på baggrund af ovennævnte vil være svært at overholde kvalitetskravet i grundvandsdirektivet med et nitratindhold på maksimalt 50 mg/l i grundvandet med den beregnede udvaskning af nitrat på de pågældende arealer.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Grundvandsdirektivet er en opfølgning på Vandrammedirektivet, som med Bek. nr. 1433 af den 06.12.2009 om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er implementeret i dansk lovgivning. I bek. om fastsættelse af miljømål for vandløb, søer, kystvande, overgangsvande og grundvand er kvalitetskravet for nitrat i grundvand sat til 50 mg/l, og kommunernes forpligtelse til at reagere i forbindelse med væsentlig og vedvarende opafgående tendens af et forurenede stof er også medtaget i samme bekendtgørelse.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der i miljøgodkendelsen af ejendommen Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro skal sættes vilkår om:

- Maksimal nitratudvaskning fra rodzonen på 50 mg/l på den del af mark nr. 12-0, 12-1, 23-0, 24-0, 51-0 og 53-0 der ligger inden for de prioriterede områder i indsatsplanerne
- Maksimal nitratudvaskning fra rodzonen på 60 mg/l på den del af mark nr. 22-0, 52-0, 54-0, 54-1 og 57-0 der ligger indenfor indsatsområde, men udenfor de prioriterede områder

AREALER FYSISKE FORHOLD

Jordbundstyper

De ejede og forpagtede udbringningsarealer er primært bestående af; Grovsandet jord(JB1) 93,98 Ha, finsandet jord(JB2) 26,45 Ha, grov lerblandet sandjord (JB3) 6,10 Ha, fin lerblandet sandjord(JB4) 220,40 Ha og en mindre del humus jorde (1 %). Da udbringningsarealerne ikke er beliggende på lerjorde ($5 \leq JB \leq 10$) vurderes jorderne ikke at være omfattet af fosforklasse I og III.

Lavbundsarealer og detailafvandingsforhold

Ca. 6 ha af markerne er beliggende på lavbundsarealer med okkerklasse i oplandet til Nissum Fjord. Arealerne er opgivet til at være drænede. Ca. 10,8 ha er beliggende på lavbundslande uden okkerklasse i oplandet til Nissum Fjord. Da Nissum Fjord vurderes til at være overbelastede med fosfor, betyder dette, at arealerne henregnes som fosforklasse 2.

Ansøger angiver i ansøgningsmaterialet størstedelen af alle arealer som drænede. I henhold til risikovurdering foretaget i forbindelse med naturvurdering af Natura 2000 området Nissum Fjord vurderes detailafvandede, drænede og vandløbsnære arealer som potentielle risikoarealer for fosforudvaskning.

Risikoarealer i relation til terrænforhold

De fleste af udbringningsarealerne er beliggende på relativt fladt terræn og forholdsvis langt fra vandløb. Der er på husdyrbrugets udbringningsarealer i Holstebro Kommune konstateret arealer med hældninger over 6 grader i umiddelbar nærhed af vandløb eller grøfter. Udbringningsarealerne vurderes derfor med henblik på at identificere særlige risikoarealer mht. overfladeafstrømning.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Arealer ved Gryde Å

Mark 16-0: På udspretningsarealet er der nogle få områder med en hældningen på omkring 6 %, hvilket gør at arealet er et potentielt risikoareal for overfladeafstrømning. Udenfor udspretnings arealer er der en 30-40 m strækning langs Gryde Å med en stor hældning >12 % direkte mod åen, hvor et eventuelt afløb fra marken ikke vil blive bremsset. Langs det resterende stykke af mark 16-0, omkring 150 m, findes der en § 3 mose nedenfor skråningen, der vil virke som en 30-40 m naturlig bræmme. Se Bilag 15 – ”Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Terrænforhold”

Mark 18-0: På udspretnings arealet er der nogle få områder med en hældningen på omkring 6 %, hvilket gør at arealet er et potentielt risiko areal for overfladeafstrømning. Der er en kort strækning på ca 30 m ved den nordøstlige kant, hvor der er en potentiel risiko for overflade afstrømning. Mellem udspretnings areal og å er der § 3 eng og mose. Se Bilag 15 – ”Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Terrænforhold”

Der stilles vilkår til at jordbearbejdning skal foretages parallelt med vandløb langs den vandløbsnære side af arealerne mark 16-0 og 18-0

Arealer ved Veggen Å

Mark 51-0: hældes langs den østlige side af marken kraftigt mod Veggen Å, over en strækning på ca. 150 m hældes marken over 6 % mod åen. Ved foden af skråningen er der et fladt stykke på minimum 30 m mellem skråning og åen. Langs den største del af marken er der en naturlig bræmme bestående af skov, den minimale afstand mellem udspretningsareal og åen er ca 100 m. Hvorved arealet ikke er at betragte som et risikoareal.

Mark 52-0: Terrænet hældes mod Mosebæk og § 3 moseområdet omkring bækken langs den sydlige og østlige side af arealet. På udspretningsarealet er hældningen ikke så kraftig. De er nogle få områder med en hældning på omkring 6 %, hvilket gør arealet til et potentielt risikoareal for overfladeafstrømning. Udenfor udspretningsarealet har terrænet over en strækning på ca. 100 m en hældning på omkring 12 % mod vandløb. Den korteste afstand mellem bæk og udspretningsareal på denne strækning er ca. 4 m, hvorfor det må formodes at et eventuelt afløb fra marken ikke vil blive bremsset og dermed ende i bækken. Se Bilag 24 – ”Arealer (7) Risikoarealer i relation til terrænforhold”. **Hvorved arealet er at betragte som et risikoareal**

Mark 53-0: Grundet den naturlige bræmme (træer og buskads) på ca. 40 meter mellem udspretnings areal og vandløb vurderes, arealet ikke at være et særligt risikoareal for overflade afstrømning.

Der stilles vilkår til at jordbearbejdning skal foretages parallelt med vandløb langs den sydlige og østlige side af arealet 52-0.

For at reducere risikoen for forureningen af vandmiljøet stilles der vilkår om, at udbringning af gødning mm. ikke må foretages, når jorden er mættet med vand, oversvømmet, frossen eller dækket af sne. Herudover stilles der vilkår om, at der ikke må etableres nye afvandringsrender på markerne til afledning af vand til vandløb, grøfter, søer, dræn eller lign.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommune har vurderet, at der ikke herforuden er behov for at stille skærpende vilkår til sikring mod overfladeafstrømning til vandmiljø.

NÆRINGSSTOFFER

Fosforoverskud

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredning af en fosformængde på 8.940 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 8.940 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 0,7 kg P/ha, jvf. Skema 15. I praksis betyder dette, at husdyrbruget drives med fosfor balance. Arealerne vurderes at være robuste. Dette medfører at der ikke stilles skærpede vilkår ud over at husdyrbruget skal drives med fosforbalance.

Skema 15. Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	8.940 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	25,8 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	25,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	0,7 kg P/ha/år

Nitrat

Husdyrbrugets udspretningsarealer afvander til Nissum Fjord via Store Å systemet. Udspretningsarealerne er beliggende i et opland, der i henhold til statens kortværk, har et nitratreduktionspotentiale på 76-100 %, hvorfor der i henhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau kan udbringes husdyrgødning med fuldt harmonitryk,

Der afsættes totalt en mængde kvæggylle svarende til i alt 121,9 DE (11.824 kg N & 1848,3 kg P) til aftale arealerne. Aftalearealerne godkendes / er godkendt separat og behandles derfor ikke i nærværende miljøgodkendelse.

Der er indgået gylleaftale med:

- Anders Kattenhøj Burvej 9, 7500 Holstebro (CVR: 68299950) Skema 7882 (100)
- Henrik Kristian Vrou Busk Østerlundvej 7, 7500 Holstebro (CVR: 18727188) Skema 7954 (101)
- Jørgen Kastberg Møller Høgsbjergbvej 4, 7500 Holstebro (CVR: 10376483) (102)
- Dorte Stougård Bjørnli Flodgårdsvej 6, 7500 Holstebro (CVR: 14271449) Skema 17953 (103)

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Nitratreducerende virkemidler

Ved anvendelse af N-udvaskningsreducerende virkemidler kan harmonitrykket på husdyrbrugets udspretningsarealer øges, såfremt den beregnede N-udvaskningen til rodzonen holdes på et niveau N-udvaskningen ved det maksimalt tilladte harmonitryk.

Der er ansøgt om et harmonitryk på $(589,62 \text{ DE}/346,92 \text{ ha}) = 1,699 \text{ DE/ha}$ uden anvendelse af ekstra efterafgrøder udover plantedirektoratets generelle lovpligtige krav.

Der er ansøgt om anvendelse af K8 sædskifte på arealer indenfor indsatsplan for grundvand.

N-udvaskningen til rodzonen beregnet vha. Farm N i det fremsendte projekt overstiger ikke N-udvaskningen ved udbringning af husdyrgødning i henhold til det reducerede harmonitryk jvf. tabel 7. Det vurderes derfor, at det forøgede ansøgte harmonitryk kompenseres af anvendelse af virkemidler til reduktion af N-udvaskningen svarende til niveauet for det reducerede harmonitryk, jvf. husdyrbrugsbekendtgørelsens regler herom². Der stilles i miljøgodkendelsen vilkår om anvendelse af sædskifte, jvf. tidligere afsnit herom.

Skema 16. Beregning af N-udvaskning til rodzonen vha. Farm N ved udbringning af reduceret harmonitryk svarende til 1,7 DE/ha og K4 sædskifte samt for ansøgt projekt med et harmonitryk på 1,7 DE/ha ved anvendelse K4-sædskifte og etablering af 3,00 procentpoint ekstra efterafgrøder ud over plantedirektoratets pligtige krav.

Scenarier	Scenarier	
	Maksimalt harmonitryk	Ansøgt
Harmonitryk og anvendte virkemidler	1,7 DE/ha K4-sædskifte	1,7 DE/ha K4 og K8-sædskifte
N-udvaskning fra rodzonen	65,70 kg N/ha	64,70 kg N/ha

² Bilag 3, pkt. 1 under beskyttelsesniveauet i forhold til overfladevand i Bekendtgørelse nr. 294 af 31.03.2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug,

Natura 2000-områder, beskyttede naturtyper og områder samt bilag IV arter

GENERELLE BETRAGTNINGER FOR NATURA 2000-OMRÅDER

Natura 2000 er en fællesbetegnelse for EU's naturdirektiver; EF-fuglebeskyttelsesdirektiv, EF-habitatdirektiv samt Ramsar-konventionen, der tilsammen beskytter Natura 2000-områderne gennem de i direktiverne opstillede beskyttelseskrav.

Før kommunalbestyrelsen træffer afgørelser i sager iht. husdyrloven §§ 10, 11, 12 eller 16, om etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug, skal der, i henhold til § 8, stk. 6, nr. 2-3 i habitatbekendtgørelsen³, af kommunalbestyrelsen, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, vil medføre forringelser af internationale naturbeskyttelsesområder eller medføre forstyrrelser, der har betydelige konsekvenser for de arter, områderne er udpeget for, eller for arter beskyttet af direktivets bilag IV. Denne vurdering skal foretages ud fra forsigtighedsprincippet jf. EF-domstolen⁴. Dette medfører, at hvis det ikke på baggrund af objektive kriterier, kan udelukkes at projektet i sig selv eller i sammenhæng med andre, påvirker udpegningsgrundlaget væsentligt eller medfører negativ påvirkning af bevaringsmålsætningen, skal der udarbejdes af en konsekvensvurdering. Derudover er der krav om konsekvensvurderinger, hvis et Natura 2000-området efter kommunalbestyrelsens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt.

I praksis betyder dette udarbejdelse af en foreløbig vurdering af, hvorvidt der skal stilles skærpede krav ud over det almindelige beskyttelsesniveau opstillet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens⁵ bilag 3. Vurderer kommunalbestyrelsen, at det er nødvendigt at stille skærpede vilkår for at der ikke vil ske skade på et Natura 2000-område, er kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde forpligtet til at stille skærpede vilkår. Vurderes de skærpede vilkår ikke at være tilstrækkelig til at imødegå en skade på et internationalt naturbeskyttelsesområde, skal kommunalbestyrelsen afslå at godkende ansøgningen.

Der er med baggrund heri foretaget en vurdering af udpegningsgrundlagets miljøtilstand og eventuelle påvirkninger som følge af godkendelsen. Vurderingen er bl.a. foretaget på baggrund af basisanalyserne, oplandsanalysen⁶, DMU's forskningsresultater og naturdatabasen⁷. Derudover inddrages Vandmiljøplan III, Grøn Vækst og de kommende Natura 2000-planers mulige betydning, således at miljøgodkendelsen ikke strider imod andre tiltag, der sammen har til formål at fremme udpegningsgrundlagets miljøtilstand.

Udover de i habitatbekendtgørelsen opstillede beskyttelseskrav, der har til formål at sikre Natura 2000-områdernes udpegningsgrundlag, er der yderligere opstillet beskyttelseskrav dels i husdyrlovens § 7, der har til formål, at beskytte en række kvælstoffølsomme naturty-

³ Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

⁴ Hjertemuslingedommen fra 2004 danner præcedens for anvendelse af forsigtighedsprincippet.

⁵ Bek. nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

⁶ Oplandsanalysen består af 3 publikationer udarbejdet for Ringkøbing Amt i 2006; Nisum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport, Modelanalyse af den fremtidige vandkvalitet i Nisum Fjord og Foreløbig rapport Oplandsmodel for N-belastning af Nisum Fjord.

⁷ Naturdatabasen, Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

per mod forringelser som følge af merpåvirkningen fra nærliggende husdyrbrug. Dels i naturbeskyttelseslovens § 3 der har til formål, at beskytte udvalgte naturtyper imod tilstandssændringer.

BILAG IV-ARTER

I habitatdirektivets bilag IV er opført en række arter, som skal sikres en streng beskyttelse i deres naturlige udbredelsesområde også udenfor de udpegede Natura 2000-områder. Det indebærer for dyrearternes vedkommende bl.a. at yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges og for planternes vedkommende, at arterne bl.a. ikke må ødelægges.

Ud fra "Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV" samt Holstebro Kommunes øvrige kendskab til området og arterne vurderes det at følgende arter og grupper fra habitatdirektivets bilag IV (strengt beskyttede arter) kunne tænkes at forekomme i nærområdet til husdyrbruget

På og umiddelbart op til husdyrbrugets udspretningsarealer er Holstebro Kommune ikke bekendt med arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV, som kan blive negativt påvirket af nærværende godkendelse.

Ammoniakbelastningen fra husdyrbrugets anlæg

Udvidelsen medfører en meremission fra anlægget på 957,29 kg N/år, således at den samlede emission bliver på i alt 3900,18 kg N/år. Husdyrbruget ligger 5,5 km fra nærmeste Natura 2000-område, 530 m fra § 7 registreret naturområde og nærmeste § 3-område ligger indenfor 150 m.

Ammoniakbelastningen fra husdyrbrugets anlæg bliver behandlet i afsnittet "Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg", da ammoniakbelastningen primært bliver vurderet i forhold til det nærliggende § 7 areal og ikke det nærmeste nature 2009 områder der er beliggende 5,5 km fra anlægget.

BESKRIVELSE AF NATUR 2000-VANDOPLAND NISSUM FJORD OG UDPEGNINGSGRUNDLAG

Ejendommen og udspretningsarealerne er beliggende i oplandet til Nissum Fjord som er udpeget til Natura 2000-område (N65), Habitatområde (H58), Fuglebeskyttelsesområder (F38) og Ramsarområder (R4). Holstebro Kommune har iht. By- og Landskabsstyrelsen⁸ medtaget de supplerende høringsforslag i forbindelse med nærværende vurdering.

Nissum Fjord består af 3 bassiner: Yder Fjord (inkl. Bøvling Fjord), Mellem Fjord og Felsted Kog. Ca. 70 % af ferskvand tilledt fjorden kommer via Storå-systemet, der udmunder i Felsted Kog. Nissum Fjords opland er på 167.876 ha, og er domineret af landbrugsarealer, som udgør ca. 69 % af oplandet, hvilket svarer til et landbrugsareal på ca. 117.500 ha⁹.

⁸ I udkast til vejledning til bekendtgørelsen nr. 408 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter fremgår, at Naturklagenævnets afgørelse (Afgørelse ifbm. regionplantillæg med VVM-redegørelse for omfartsvej ved Strøby Egede i Vallø Kommune) fra 2006 har stadfæstet at høringsforslag skal inddrages i en konsekvensvurdering.

⁹ Ud fra gødningsregnskaberne, beregnet gennem CTtools af Holstebro Kommune.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Nissum Fjord, inkl. den yderste del af Storå, samt området omkring Indfjorden og Tang Sø, er udpeget som Natura 2000-område¹⁰.

Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord fremgår af nedenstående tabeller. Naturtyper, hvis primære påvirkning forventes at skyldes atmosfærisk kvælstofdeposition behandles under tør natur, mens de resterende behandles i det efterfølgende. Fuglearter i udpegningsgrundlaget fremgår af Tabel 5, og andre arter fremgår af Tabel 6.

Tabel 4 Udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord jf. SNS 2009¹¹. Den naturtype der er anført med "" er særligt prioriteret.

Nr.	Naturtype
1150*	Kystlaguner og strandsøer
3130	Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden
3140	Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger
3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
3260	Vandløb med vandplanter

Tabel 5 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende fuglearter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde.

Fuglearter	Ynglende	Trækkende
Rørdrum	X	
Knopsvane		X
Pibesvane		X
Sangsvane		X
Bramgås		X
Kortnæbbet gås		X
Lysbuget knortegås		X
Pibeand		X
Krikand		X
Spidsand		X
Toppet skallesluger		X
Stor skallesluger		X
Rørhøg	X	
Plettet rørvagtel	X	
Klyde	X	X
Hvidbrystet præstekrave	X	
Almindelig Ryle	X	
Brushane	X	
Lille kobbersneppe		X
Splitterne	X	
Fjordterne	X	
Havterne	X	
Dværgterne	X	

Tabel 6 Udpegningsgrundlaget omfatter følgende arter, for hvilke det skal sikres, at de kan overleve og formere sig i deres udbredelsesområde. Den art der er anført med "" er særligt prioriteret

¹⁰ For yderligere beskrivelse af området henvises til bl.a. basisanalyserne.

¹¹ By- og Landskabsstyrelsens opdateret udpegningsgrundlag 2009.

Nr.	Art
1095	Havlampret
1096	Bæklampret
1099	Flodlampret
1103	Stavsild
1106	Laks
1355*	Odder
1831	Vandranke

Regionplanens målsætning

Nissum Fjord er i Ringkøbing Amts regionplan udlagt med en skærpet målsætning: *"Der skal være et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som er upåvirket eller kun svagt påvirket af næringsstoffer, miljøfarlige stoffer og anden kulturpåvirkning."* Følgende parametre anvendes til at vurdere opfyldelse af den overordnede skærpede målsætning:

- Udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m.
- Sommersigt dybde større end 2 m.
- Størst mulig vandskifte med Vesterhavet og saltholdighed på 8-20 ‰ i Yder Fjord, op til 12 ‰ i Mellem Fjord og højst 4 ‰ i Felsted Kog.
- Mindst mulig variation i saltholdigheden over kortere tidsrum.
- Varieret dyreliv tilpasset saltholdighedsforholdene i fjorden.

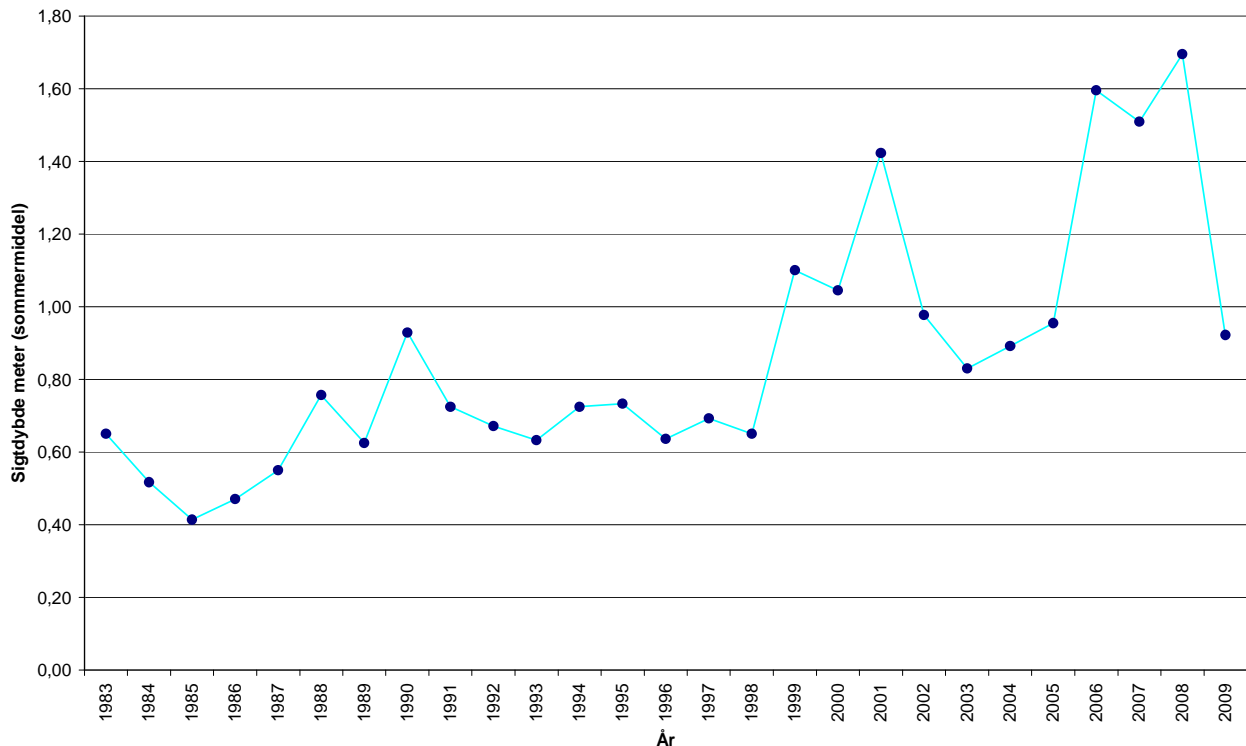
Tilstand

Regionplanens målsætning for Nissum Fjord er ikke opfyldt. *"Næringsstofforforslerne vurderes til i mange år at have været hovedårsag til manglende opfyldelse af regionplanens målsætning for miljøtilstanden i fjorden. Ændret arealanvendelse i oplandet i forhold til intensiveret jordbrug, færre naturområder, byudvikling med deraf følgende udledninger af spildevand mm., industriudledninger mm. er hovedfaktorer i forhold til den generelle påvirkning af fjorden med næringsstoffer"* Samt *"Den interne fosforbelastning fra sedimentet i fjordbunden har også betydning for miljøtilstanden i fjorden i form af en forsinket effekt af reduceret fosforbelastning fra kilder i oplandet."*¹²

I oplandsanalysen¹³ for Nissum Fjord er det anført, at indsatsen i forhold til Fjorden bør koncentreres i Felsted Kog. Det fremgår af figur 1, at sommermiddel sigt dybden udviser store år til år variationer i Felsted Kog, og at fjorden i perioden 2003 til 2008 var inde i en positiv udvikling med stigende sigt dybde. I 2009 er sigt dybden imidlertid faldet til 2004 niveau. Vandets klarhed (sigt dybden) er en god parameter til på enkel måde, at registrere og beskrive mulighederne for udbredelsen af bundplanter, idet mængden og dybdeudbredelsen primært styres af lys. Årsagen til den dårlige sigt dybde er først og fremmest meget store planktonmængder, som følge af de store tilførsler af næringsstoffer fra oplandet.

¹² Basisanalysen, del II.

¹³ Oplandsanalysen 2006.

Figur 1. Udvikling i sigtdybde i Felsted Kog (sommerrmiddel)¹⁴

Det fremgår af basisanalysen at Felsted Kog, som er kategoriseret som "kystlagune" (1150) og derfor en del af udpegningsgrundlaget, har ugunstig bevaringsstatus, primært grundet en fortsat høj næringsstofbelastning fra de omkringliggende landbrugsarealer. Belastningen af næringsstoffer er en trussel for naturtypen kystlagune, Felsted Kog er derfor en stærk eutrofieret brakvandslagune, hvor eutrofieringen er slået fuldt igennem. Dette betyder bl.a., at dækningsgraden af bundplanter er vurderet at være langt fra den målsatte udbredelse.

Byn og Søndersund er "Ret næringsfattige søer og vandhuller med små amfibiske planter ved bredden" (3130), og i Ringkøbing Amts regionplan er de udlagt med en målsætning om at være naturvidenskabeligt referenceområde. Byn lever op til sin målsætning og har jf. basisanalysen i perioden 2001-2005 haft stabile vandkemiske data. Søndersund lever ikke op til sin målsætning omkring de vandkemiske parametre, og basisanalysen indikere at tilstanden kan blive forringet grundet øget næringsstofberigelse. Tang Sø og Indfjorden som er kategoriseret som "Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks" (3150). Begge med en målsætning på A1/B i regionplanen¹⁵. Indfjorden er via Grønkær Bæk forbundet med Søndersund og Byn som sammen med drængrøftning har en negativ effekt på undervandsvegetation i Indfjorden. Tang Sø lever ikke på til den fast-

¹⁴ Danmarks Miljøportal, Overfladevand (STOQ).

¹⁵ Søer hvor særlige naturværdier ønskes beskyttet selv om søen udsættes for en vis kulturpåvirkning. A1-målsætningen henfører til beskyttelsen af særlige naturværdier, og B-målsætningen henfører til basismålsætningens krav til vandkvalitet og naturindhold i øvrigt, jf. Ringkøbing Amts regionplan 2005.

satte målsætning, hvilket primært er forårsaget af næringsstofberigelse fra Flynder Å-området. jf. basisanalysen. Projekter, der afvander via Storå-systemet til Felsted Kog, vurderes pga. hydrologien ikke at kunne påvirke dette område væsentligt negativt.

Holstebro Kommune er ikke i besiddelse af tilstrækkeligt data vedr. naturtypen "Kalkrige søer og vandhuller med kransnålalger (3140)" og naturtypen lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

For "vandløb med vandplanter" (3260) vurderes grødeskæring at være den primære trussel, idet det medfører markant ændrede forhold for plante- og dyrelivet i vandløbet og omkring dette. Vandplanterne udgør således en nøglerolle i vandløbet ved at stabilisere bunden, skabe variation i strømmen, differentiere aflejring af partikler og fjerne næringsstoffer. Eutrofiering kan have en betydning for sammensætningen af plantesamfundet, men den største trussel i forhold til biodiversiteten vurderes at være udretning af vandløb samt grødeskæring.

Vegetationen udgør fødegrundlaget for en række fuglearter, som udgør dele af udpegningsgrundlaget for Nissum Fjord. En øget næringsstofudvaskning vil jf. basisanalysen kunne have betydning for de fuglearter, der lever af bundvegetationen, da mængden af planter reduceres som følge af eutrofiering. De planteædende fuglearter, hvis fødegrundlag vil blive yderligere reduceret, er lysbuget knortegås, knopsvane, krikand, spidsand og pibeand som har været i markant tilbagegang grundet eutrofieringen af Nissum Fjord. Derudover er spidsand, kobbersneppe, alm. ryle og brushane som tidligere har været udsat for kraftige tilbagegange. Brushane er nu helt forsvundet som ynglefugl fra strandengene omkring Nissum Fjord primært grundet tilgroning af ynglelokaliteter. Det forventes, at de øvrige udpegede fugle som eksempelvis pibe- og sangsvane, rørdrum, bram- og kortnæbbet gås ikke nødvendigvis vil blive påvirket negativt som følge af en svagt øget næringsstofbelastning, idet en øget tilførsel dels kan øge fødegrundlaget for disse fugle, dels fordi visse arter ændrer fourageringsadfærd. Mens arter som toppet og stor skallesluger primært er afhængige af opretholdelse af både fouragerings-, raste- og overnatningslokaliteter som ikke umiddelbart vurderes truet. Lille kobbersneppe, klyde, splitterne, fjordterne, havterne, dværgterne, hvidbrystet præstekrave og plettet rørvagtel forventes de primære trusler enten at være manglende ynglelokaliteter grundet tilgroning, forstyrrelse eller prædation. Der vurderes ikke umiddelbart at være trusler for rørhøg inden for det udpegede område ved Nissum Fjord.

En forbedring af forholdene for de internationalt beskyttede arter, vil også betyde en forbedring af forholdene for en række truede danske ynglefugle som vibe, rødben og stor kobbersneppe.

De væsentligste trusler mod flod- og havlampretten vurderes generelt at være tilknyttet opholdet i ferskvand, hvor etablering af fysiske spærringer, såsom opstemninger kan forhindre fiskene i at nå egnede gydesteder. Eksempelvis forventes havlampretten at gyde i Tvis Å og Nissum Fjord benyttes derfor som migrationsrute for havlampretternes gydevandring. Flodlampretten forekomst i Nissum Fjord er ukendt. I forbindelse med undersøgelsesprogrammet over Skjern Å Naturprojektet var et af de vigtigste resultater fra 2000 undersøgelsen, at hav- og flodlampretlarverne udviste udpræget substratpræference for

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

slam aflejret i kantvegetationen (typisk siv) og finkornet sand/ slam aflejret i grødeøer¹⁶. Kendskabet til hav- og flodlamprettens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod hav- og flodlampretter i Nissum Fjord lader sig derfor ikke nærmere vurdere.

I modsætning til hav- og flodlampret lever bæklampret hele sit liv i vandløbene. Bæklampretten er fundet almindelig udbredt i tilløbene til Nissum Fjord, arten vurderes ikke at være truet i Nissum Fjord udpegningsområdet.

De væsentligste trusler mod stavsilden vurderes generelt at være: fiskeri, eutrofiering i vandløb og fjorde, udledning af surt vand og okker fra drænedede arealer samt dårlige fysiske forhold i vandløbene. Kendskabet til stavsildens specifikke krav er dog mangelfuldt, og truslerne mod stavsilden i Nissum Fjord kan derfor ikke vurderes nærmere.

Nissum Fjord er primært et gennemgangsvand for laksens vandring til og fra gydepladserne i ferskvand og ud i havet. Den største trussel mod laksens overlevelse i Nissum Fjord vurderes at være fiskeri.

På baggrund af odderens positive fremgang i Jylland i løbet af 1990'erne, og forekomsten mange steder i Nissum Fjordområdet vurderes der ikke umiddelbart at være trusler mod den inden for Nissum Fjord udpegningsområdet. Det er dog vigtigt, at der forsat findes yngle- og fourageringsmuligheder inden for området.

Vandranke, den sidste art som udgør udpegningsgrundlaget, antages generelt at være en konkurrencesvag art, der kun vokser, hvor der i miljøet er lave næringsstofkoncentrationer, svag strøm og gode lysforhold. Den store forekomst af vandranke i afvandningskanalen syd for Felsted Kog hænger givetvis sammen med en relativt hårdhændet vedligeholdelse med 2 årlige grødeskæringer. Herved får vandranken forbedrede lysforhold. Det formodes ikke at vandranke ynder at blive grødebeskåret. Bestanden i afvandningskanalen vurderes at være stabil og synes ikke umiddelbart truet.

Herbicider

En del af regionplanens målsætning for Nissum Fjord er udbredt vegetation med en dybdegrænse større end 2 m. Der forventes, at denne vegetation primært vil bestå af ålegræs, der er den mest almindelige blomsterplante i vore kystnære farvande. Ålegræsområder fungerer bl.a. som fourageringsområder for fugle og opvækstområder for fisk og smådyr. Udbredelsen af ålegræs ud fra kysten anvendes ofte som en indikator på miljøtilstanden i de kystnære områder. I efteråret 2007 igangsatte DMU og MCR et projekt, der havde til formål, at undersøge forekomsten af landbrugsherbicider i Nissum Fjord¹⁷. Vandprøverne blev taget i hhv. Mellem Fjord og Felsted Kog i Nissum Fjord. Undersøgelserne verificerede en række stoffer og nedbrydningsprodukter af stoffer, hvoraf 12 er herbicider og 8 er nedbrydningsprodukter af herbicider. Det er tidligere påvist, at ukrudtsmidler kan skade bl.a. plantetilvæksten på ålegræs ved lavere koncentrationer end de koncentrationer, hvor de enkelte stoffer har effekt¹⁸. Den anvendte målemetode er oprindeligt udviklet til fersk-

¹⁶ DFU-rapport 134-04.

¹⁷ Arbejdsrapport fra DMU nr. 244, 2008. Forekomst af herbicider i Nissum Fjord

¹⁸ Nielsen, L.W. & Dahllof, I. 2007: Direct and indirect effects of the herbicides Glyphosate, Bentazone and MCPA on eelgrass (*Zostera marina*). - *Aquatic Toxicology* 82(1): 47-54.

vand, men da Felsted Kog er relativ fersk (~4 ‰), kan det ikke afvises, at anvendelsen af herbicider i oplandet til Nissum Fjord har en negativ effekt på målsætningen i Nissum Fjord. Anvendelsen af herbicider på landbrugsjord reguleres ikke i lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug, og behandles derfor ikke yderligere.

NÆRINGSSTOFFER

I Felsted Kog er fosfor sandsynligvis den begrænsende faktor for algeproduktionen, men betydningen af nitratudvaskningen øges ud mod slusen, jf. Basisanalysen del II¹⁹. Oplandsanalysens begrundelse for vigtigheden, af en reduktion af næringsstoffertilførslerne til Felsted Kog i forhold til den resterende del af Nissum Fjord er, at Felsted Kog modtager ca. 70 % af næringsstoffertilførslen via Storå-systemet, samt at en reduktion til Felsted Kog vil gavne hele Nissum Fjord sammenlignet med hvis reduktionerne blev foretaget i Flynderå's vandsystem, hvor reduktionen kun vil gavne Yder Fjord og Indfjorden.

Fosfor

Vandmiljøplan III indeholder en målsætning om en halvering af fosforoverskuddet fra landbruget i 2015 i forhold til overskuddet på 32.700 ton P i 2001/2002 på landsplan²⁰. Landbruget bidrager med ca. 40 % af fosfortilførslen til Nissum Fjord²¹. Det fremgår af basisanalysen, at der ikke forventes en reduktion af fosforafstrømningen til Nissum Fjord, således at den samlede fosforbelastning i 2015 forventes at ligge på det nuværende niveau på 65 ton fosfor. I denne vurdering er ikke medtaget omlægningen af dyreenhedsberegningen, der vil medvirke til en reduktion på minimum 10 % af den udbragte fosfor i oplandet til Nissum Fjord.

Fosfor kan tabes til overfladevande som opløst og partikulært bundet organisk eller uorganisk fosfor. Tabet af partikelbundet fosfor fra dyrkede oplande udgør i mange situationer mere end halvdelen af det totale fosfortab. Partikelbundet fosfor tilføres ferske vande via vind-, vand- og brinkerosion og fra kunstigt drænede arealer. Tab af opløst fosfor fra landbrugsjord sker via overfladeafstrømning og udvaskning fra landbrugsjord til dræn og øvre grundvand. Fosfortab fra det dyrkede areal er også præget af meget stor rumlig variation, uanset hvilken tabsproces, der måtte være aktiv. Det er anslået, at omkring 10 % af det dyrkede areal resulterer i omkring 90 % af fosfortabet til overfladevande. Når jordens infiltrationskapacitet overskrides, begynder vandet at løbe af på jordoverfladen. Det strømmende vand kan rive jord med partikelbundet fosfor løs, som skylles med vandet, hvorefter det deponeres i lavninger, vandløbsbræmmer eller transporteres videre til grøfter, vandløb og søer. Erosion foregår som overfladeerosion, konvekse skrånninger med konkav tværsnitsprofil er mest udsatte for erosion, da den konkave tværsnitsprofil bevirker, at vandet fra et større område samles i en koncentreret strøm. Erosion kan derfor lokalt medføre meget store tilførsler af fosfor til vandmiljøet.

Yderligere er jordens fosforbindingskapacitet afgørende for om fosfor tabes til vandmiljøet fra dyrkede jorde, jorde med lav bindingskapacitet har således en øget risiko for tab af

¹⁹ Vandrammedirektivets basisanalyse del II

²⁰ Vandmiljøplan III – aftale om vandmiljøplan III 2005-2015 mellem regeringen, Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne

²¹ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord

gødningsfosfor. Bindingskapaciteten varierer meget i Danmark, for jorde der ikke kan kategoriseres som værende lavbundsjarde gælder at jordens bindingskapacitet for fosfor stiger i takt med stigende indhold af ler og jern- og aluminiumoxider, og jordens fosforbindingskapacitet varierer meget i Danmark. I mineraljarde findes hovedparten af jordens fosfor bundet i lerfraktionen eller på belægninger af jern- og aluminiumoxider på større partikler. På jorde med højt lerindhold kan der, især i forbindelse med kraftig nedbør, opløses fosfor og løsrives fosforrige partikler fra overjorden, som transporteres ned gennem sprækker og større porer til eventuelle drænrør dybere nede, og via disse blive transporteret ud til vandmiljøet. Der er en principiel sammenhæng mellem jordens fosforstatus og risikoen for fosfortab. Dette er vist ved flere enkeltstående undersøgelser, hvor fosforstatus, målt f.eks. ved fosfortallet, varierede, medens transportbetingelserne var ensartede²². Der er imidlertid ikke lavet tilstrækkeligt med undersøgelser til at kvantificere denne sammenhæng under praktiske forhold.

For lavbundsjarde (med eller uden okkerklasse) gælder, at arealernes årstidsvariation i vandmætningsgraden har afgørende betydning for tab af fosfor. Lavbundsjarde er udstrømningsområder for grundvand og mange lavbundsjarde har derfor periodisk eller permanent meget højt grundvandsspejl. Ikke vandmættede jorde med et højt indhold af jern bisidder under (aerobe forhold) en høj fosforbindingskapacitet. Ved vandmætning af jorden (anaerobe forhold) ophører jernets evne til at binde fosfor, og dermed øges udvaskningsrisikoen markant.

Dansk Landbrugsrådgivning anbefaler, at der tilføres samme mængde fosfor, som afgrøden bortfører ved fosfortal >4 ²³. For lavbundsjarde beliggende på humus (JB11) svarer dette niveau til, at forholdet mellem bikarbonat-dithionite ekstarherbart jern og fosfor skal være større end 20.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at forsigtighedskriteriet medfører, at der skal foretages en individuel konkret vurdering af bedriftens jorde baseret på tabsrisiko og jordernes fosforbindingskapacitet.

Fosforoverskud

Oplandsanalysen indikerer at fosforoverskuddet har betydning for den samlede fosfortilførsel til Fjorden. *"Fosfor fra landbruget bidrager væsentligt til den samlede fosfortilførsel, og på de arealer der er defineret som fosfor-risikoarealer, vil det have gavnlig effekt på fosfortilførslen til fjorden at mindske fosforoverskuddet"*²⁴.

Fosforoverskuddet var i perioden 2005-2008 i gennemsnit 12 kg P/ha i oplandet til Nissum Fjord, hvor fosforoverskuddet er mindst i området syd for Nissum Fjord samt nord for Holstebro by²⁵.

²² Heckrath, G. et al., 1995. Phosphorus leaching from soils containing different P concentrations in the Broadbalk experiment. J. Environ. Qual. 24, 904-910. & Pote, D.H., et. Al., 1999. Relationship between phosphorus levels in three ultisols and phosphorus concentration in runoff. J. Environ. Qual. 28, 170-175.

²³ Knudsen, L., 1998. "Pas på fosfor". Landbrugets Rådgivningscenter, Århus, Danmark.

²⁴ Oplandsanalysen, Nissum Fjord og opland – analyse af miljøtilstand og næringsstoftransport.

²⁵ Beregning af P-overskud pr. ha. Pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke

På bedriftsniveau er der ansøgt om udspredding af en fosformængde på 8.940 kg P, hvilket er mindre end det maksimalt tilladte i henhold til husdyrbrugslovens beskyttelsesniveau, jvf. godkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Udbringning af 8.940 kg P betyder, at der på arealerne på bedriftsniveau udbringes fosfor svarende til et arealspecifikt overskud på 0,7 kg P/ha, jvf. Skema 17, hvilket er betydeligt mindre end det gennemsnittet for det øvrige opland.

Skema 17 Oversigt over fosfortilførsel og fraførsel i ansøgt drift, samt beregning af fosforoverskud for det ansøgte projekt.

Er fosforoverskud på bedriftsniveau overholdt i forhold til husdyrlovens beskyttelsesniveau	Ja
Fosfor tilførsel i ansøgt drift	8.940 kg P/år
P tilført pr. ha/år i ansøgt drift	25,8 kg P/ha/år
P-fracførsel med sædskifte (arealvægtet gennemsnit)	25,1 kg P/ha/år
P-overskud/ha/år for ansøgt projekt	0,7 kg P/ha/år

Risikoarealer, fosforbindingskapacitet

Da husdyrbruget drives med fosforbalance vurderes det at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår til husdyrbruget med hensyn til at reducere udvaskning af fosfor fra husdyrbrugets arealer.

Nitrat

Vandmiljøplan III fastlægger, at der skal sikres en reduktion på 13 % af nitratudvaskningen fra landbruget i 2015 i forhold til udvaskningen i 2003 på landsplan. Basisanalysens del II vurderer, at nitrattilførslen til Nissum Fjord ved udgangen af 2015 vil være på 1.952 ton N, hvilket svarer til en reduktion på ca. 18 % i forhold til niveauet i 2001²⁶. Landbruget bidrager med ca. 83 % af tilførslen af nitrat til Nissum Fjord²⁷. I perioden fra 2005-2008 var det beregnede gennemsnit af nitratoverskud per ha i oplandet til Nissum Fjord på 75 kg N²⁸.

Oplandsanalysen konkluderer, at ca. 50 % af det samlede opland til Nissum Fjord er højrisikoarealer for udvaskning af nitrat til vandmiljøet, hvilket de af staten fastsatte nitratklasser langt fra kan honorere, idet disse arealer udgør 32 % af oplandet. Modelberegninger i oplandsanalysen indikerer, at en fremtidig miljøtilstand, hvor vegetationen er udbredt i størstedelen af fjorden, vil kunne opnås med en reduktion af bl.a. nitrattilførslen på ca. 30 % i forhold til 2001, svarende til ca. 700 ton nitrat. Med vedtagelsen af Grøn Vækst, som erstatter og supplerer den vedtagne vandmiljøplan III, fastsættes nye reduktionskrav for

omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

²⁶ Heri medregnet mindre korrektioner for tilførsler fra punktkilder. Ovenstående vurdering af N-reduktionen i 2015 er baseret på grove estimater og vurderes at være optimistisk, idet modelberegninger af N-belastning til Ringkøbing Fjord (Oplandsmodel for N-belastning af Ringkøbing Fjord, DHI-rapport juni 2004) har indikeret at flere tiltag i et opland vil have tendens til at "overlappe" hinanden, hvilket med andre ord medfører, at effekten af alle tiltagene ikke slår fuldt igennem.

²⁷ Miljøministeriet, vandområde, 1.4 Nissum Fjord.

²⁸ Beregning af N-overskud pr. ha. pr. blok. Beregningerne er foretaget på baggrund af gødningsregnskabet, Beregningerne er foretaget ved at lade en bedrifts sædskifte roterer over bedriftens omdriftsareal. For ikke omdriftsafgrøder foretages en stedspecifik beregning af overskud, udarbejdet gennem CTtools af Holstebro Kommune. Gødningsregnskaberne fra 2006 er ikke medtaget grundet datafejl.

TEKNIK OG MILJØ

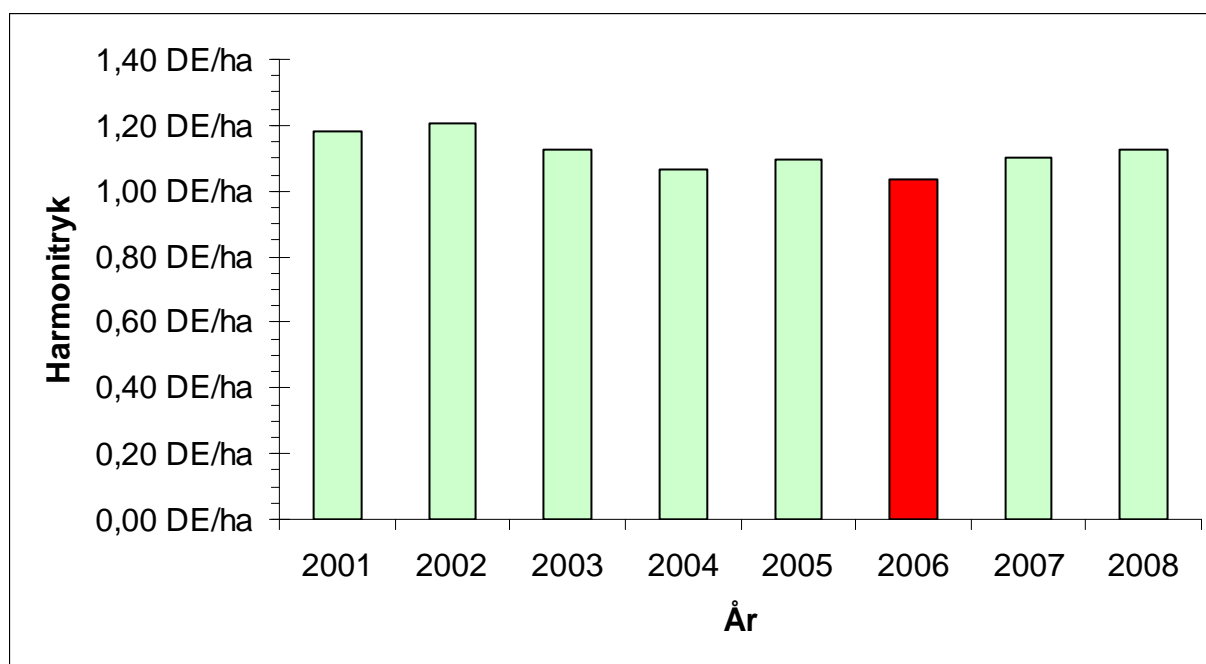
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

bl.a. tilførsel af nitrat til vandområder, som i perioden 2010-2015 skal reduceres med 19.000 ton nitrat (ca. 1/3 ift. i dag). I oplandsanalysen vurderes det, at en fuldt implementeret vandmiljøplan III forventes, at medføre en samlet reduktion på mellem 15-20 % i forhold til 2001. For at opnå en reduktion på 30 % vurderes det i oplandsanalysen, at nitrattilførslen til fjorden skal reduceres yderligere med 250-350 ton N.

Husdyrtrykket i oplandet til Nissum Fjord

Strukturudviklingen i husdyrproduktionen går på landsplan mod færre men større husdyrbrug. Det fremgår af basisanalysen, at antallet af dyreenheder i oplandet til Nissum Fjord er fordelt på ca. 55 % kvæg, 35 % svin og 10 % andre husdyr²⁹.

Figur 2. DE/ha i oplandet til Nissum Fjord i årene 2001-2008³⁰

Udviklingen i DE/ha i oplandet til Nissum Fjord fremgår af Figur 2. Antallet af DE/ha er i perioden fra 2001 frem til 2008 reduceret med 0,06 DE/ha, det kan derfor konkluderes at der overordnet for Nissum Fjord ikke sker nettoudvidelser af husdyrproduktionen. Det betyder generelt, at en etablering/udvidelse i oplandet til Nissum Fjord i væsentligt omfang vil blive modregnet ved, at der sker en nedlæggelse.

De nye omregningsfaktorer for dyreenheder jf. den nye husdyrgødningsbekendtgørelse³¹, reducerer antallet af kvæg/DE og mink/DE. For kvæg og mink skal der anvendes hhv. 15-20 % og ca. 45 % mere areal. På landsplan forventes det, at medføre et øget arealkrav på ca. 4 %, samt en reduktion i det samlede fosforoverskud på ca. 10 % jf. høringsbrev af

²⁹ Analyse af jordbrugserhvervene 2009.

³⁰ Beregnet ud fra gødningsregnskaber vha. CTtools. Conterra A/S har oplyst Holstebro Kommune, at gødningsregnskaberne i 2006 var behæftet med fejl, hvorfor 2006 ikke bør indgå i vurderinger.

³¹ Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v af 10.07.09.

19.05.09³². Holstebro kommune vurderer, at oplandet omkring Nissum Fjord som minimum har samme reduktion som i resten af landet.

HOLSTEBRO KOMMUNES VURDERING AF PÅVIRKNINGEN AF NISSUM FJORD

Oplandsanalysen vurderede, på baggrund af modelberegninger, at det ikke var realistisk at sikre en målopfyldelse med den daværende administrationspraksis i Ringkjøbing Amt.

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at regionplanens målsætning om 2 m sigtedybde i forbindelse med udarbejdelsen af Natura 2000-planerne bør revurderes således, at der opstilles en mere realiserbar målsætning. Det vurderes nødvendigt for at sikre en forbedret miljøtilstand og på sigt sikre opfyldelse af målsætningen for Nissum Fjord, at der satses på en flerstrengt proces der arbejder for, at der samlet sker en tilstrækkelig reduktion af næringsstofftilførslen.

Husdyrbrugets individuelle betydning

Udspretningsarealerne i nærværende godkendelse afvander via Storå-systemet til Felsted Kog. Udspretningsarealerne udgør 346,92 ha, hvilket svarer til 3,4 promille af det samlede landbrugsareal i oplandet Nissum Fjord.

Nitratudvaskningen fra den udbragte husdyrgødning bidrager med ca. 0,22 promille³³ af den samlede husdyrgødningsbetingede nitratudvaskning til Nissum Fjord. Det fremgår af Kammeradvokatens notat³⁴ til miljøministeriet om Miljøklagenævnets praksis, at et husdyrbrug der maksimalt udgør 0,5 promille af den samlede udvaskning fra samtlige arealer i oplandet, ikke alene på den baggrund, kan siges, i sig selv kan påvirke Natura 2000-området væsentligt. Nitratudvaskningen fra husdyrbrugets udbringningsarealer vurderes på den baggrund ikke at kunne påvirke Natura 2000 vandområdet væsentligt negativt.

Udvidelsens kumulative effekt

Det er Holstebro Kommunes vurdering, at strukturudviklingen i landbruget i oplandet til Nissum Fjord, implementeringen af de nye omregningsfaktorer ved beregning af dyreenheder, VMP III, Grøn Vækst samt kommunens individuelle vurdering af husdyrgodkendelser i oplandet til Nissum Fjord samlet virker for en forbedret miljøtilstand for udpegningsgrundlaget. Holstebro Kommune vurderer at miljøgodkendelsen med de opstillede vilkår er tilstrækkeligt til at fremme miljøtilstanden for Nissum Fjord.

Samlet vurderer Holstebro Kommune, at husdyrbrugets samlede drift med de stillede vilkår ikke vil påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området Nissum Fjord væsentligt negativt.

³² Høringsbrev, Høring over udkast til ændring af husdyrgødningsbekendtgørelsen.

³³ Første del af udregningen er foretaget i Farm N, her udregnes forskellen i nitratudvaskningen fra henholdsvis brugen af husdyrgødning i ansøgt drift og maksimal drift ved udelukkende at anvende kunstgødning på de af husdyrbrugets udspretningsarealer, forskellen divideres med brugen af husdyrgødning i ansøgt drift. Udspretningsarealernes "merudvaskning" af nitrat sættes herefter i forhold til hele oplandet til Nissum Fjord. Derved fremkommer udbringningsarealernes andel af det samlede nitratudvaskning fra samtlige landbrugsarealer i oplandet til Nissum Fjord.

³⁴ Udkast til "Bilag til notat om Miljøklagenævnets praksis i sager om miljøgodkendelser af husdyrbrug" af 28.05.09

GRUNDLAGET FOR VURDERINGEN

Holstebro Kommune har foretaget vurderingen på baggrund af bl.a. kommunens oplysninger om områdets natur og miljøforhold, områdets sårbarhed over for påvirkninger fra landbruget, målsætninger og retningslinier fra Regionplan 2005, CTtools, basisanalyse for N 65 samt data fra Danmarks Miljøportal.

Holstebro Kommune er i gang med, at udarbejde og operationalisere oplysninger, som kan tilvejebringe de oplysninger, der skal anvendes i fremtidige vurderinger af husdyrbrugenes betydning i forhold til de kumulative effekter (på husdyrbrugsniveau) i oplandet til Nissum Fjord. Holstebro Kommune er opmærksom på, at nærværende vurdering af husdyrbrugets eget bidrag og andel til de kumulative effekter på natur om miljø, er baseret på dels data-materiale, hvor der kan forekomme tidsforskydninger og deraf følgende unøjagtigheder, dels foretaget på skøn på baggrund af de oplysninger kommunen har til rådighed.

Holstebro Kommune foretager løbende evaluering af kommunens forudsætninger for udarbejdelsen af fremtidige forhåndsvurdering af natur og miljøeffekten af miljøgodkendelser af landbrug, således at afgørende og nyeste tilgængelige viden inddrages i vurderingerne.

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Holstebro Kommunes samlede vurdering af husdyrbruget

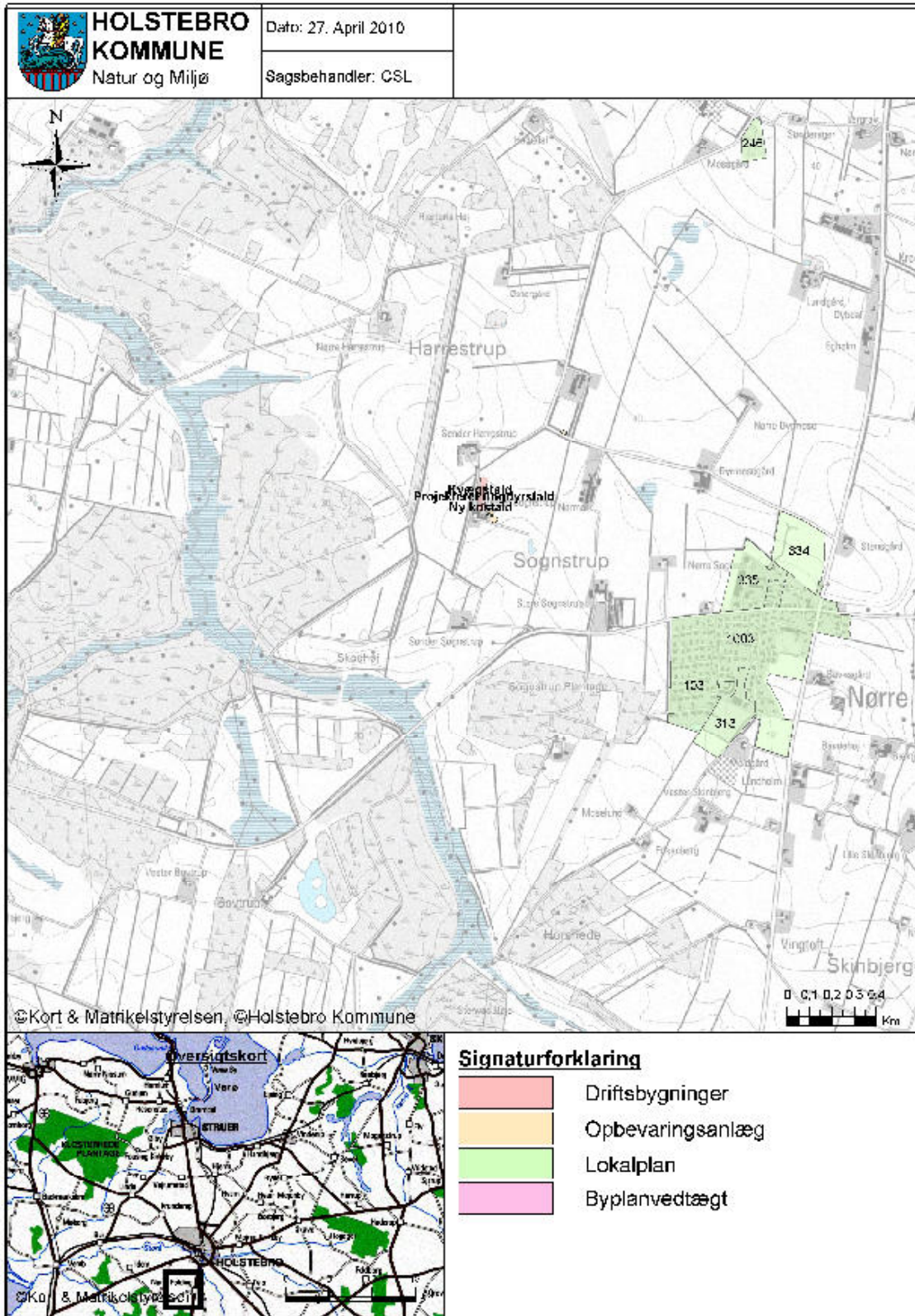
Holstebro Kommune vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påføre omgivelserne forurening, som er uforenelig med hensynet til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet.

Husdyrbrugets forenelighed med naturområdets sårbarhed og kvalitet er desuden vurderet og sammenfattende vurderes det, at områdernes integritet ikke ødelægges af virksomhedens drift.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige gener for omgivelserne og risiko for forurening, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Bilag

Bilag 1 – "Husdyrbrugets beliggenhed"

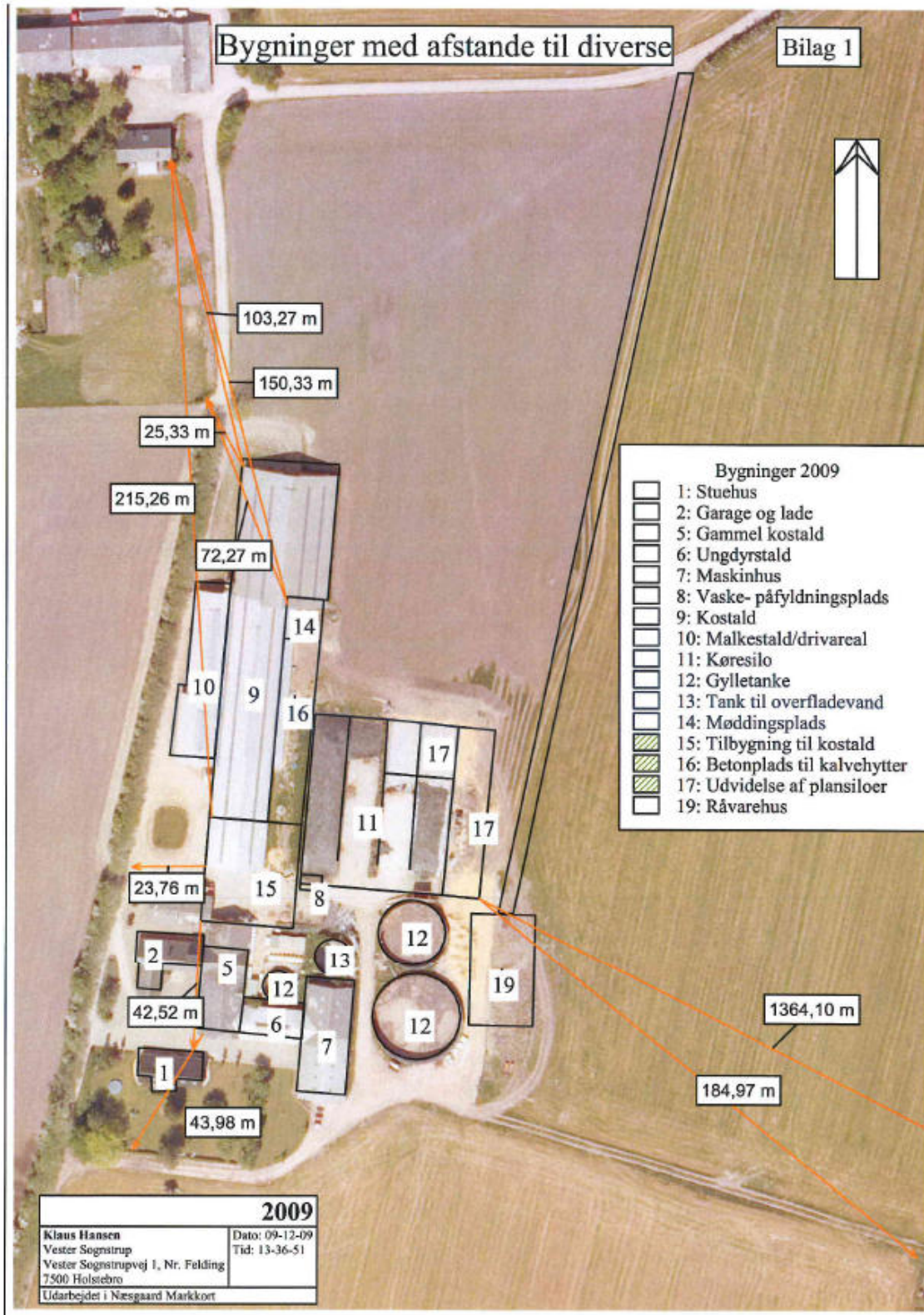

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 2 – "Afstande til nærmeste nabo og skel"

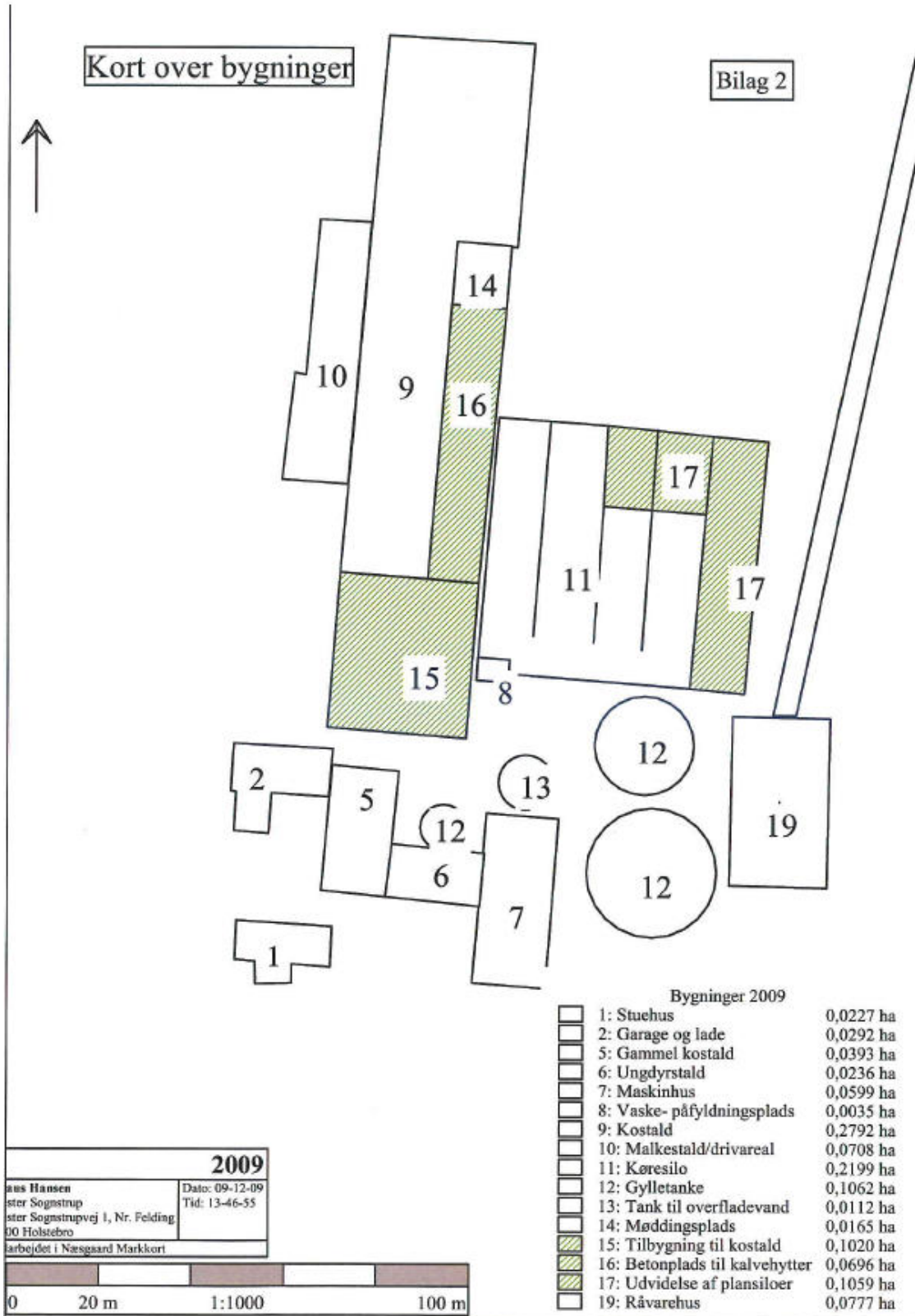

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

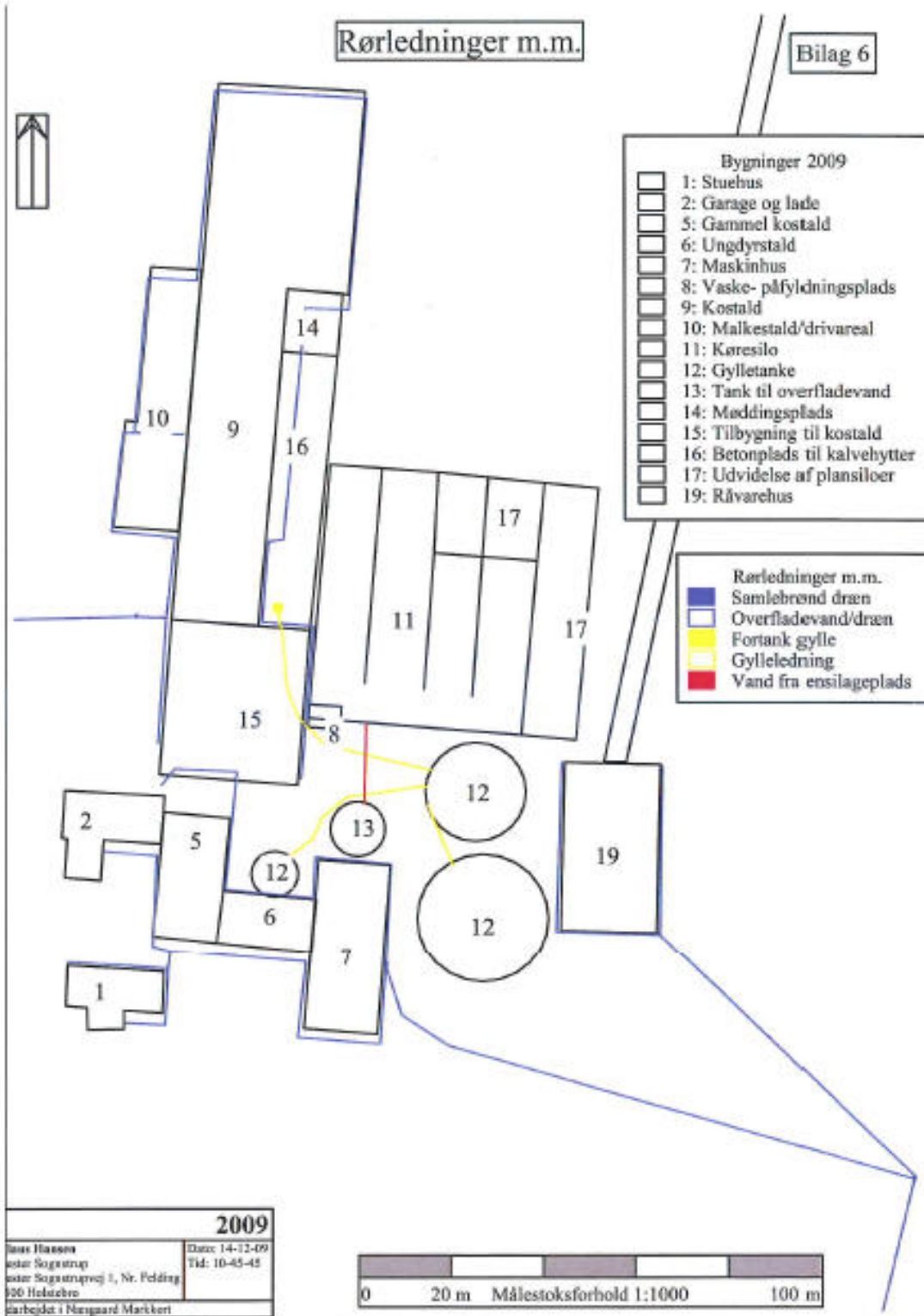
Bilag 3– "Situationsplan"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

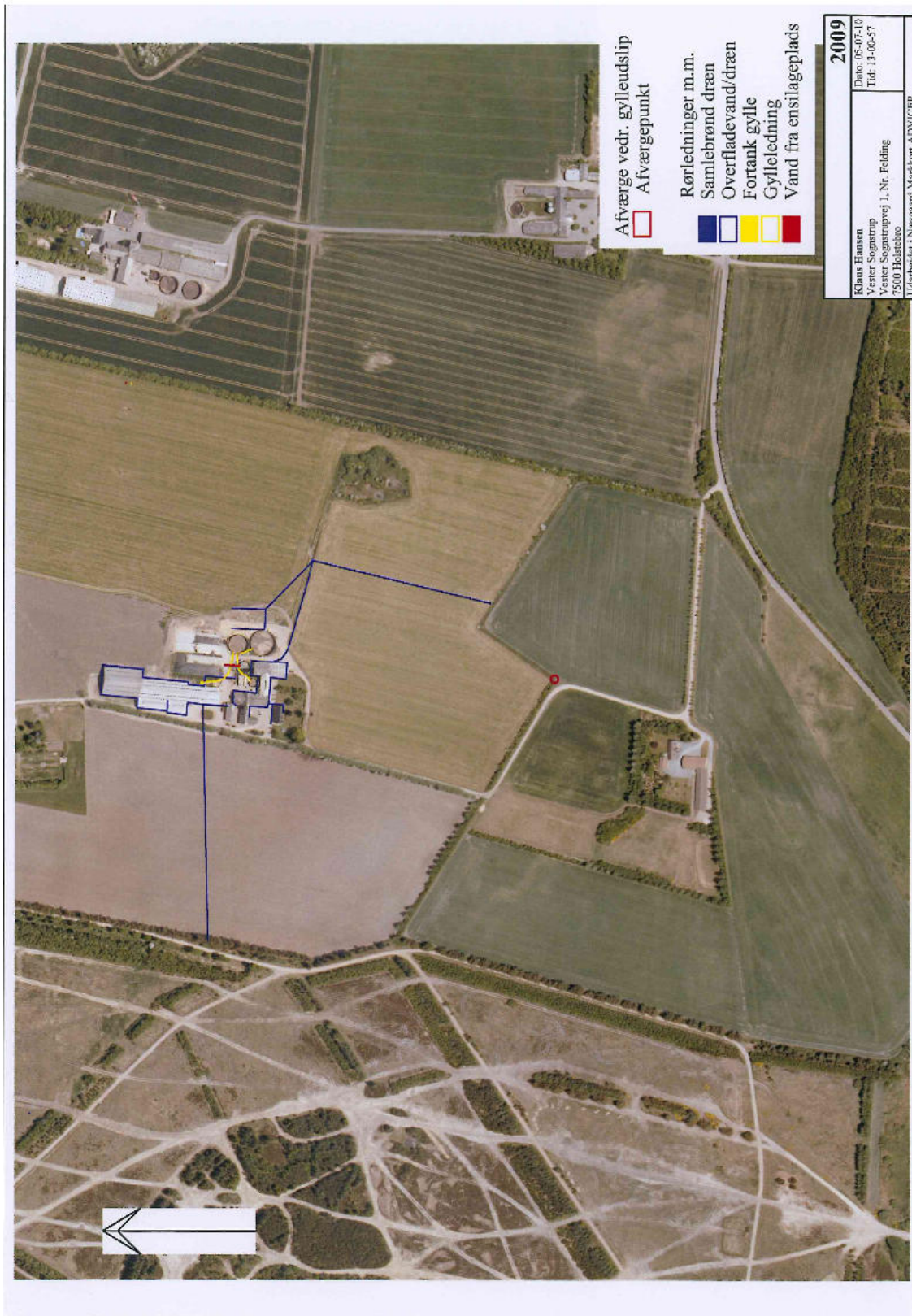
Bilag 4- "Husdyrbrugets indretning – Rørføring"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 5- "Husdyrbrugets afløbsforhold"

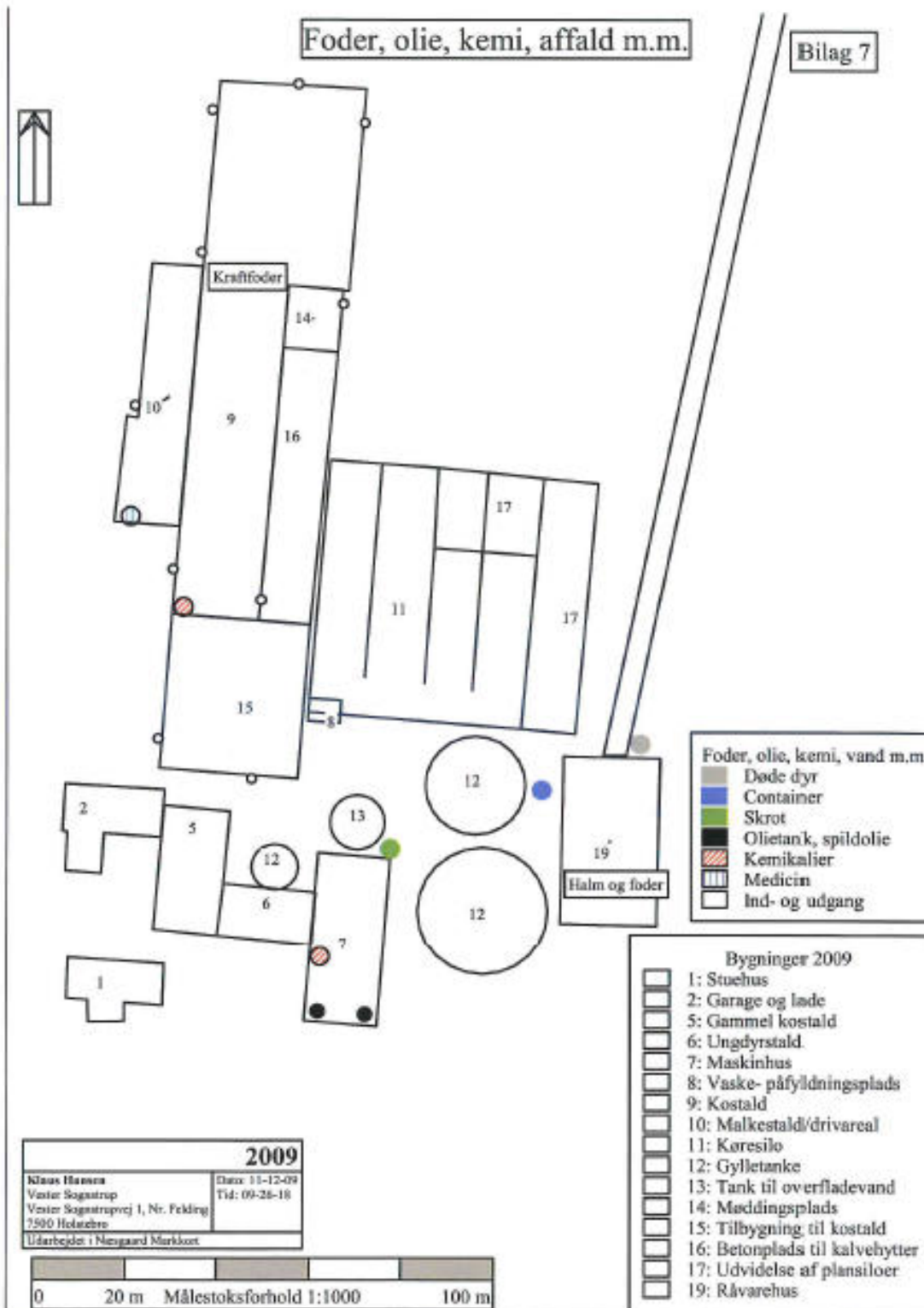

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 6– "Husdyrbrugets indretning – Placering og opbevaring af olie, kemikalier og affald"

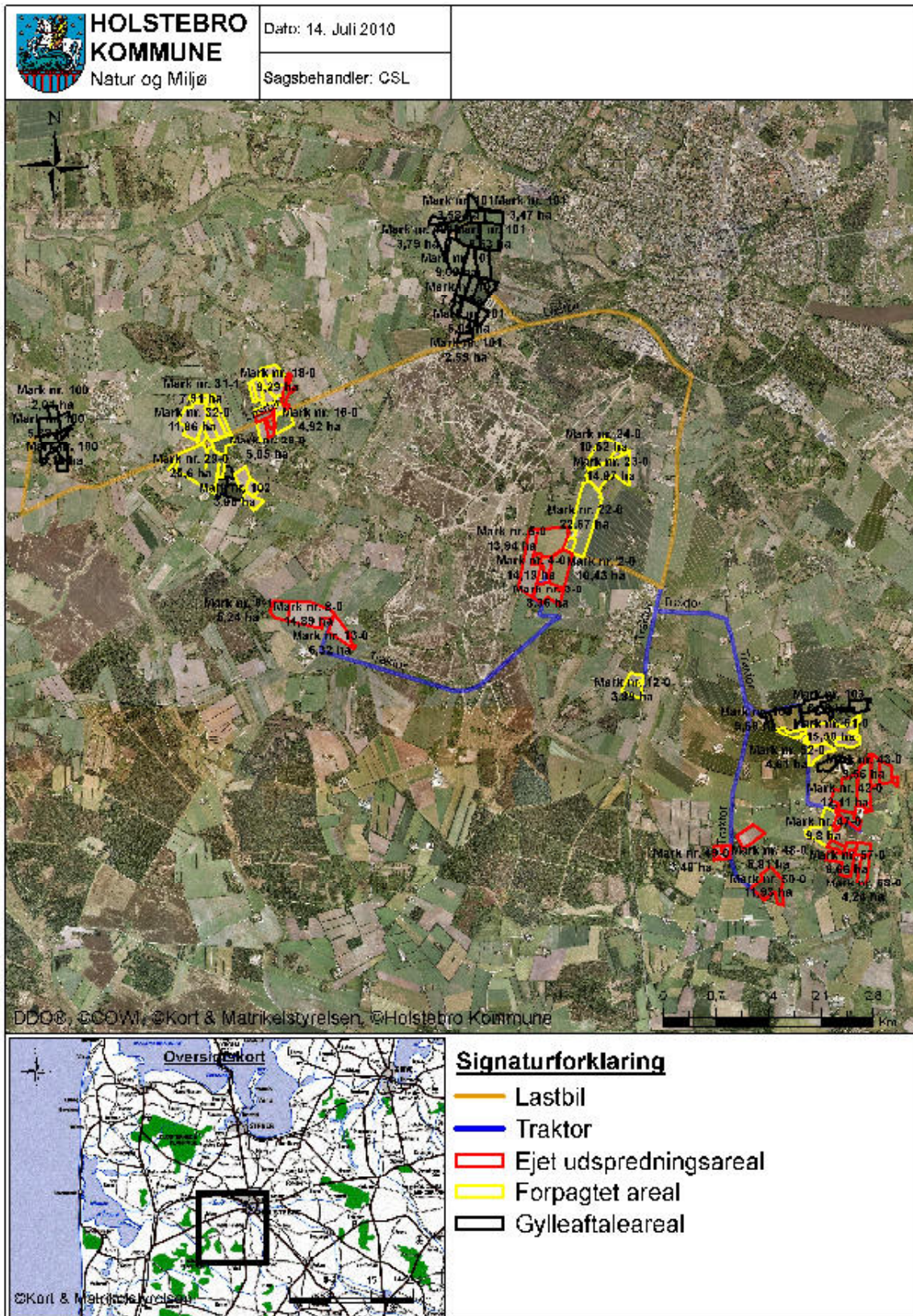

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 7– "Gylletransportruter"

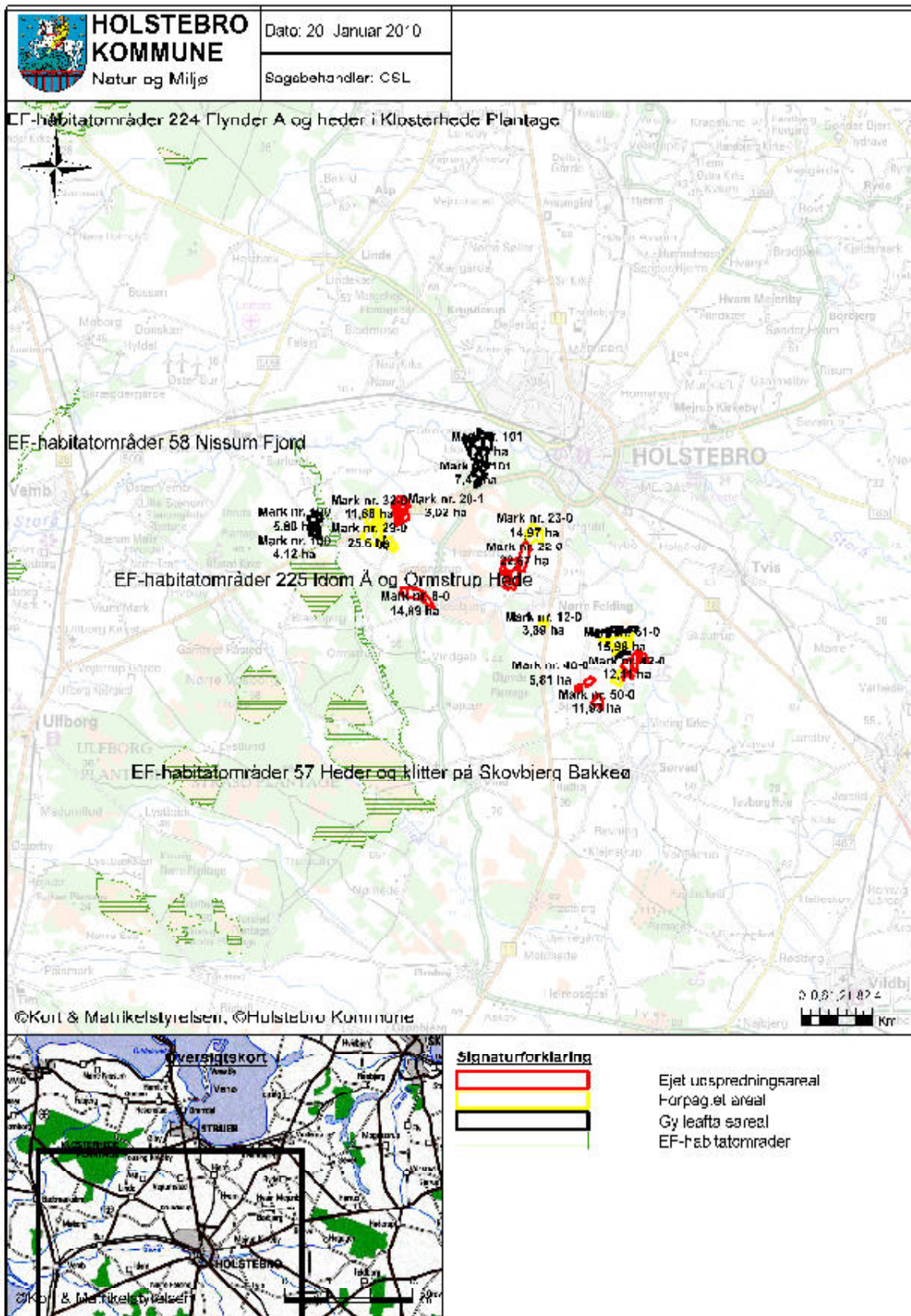

TEKNIK OG MILJØ

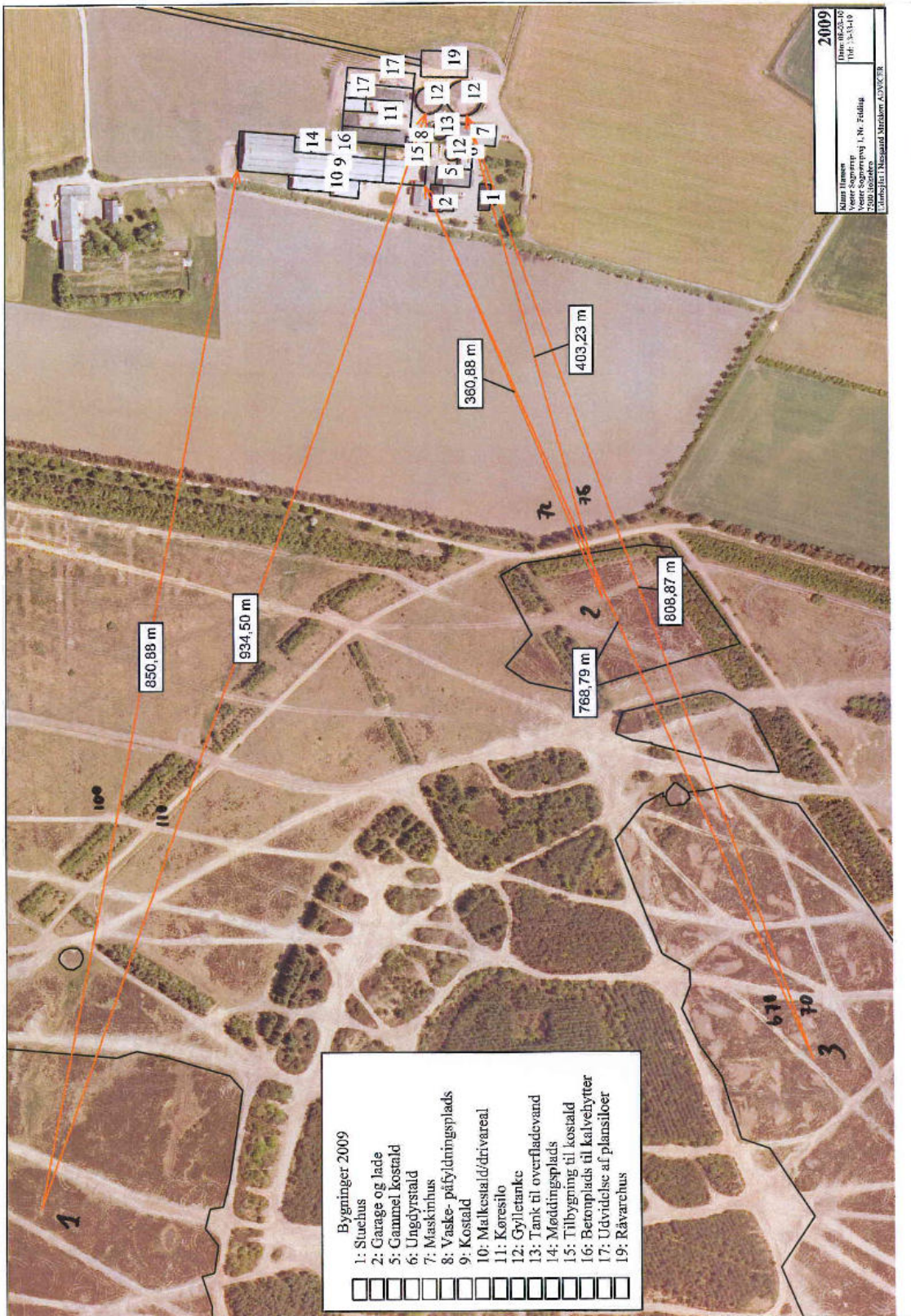
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 8– "Internationale beskyttelses områder omkring husdyrbrugets arealer og anlæg"

Bilag 9– "Naturområder omkring anlæg og ammoniak deposition beregningspunkter"

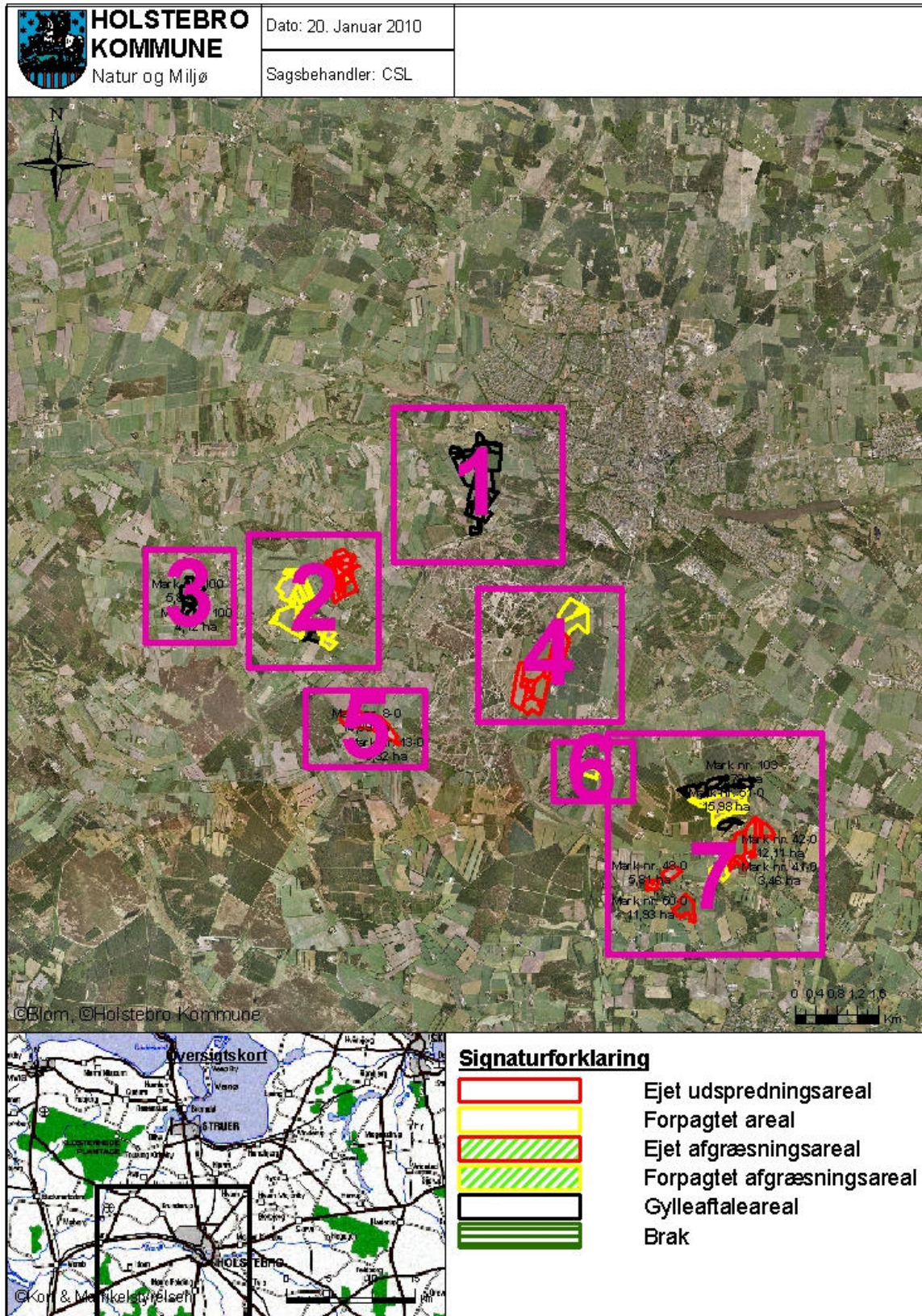

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturomiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 10– "Oversigtskort over udspretningsarealerne"

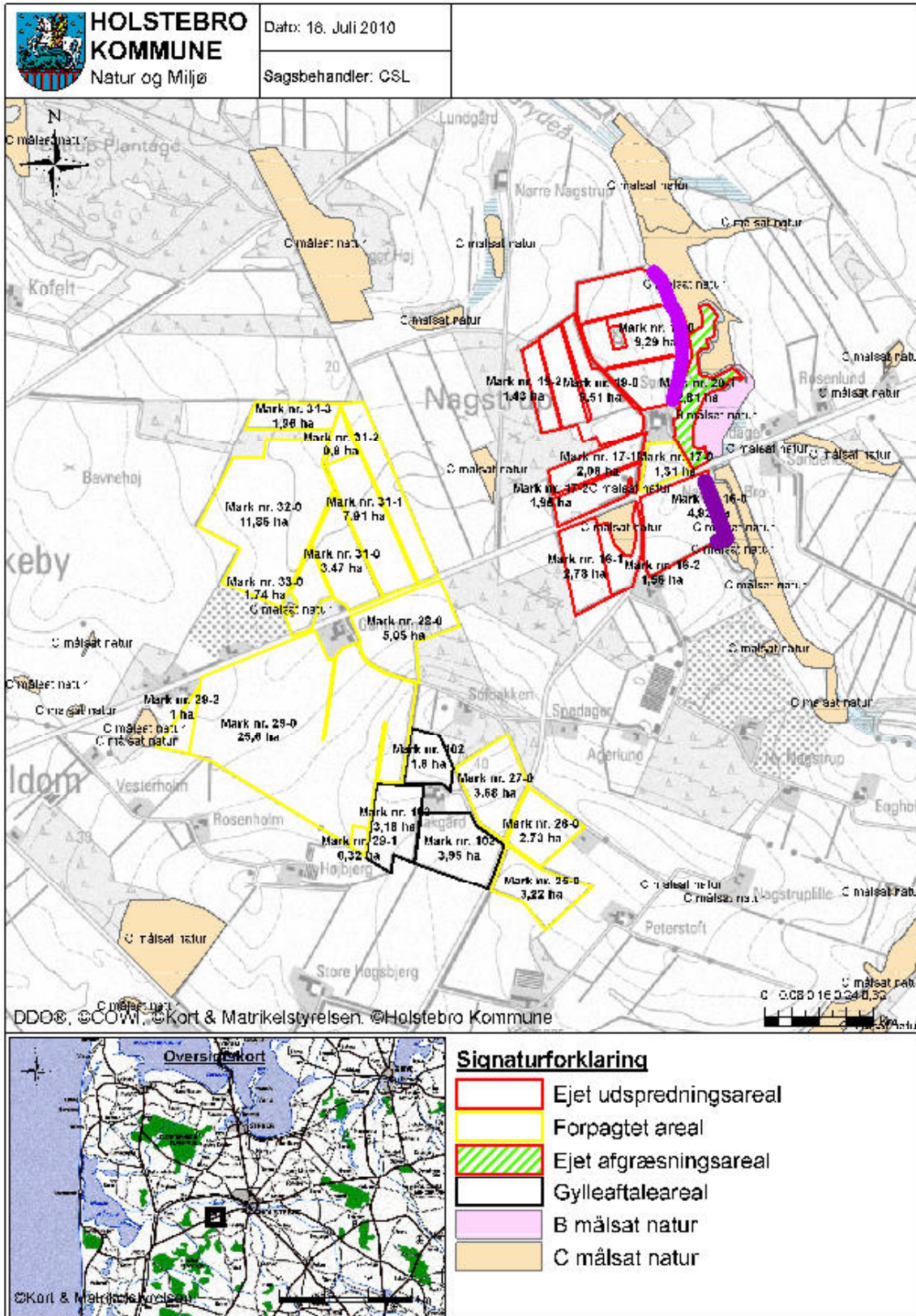

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 11 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å §3 natur- målsætning"

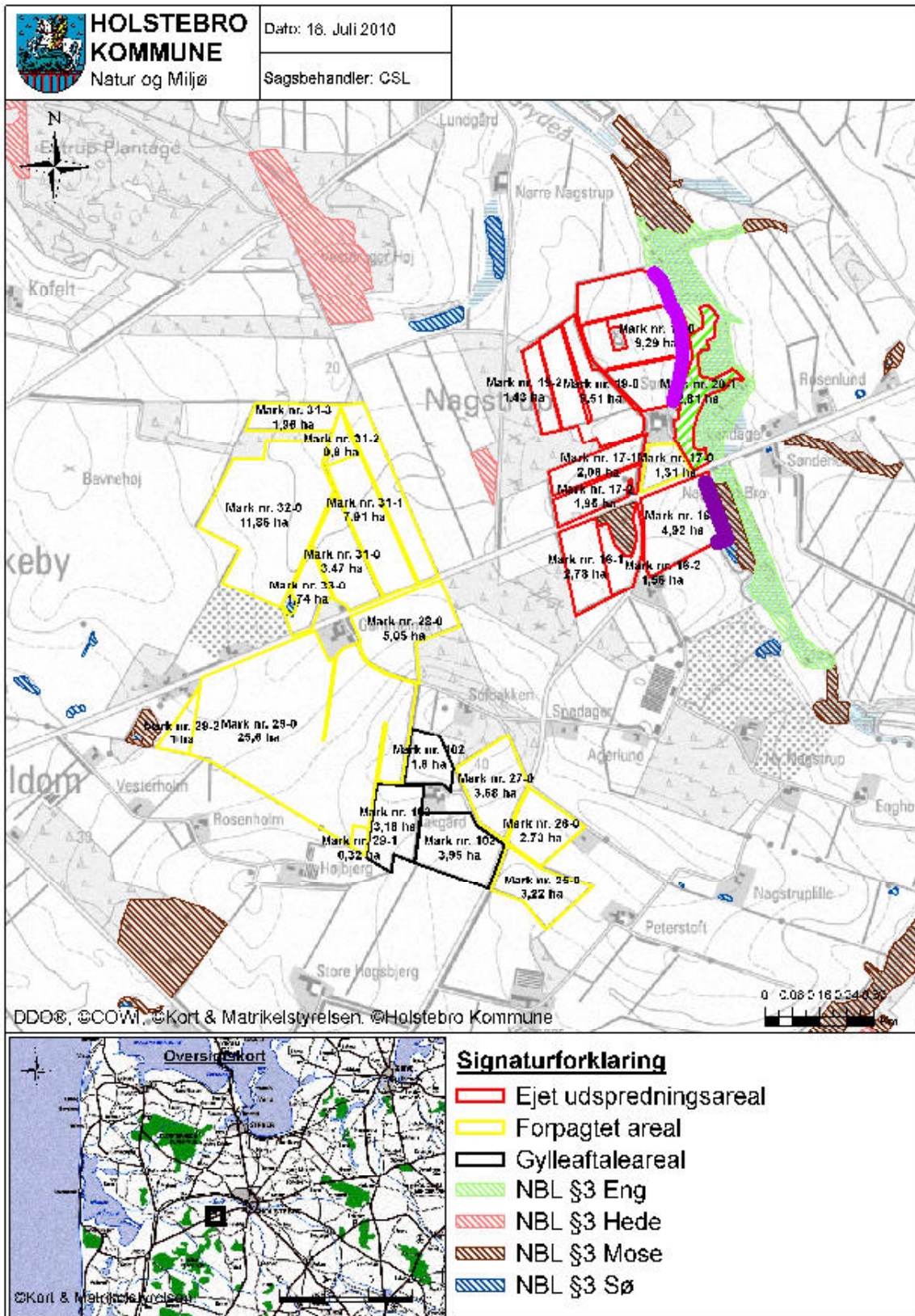

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 12 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å §3 natur- type"

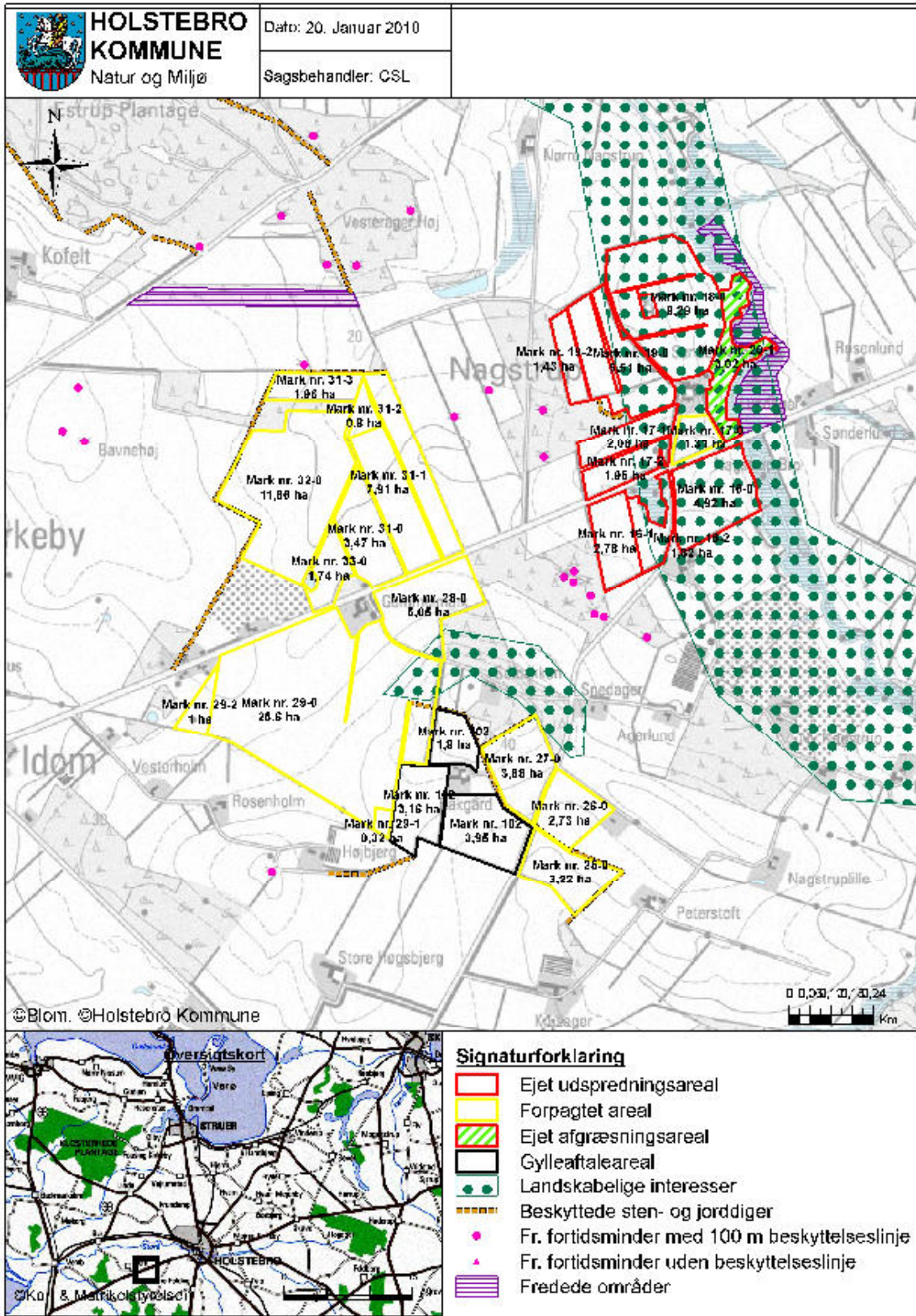

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 13 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Fredninger, beskyttelser samt Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer"

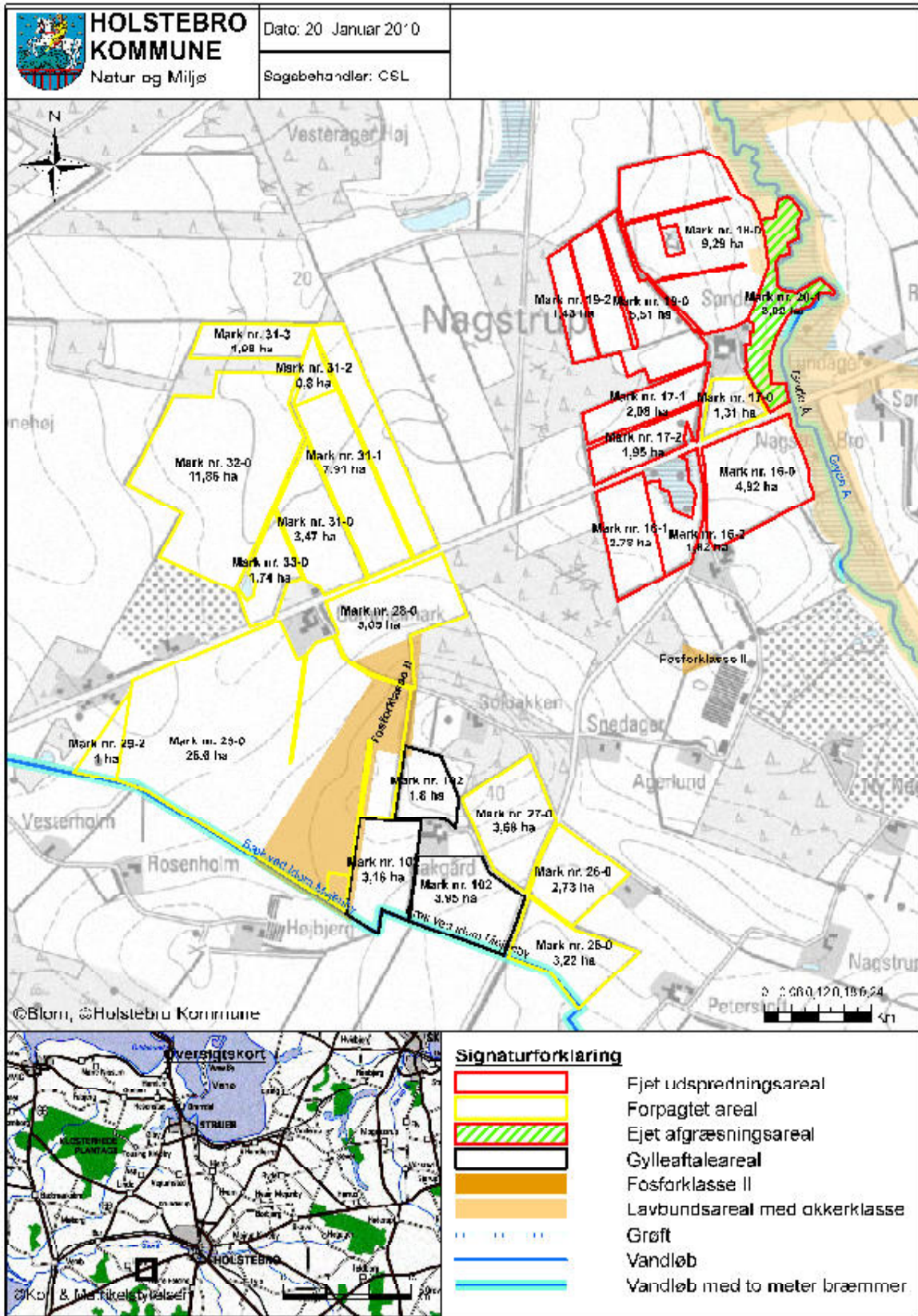

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 14- "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Overfladevand Fosfor og lavbund"

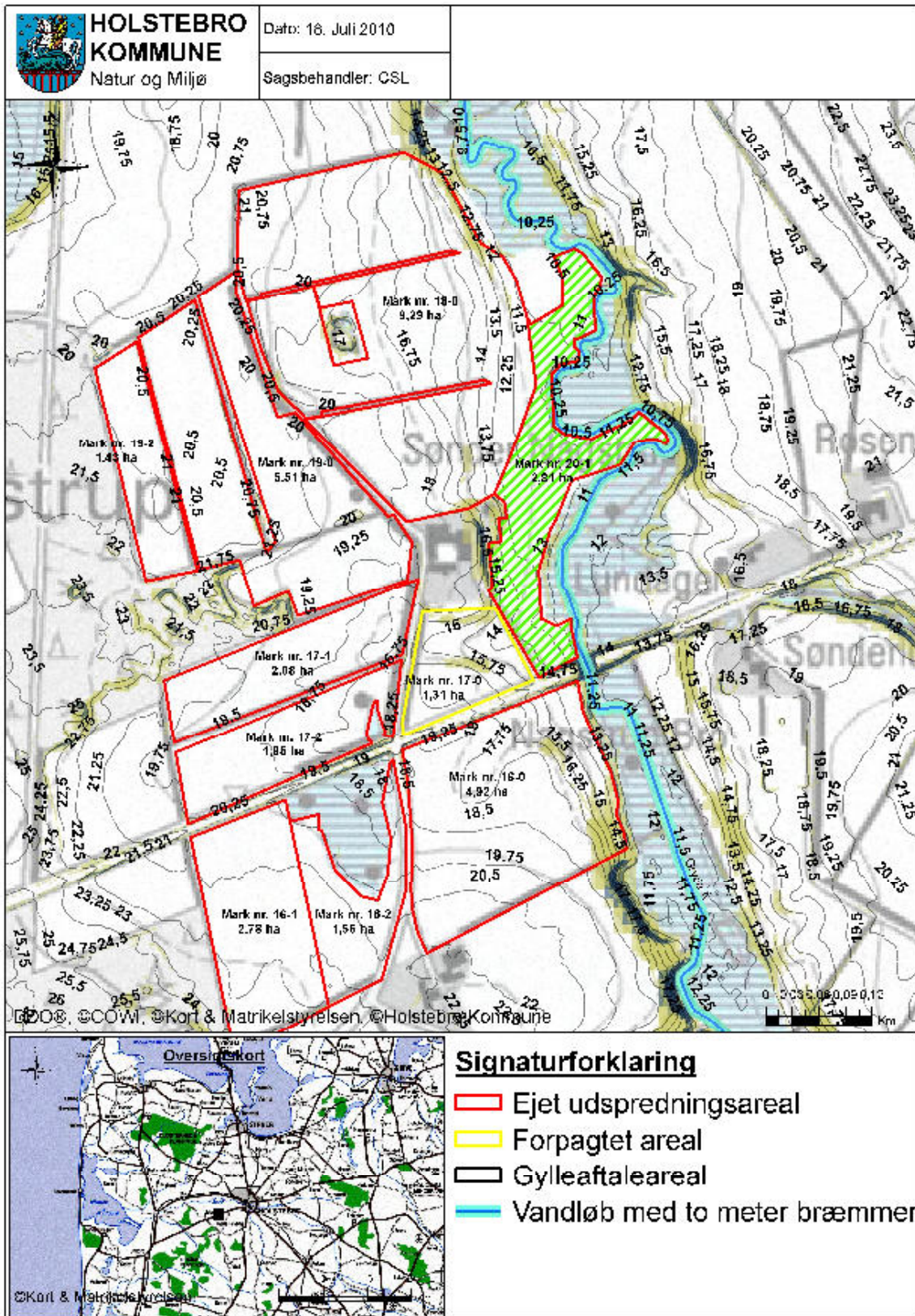

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 15 – "Arealer (2) Ringkøbingvej / Gryde Å Terrænforhold"

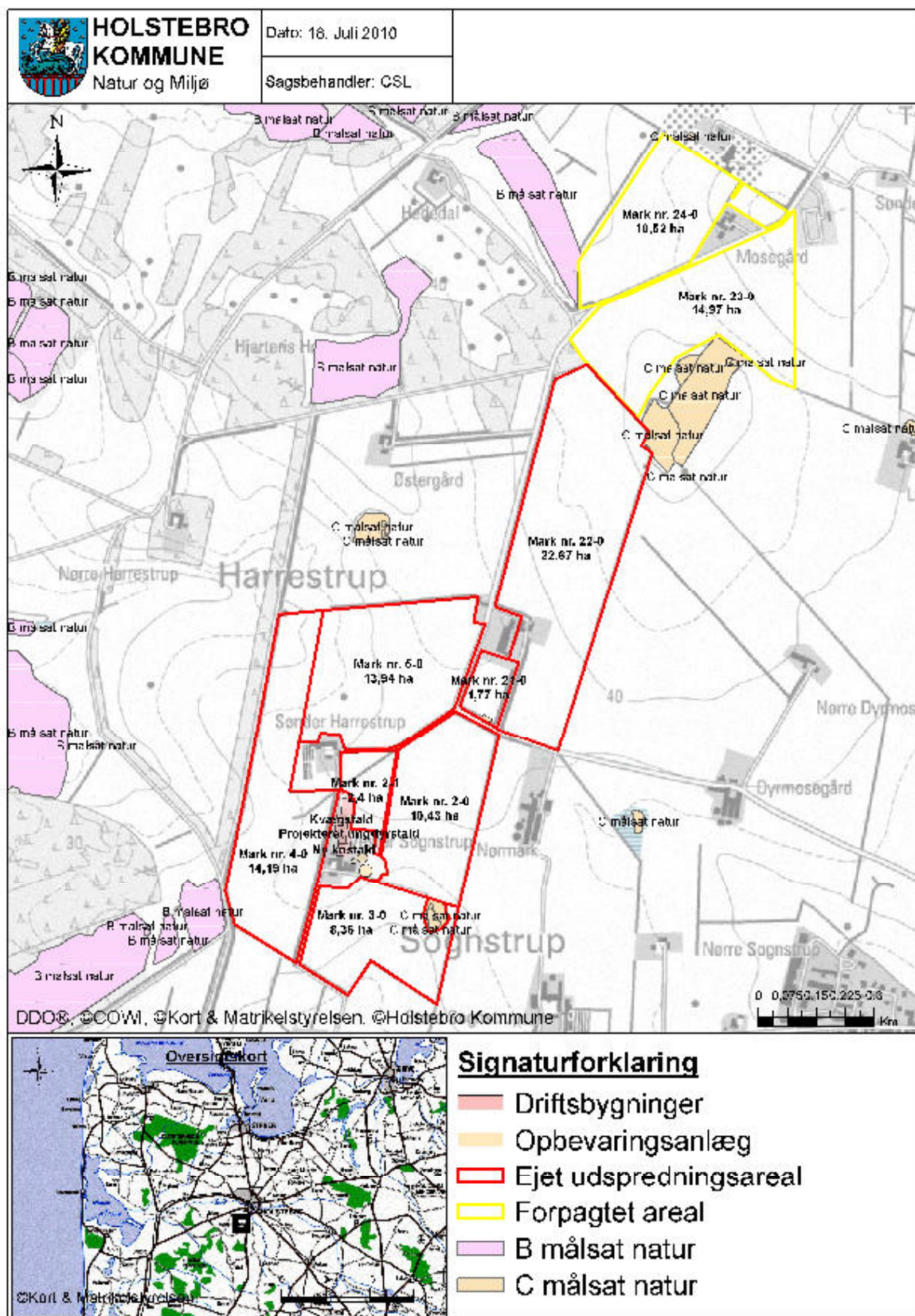

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 16 – "Arealer (4) Ved anlæg §3 natur- målsætning"

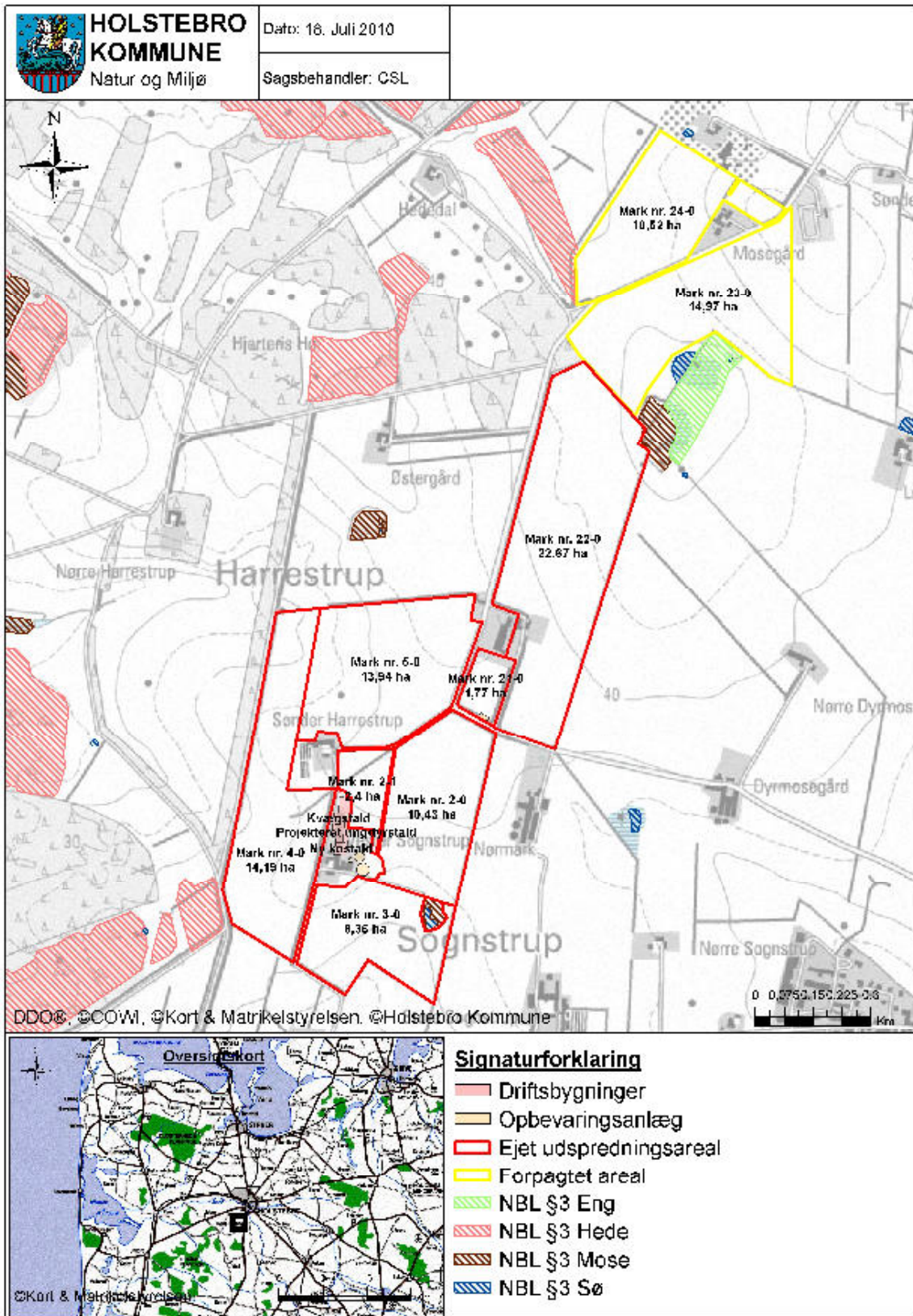

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

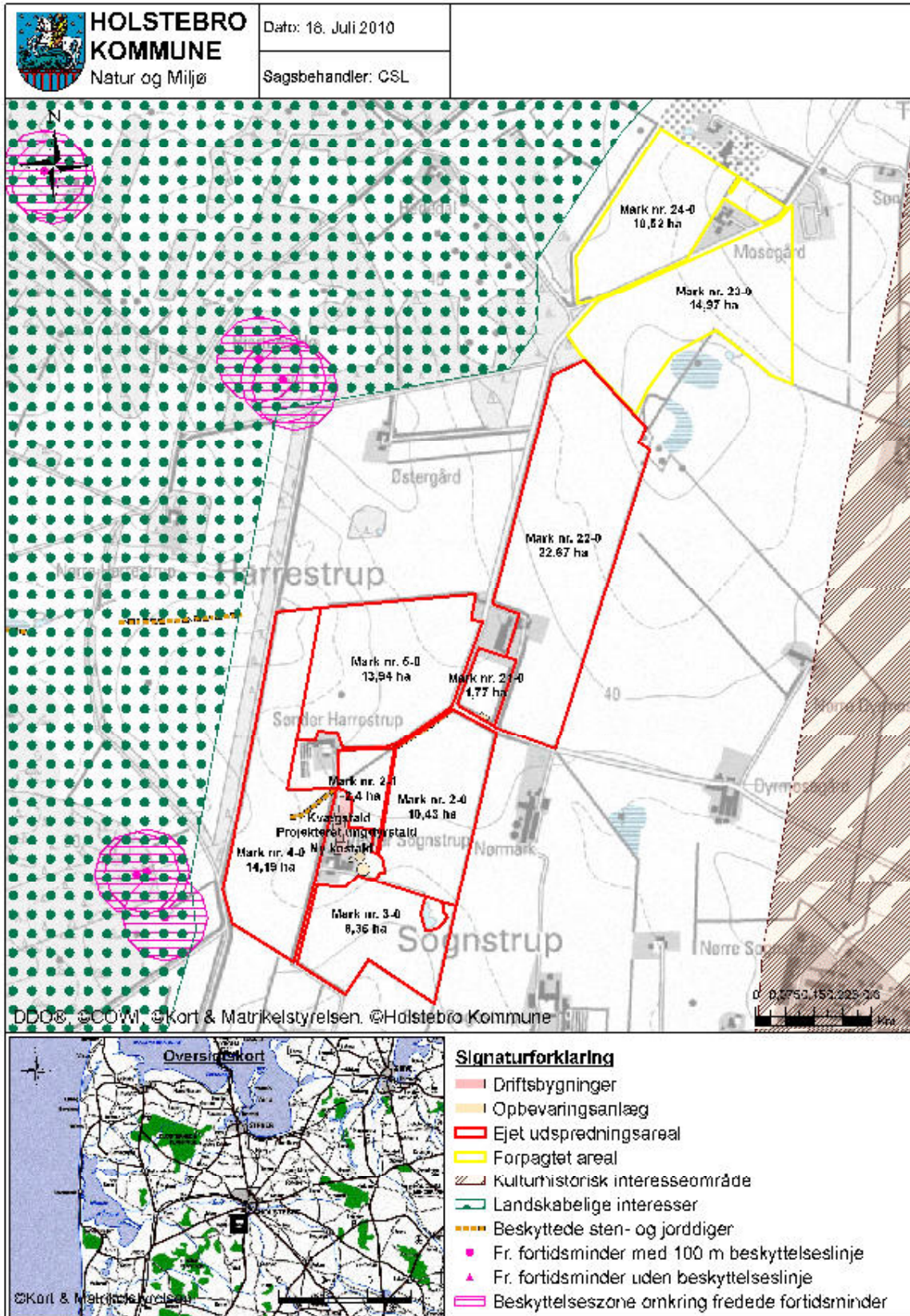
Bilag 17 – "Arealer (4) Ved anlæg §3 natur- type"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 18 – "Arealer (4) ved anlæg. Fredninger, beskyttelser samt landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer"

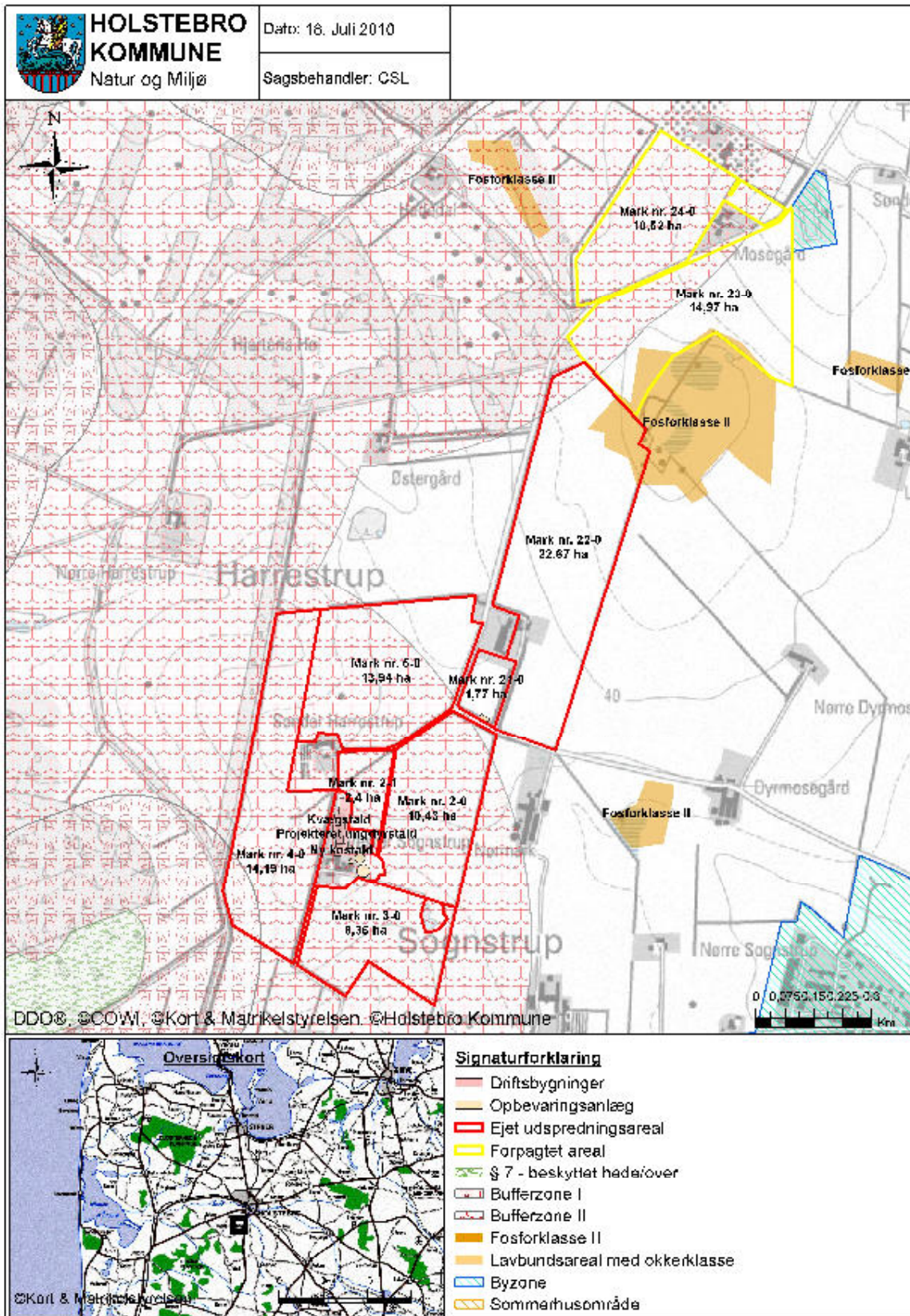

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

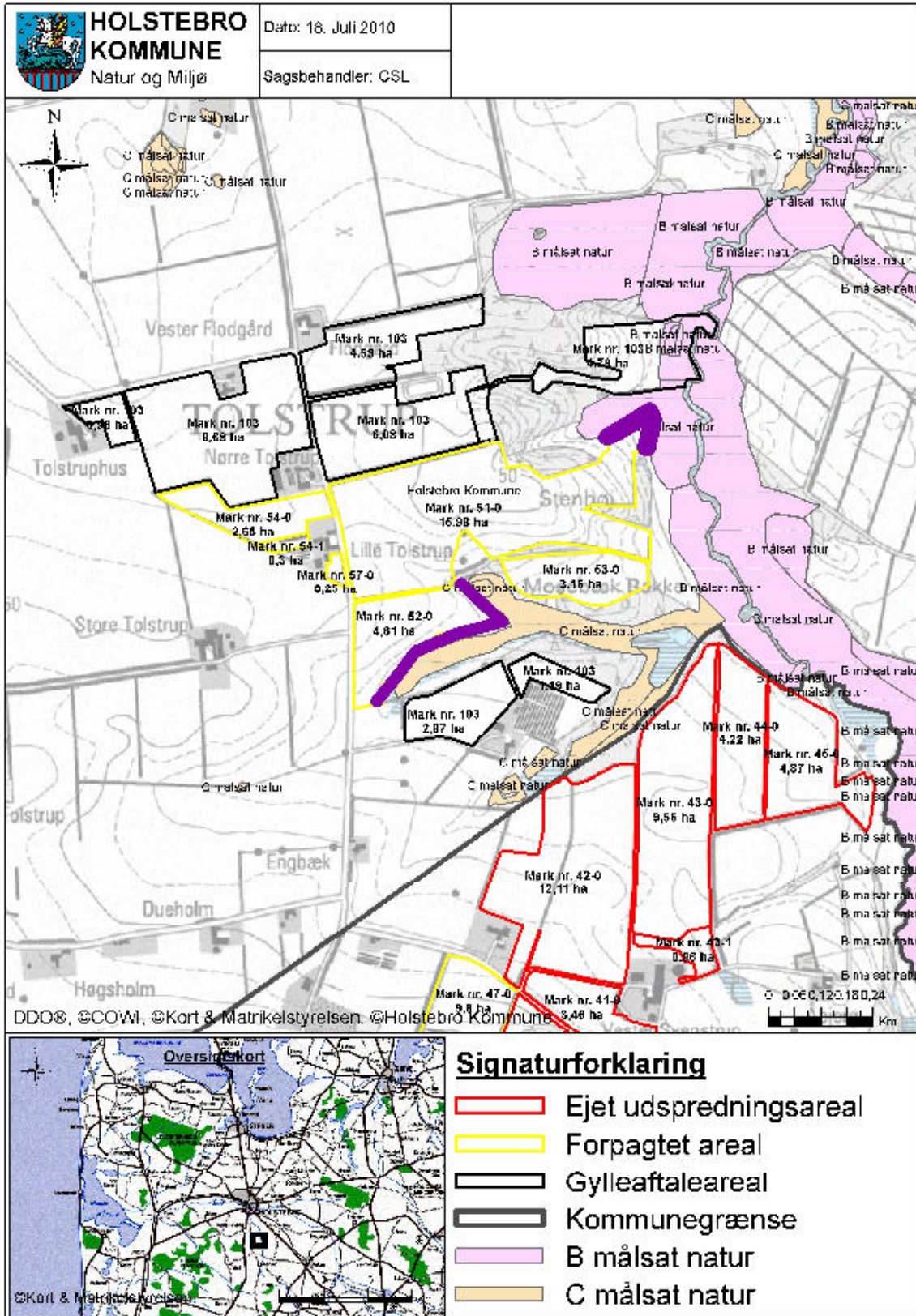
Bilag 19- "Arealer (4) ved anlæg Fosfor og lavbund og bufferzone samt byzone"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Bilag 20 – "Arealer (7) §3 natur- målsætning"

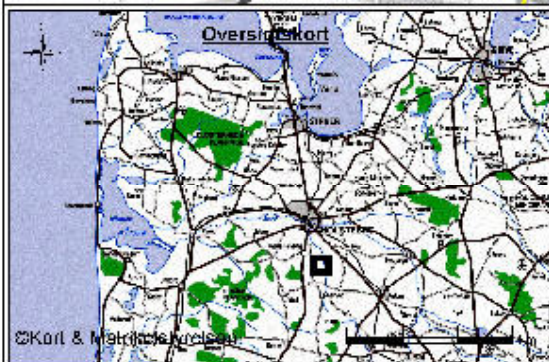
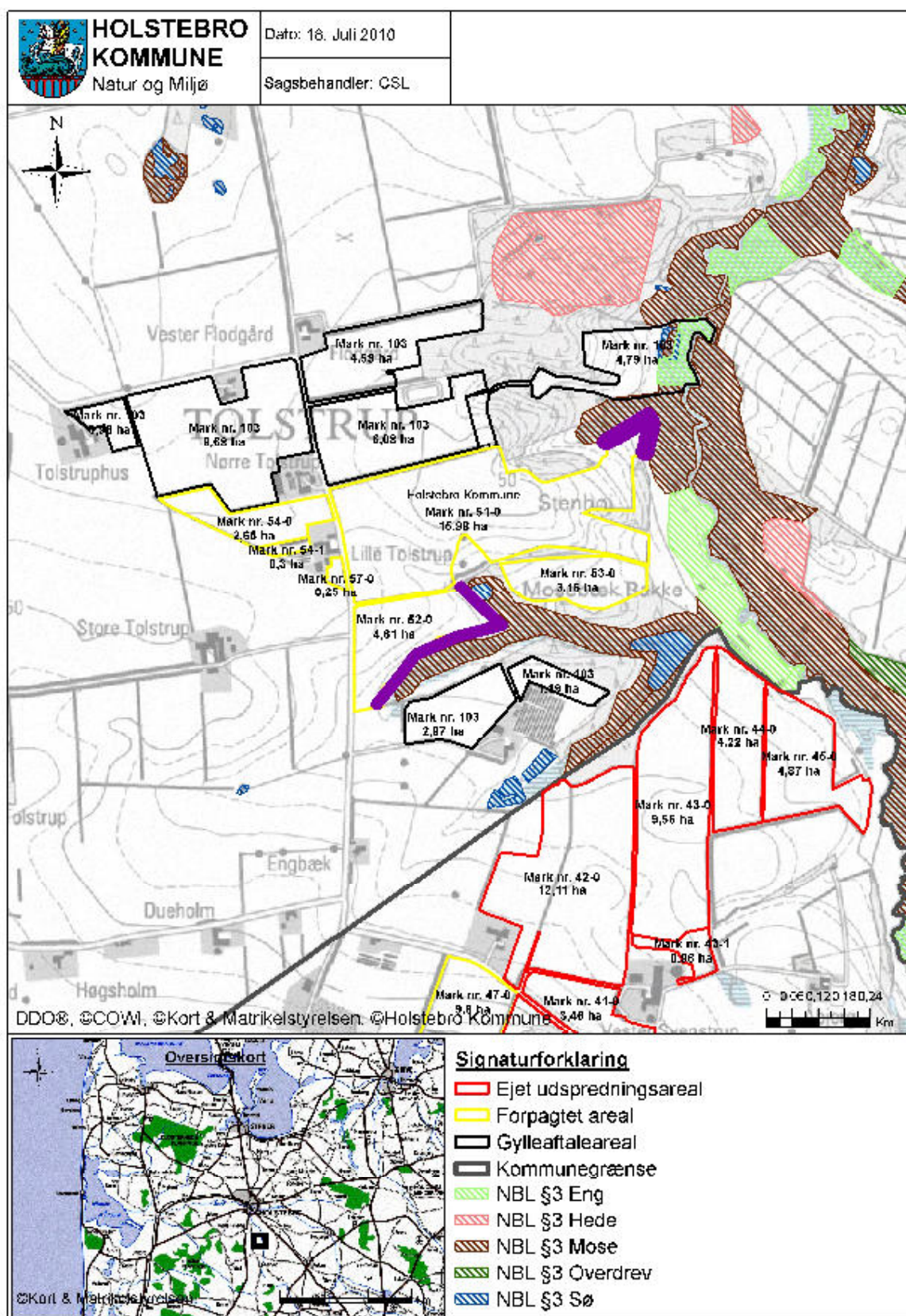

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 21 – "Arealer (7) §3 natur- type"

Signaturforklaring

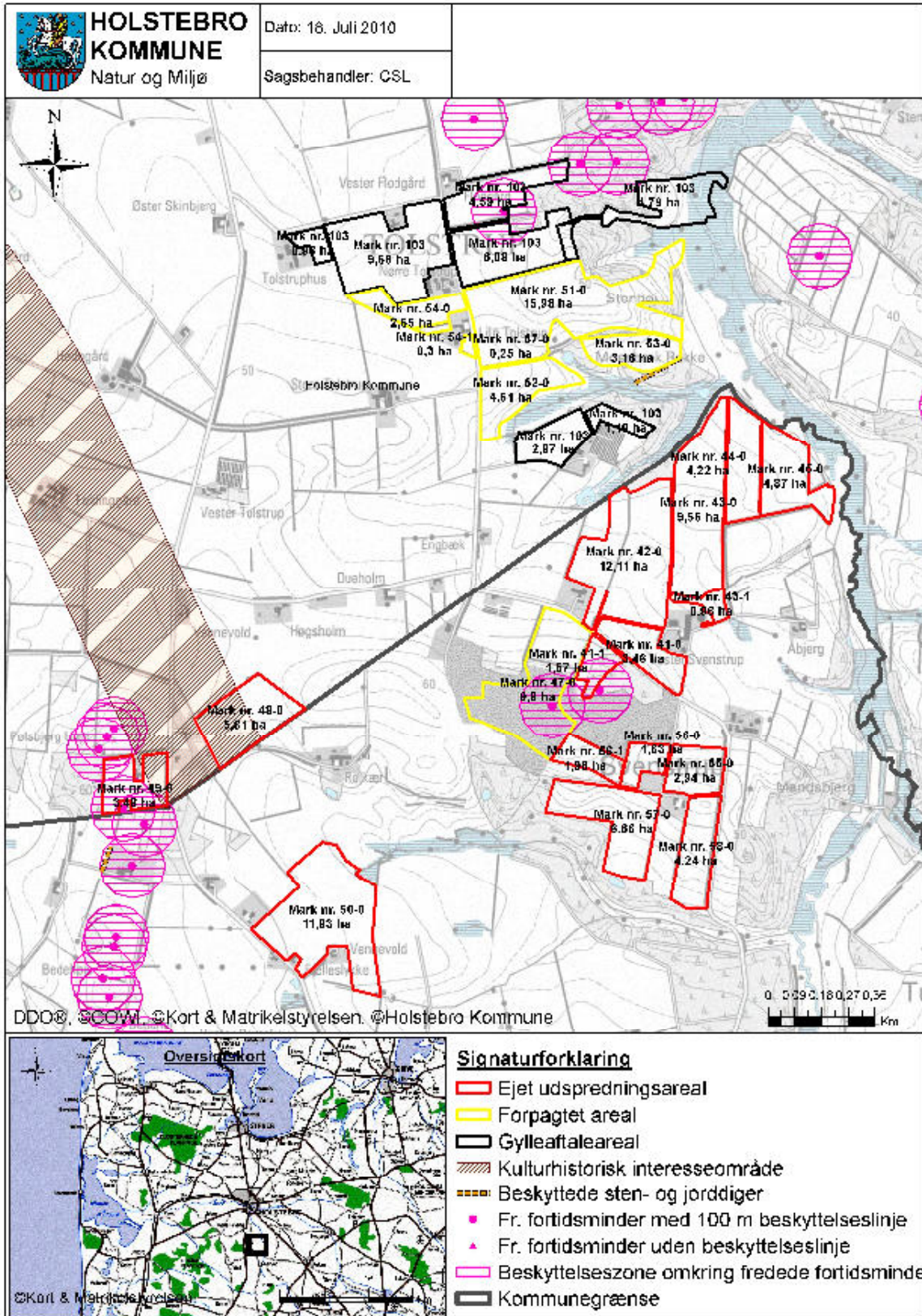
- Ejet udspretningsareal
- Forpagtet areal
- Gylleaftaleareal
- Kommunegrænse
- NBL §3 Eng
- NBL §3 Hede
- NBL §3 Mose
- NBL §3 Overdrev
- NBL §3 Sø

TEKNIK OG MILJØ

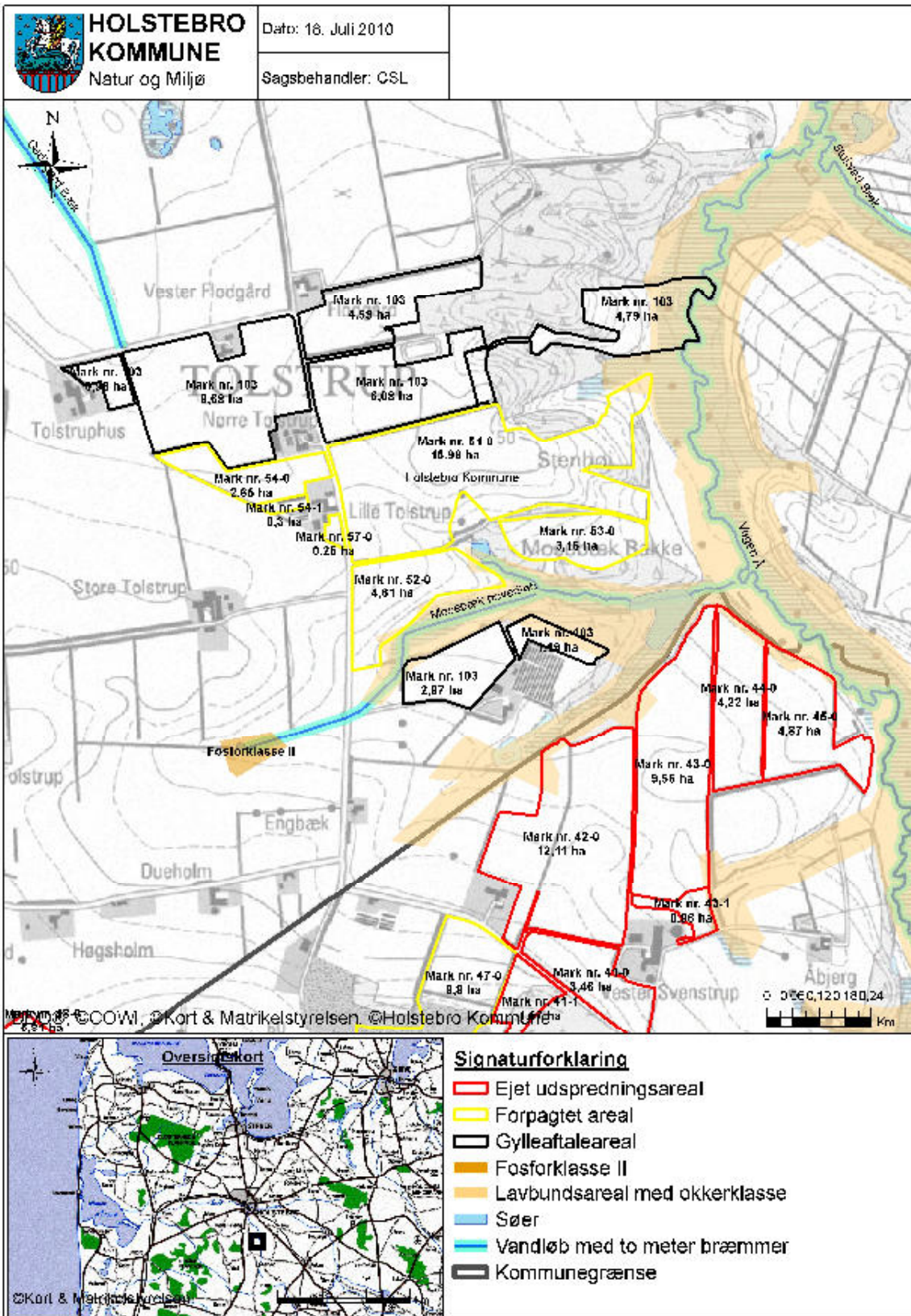
Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 22 – "Arealer (7) Fredninger, beskyttelser samt Landskabs- og kulturhistoriske interesser omkring udspretningsarealer"

Bilag 23 – "Arealer (7) Overfladevand Fosfor og lavbund"

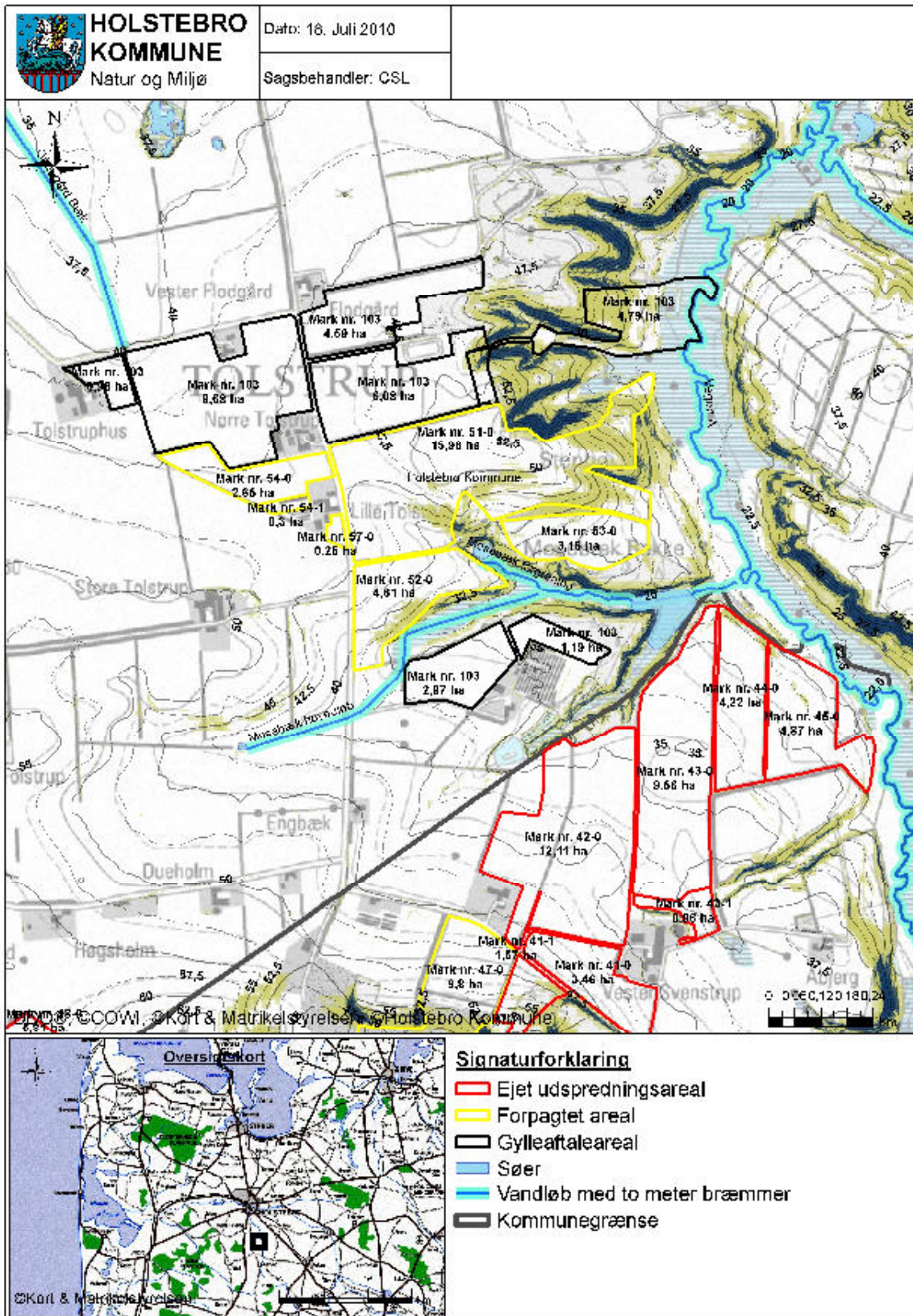

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 24 – "Arealer (7) Risikoarealer i relation til terrænforhold"

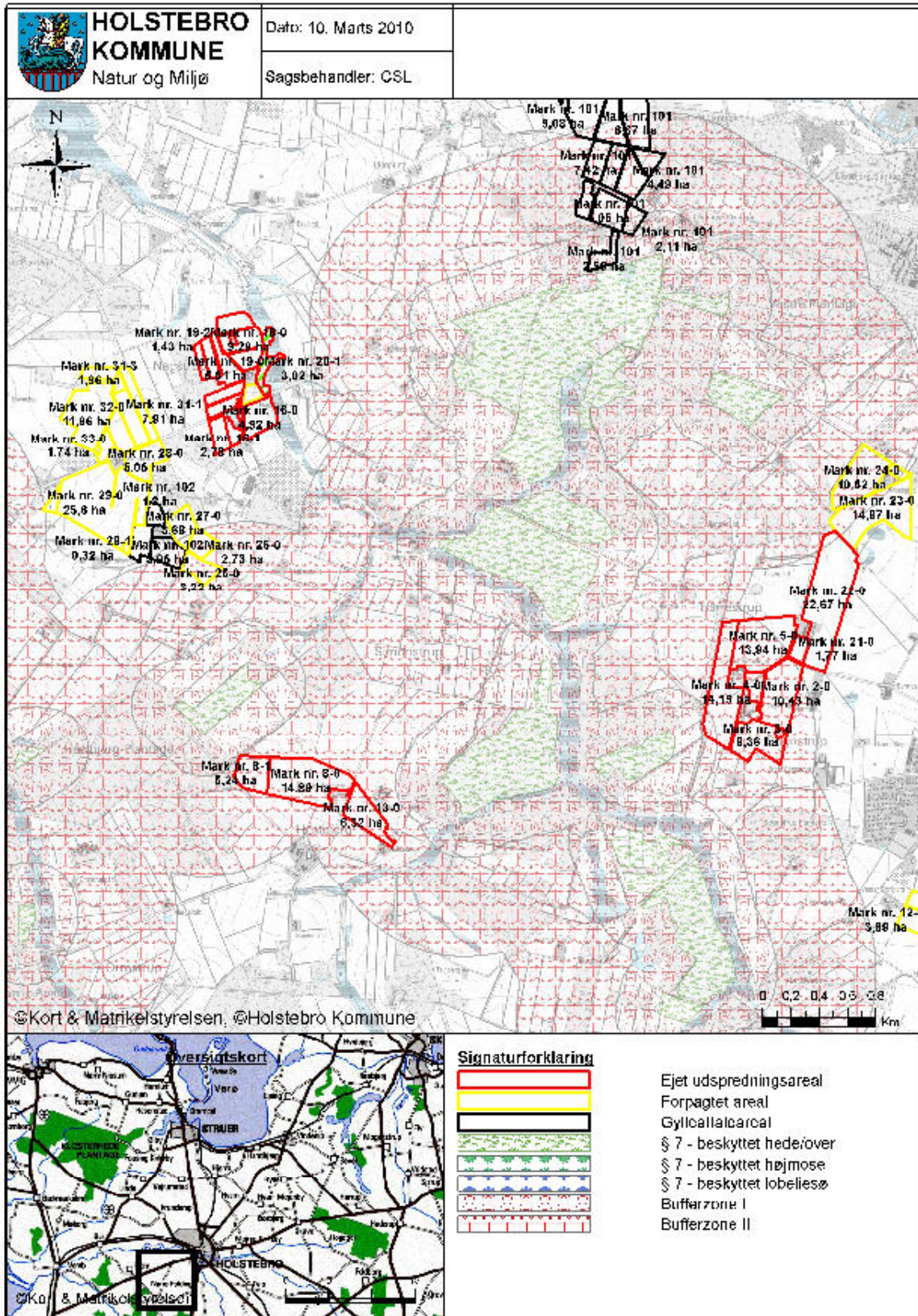

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 25 – "Udspretningsarealer med lovpligtigt krav om nedfældning"

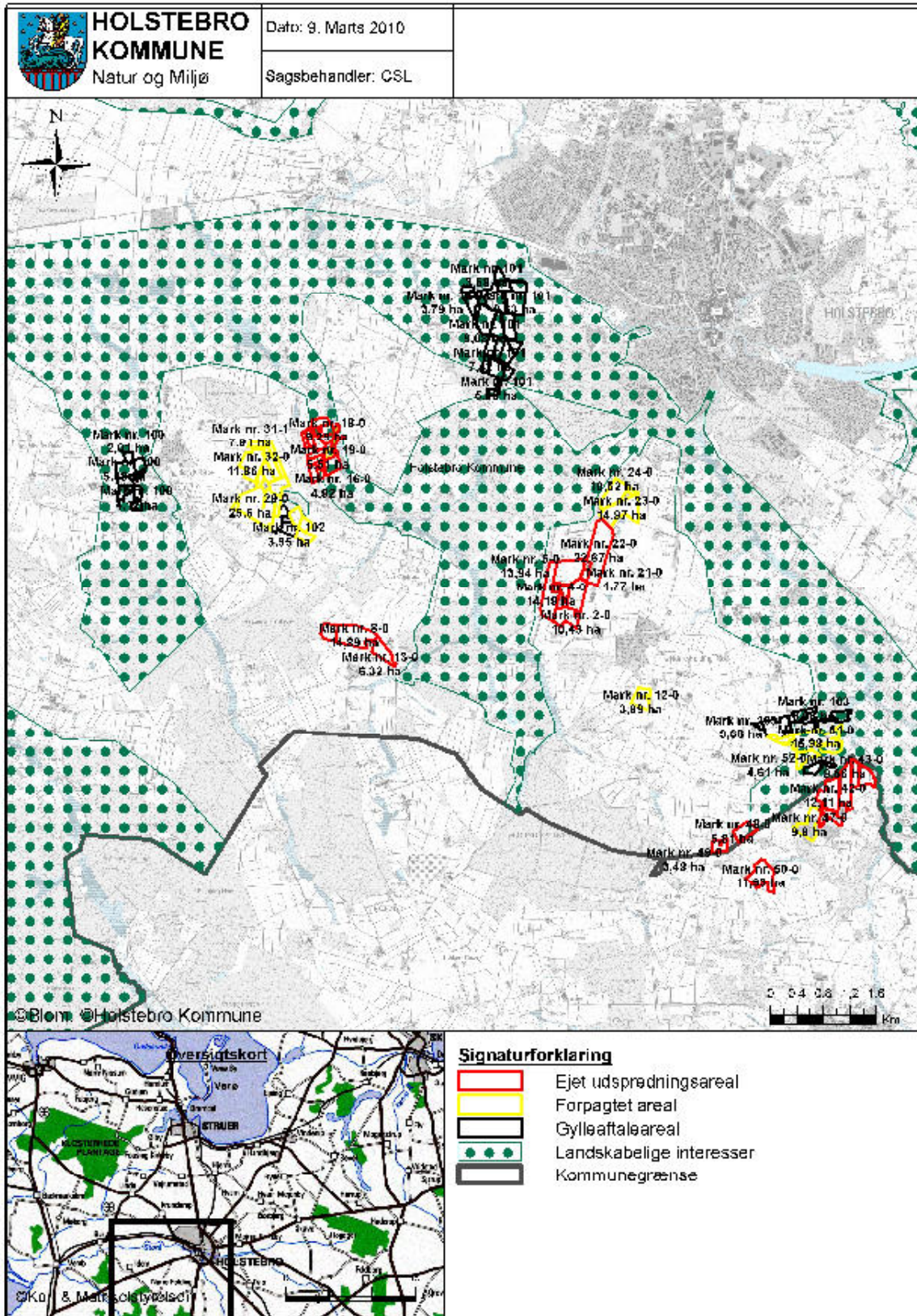

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 26 – "Oversigt over landskabelige interesseområder"

Bilag 27 – "Detailoversigt over ejede og forpagtede arealer"

Tabel 7 Ejede og forpagtede arealer beliggende i Holstebro kommune

Marknr	Areal ha	matr nr.	Ejerlav	Ejer		
2-0	10,43	15a	Skinbjerg By, Nr. Felding	Klaus Hansen Vester Sognstrupvej 1 7500		
2-1	2,40					
3-0	8,36					
4-0	14,19					
5-0	13,94					
8-0	14,89	6d	Den mellemste Del, Idom			
8-1	5,24					
12-0	3,89	5v	Skinbjerg By, Nr. Felding	Allan Riis Laursen Skjernvej 186 7500		
12-1	2,21	5c, 5v				
13-0	6,32	9o	Den mellemste Del, Idom	Klaus Hansen Vester Sognstrupvej 1 7500		
16-0	4,92					
16-1	2,78					
16-2	1,82					
17-0	1,31	9a	Den mellemste Del, Idom	Johannes Jespersen Ringkøbingvej 10 7500		
17-1	2,08	9n	Den mellemste Del, Idom	Klaus hansen Vester Sognstrupvej 1 7500		
17-2	1,95					
18-0	9,29					
19-0	5,51					
19-2	1,43					
20-1	3,02					
21-0	1,77					
22-0	22,67	7b	Skinbjerg By, Nr. Felding			
23-0	14,97	15-18, 22, 1d, 1c, 5b	Krogdald Hgd., Nr. Felding	Inger-Lise Sivertsen Harrestrupvej 66 7500		
24-0	10,52				1d, 5b	
25-0	3,22	3f	Den mellemste Del, Idom	Jørgen Kastberg Møller Høgsbjergvej 4 7500		
26-0	2,73					
27-0	3,68					
28-0	5,05	15p				
29-0	25,60					
29-1	0,32					
29-2	1,00	15q				
31-0	3,47					
31-1	7,91					
31-2	0,80					
31-3	1,96					
32-0	11,86					
33-0	1,74					
48-0	5,81	1y			Tolstrup Gde., Nr. Felding	Klaus hansen Vester Sognstrupvej 1 7500
49-0	3,48	9d			Skinbjerg By, Nr. Felding	
50-0*	11,93	4p	Svenstrup Gde., Vinding			
51-0	15,98	2b	Tolstrup Gde., Nr. Felding	Regner søvndahl Flodgårdsvej 8 7500		
52-0	4,61					
53-0	3,16	2a				
54-0	2,65					
54-1	0,30					
57-0	0,25					

*Beliggende i Herning kommune

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Tabel 8 Ejede og forpagtede arealer i Herning kommune

Marknr	Areal ha	matr nr.	Ejerlav	Ejer
41-0	3,46	2a m.fl	Svenstrup Gde., Vinding	Klaus Hansen
41-1	1,57	2a m.fl		
42-0**				
43-0	9,56	2a m.fl		
43-1	0,96	2a m.fl		
44-0	4,22	2a m.fl		
45-0	5,44	2a m.fl	Svenstrup Gde., Vinding	Brian Thusholt Lauritsen Svenstrupvej 10 7550 Sørvad
47-0	9,80	2i m.fl.		
42-0**	12,11			

** Delt mellem 2 forpagtere

Bilag 28 – "Matrikeloversigt fra ansøgningsmaterialet"

Vedr. Vester Sognstrupvej 1, Klaus Hansen pr. 17. september 2009

Udspretningsarealer efter etablering, udvidelse eller ændring			
	Udspretnings- areal i ha	Matrikelnummer og ejerlav	Mark nr./navn
Ejendom nr. 1 Vester Sognstrup- vej 1 + Harrestrupvej 63	73,76	15a, Skinbjerg By, Nr. Felding 7b m.fl., Skinbjerg By, Nr. Felding	1 til 5, 21, 22
Ejendom nr. 2 Hestbjergvej 15 7500 Holstebro	26,45	6d m.fl., Den mellemste Del, Idom	8, 8-1, 13
Ejendom nr. 3 Ringkøbingvej 10 7500 Holstebro	32,80	9n m.fl., Den mellemste Del, Idom	16 til 20-1
Ejendom nr. 4 Svenstrupvej 8 7550 Sørvad	50,16	2a m.fl., Svenstrup Gde., Vinding	41, 41-1 del af 42 og 43 til 45 samt 55, 56, 56-1 57 og 58
Ejendom nr. 5 Sørvadvej 0 7500 Holstebro	21,22	1y Tolstrup Gde., Nr. Felding 9d Skinbjerg By, Nr. Felding 4p Svenstrup Gde., Vinding	48 49 50
Forpagtede arealer Ringkøbingvej 10 7500 Holstebro	1,31	9a, Den mellemste Del, Idom	17
Skjernvej 186 7500 Holstebro	6,10	5c, Skinbjerg By, Nr. Felding	12-0, 12-1
Høgsbjergvej 4 + Ringkøbingvej 13A 7500 Holstebro	69,33	Del af 3f, Den mellemste Del, Idom 15q, Den mellemste Del, Idom	25 til 33
Harrestrupvej 66, 7500 Holstebro	25,49	1d, Krogsdal Hgd., Nr. Felding	23, 24
Svenstrupvej 10 7550 Sørvad	14,38	2i m.fl., Svenstrup Gde., Vinding	Del af 42 og 47
Flodgårdvej 8	26,95	2a, Tolstrup Gde., Nr. Felding	51 til 57
	347,95 ha		

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Gylleaftaler Østerlundvej 7, 7500 Holstebro	66,2 DE, 84,8 ha (modtager også 48,5 DE mink- gylle)	5a, Den østlige Del, Idom	Henrik Busk
Burvej 9, 7500 Holstebro	29,6 DE, 21,2 ha	12a, Den vestlige Del, Idom	Anders Kattenhøj
Høgsbjergvej 4 7500 Holstebro	12,4 DE, 8,91 ha	Del af 3f, Den mellemste Del, Idom	Jørgen Møller
Flodgårdvej 6, 7500 Holstebro	13,7 DE 30,28 ha	3g, 2a, Tolstrup Gde., Nr. Felding	Dorte Stougård
I alt (ha)			
I alt harmoni til 683,19 DE v. 1,7DE/ha			

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Bilag 29 – ”Driftsjournal - del 1 / 2”

Nedenstående driftsjournal skal føres løbende i henhold til godkendelsernes vilkår. Datoer, handlinger m.v. skal fremgå.

PRODUKTIONSKONTROL PR. PLANÅR*					
Egenkontrol 01/08-31/07					
	Maksimalt antal DE	antal dyr	DE pr. dyr	DE	± DE
Malkekøer, tung race (>26 mdr.), tung race	535,99	402			
Kvier (23-25 mdr.), tung race	20,03	32			
Småkalve (0-3 mdr.), tung race	11,76	48			
tyrekalve (0-6 mdr.), tung race	2,63	201			

*Kan erstattes af udskrift fra Dansk Kvæg, hvor ovenstående alders- eller vægtintervaller er anvendt

ENSILAGE I MARKSTAKKE	
1. Find kortbilag og tegn markstakkenes placering ind	
2. Skriv dato ud for den indtegnede markstak.	
3. Kontroller at der ikke har ligget markstakke på samme placering inden for de sidste 5 år.	
4. Noter ny dato på kortet, når stakken er brugt og fjernet fra marken (maksimalt 24 mdr.).	
Husk at kontrollere at afstandskrav er overholdt for hver enkelt ensilagestak:	
Fælles vandindvindingsanlæg	50 meter
Naboskel	30 meter
Enkelt vandindvindingsanlæg	25 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer, offentlig vej og privat fællesvej	15 meter
Nabobeboelse uden landbrugspligt	150 meter

UHELD				
Hændelse	fra dato	til dato	Alarmcentral alarmeret	Anmeldelse til Natur og Miljø
...				

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 30 – "Driftsjournal - del 2 / 2"

MÆLKEKØLINGSANLÆG		
Handling	Dato for vedligeholdelse	Dato for kontrol
Kontrol eller vedligeholdelse		
...		
...		

Husk at gemme kopi af kontrolrapporter.

ENERGIGENNEMGANG AF HUSDYRBRUGET			
	Dato	Forslag	Tiltag
Gennemgang af husdyrbruget af en energifaglig person			

Skal gennemføres minimum hvert 5. år.

Husk at gemme kontrolrapporter i minimum 5 år.

FORBRUG AF EL, VAND OG BRÆNDSTOF	1. kvartal			2. kvartal			3. kvartal			4. kvartal		
	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug	start	slut	forbrug
ÅR: _____												
El [kWh]												
Vand [m ³]												
Brændstof												

INSPEKTION AF GYLLEBEHOLDERE							
	Størrelse	Dato for tømning	Er der synlige revner	Er der synlige utætheder	Er evt. kabler intakte	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1	1500 m ³						
Gyllebeholder nr. 2	2600 m ³						
Gyllebeholder nr. 3	230 m ³						
Gyllebeholder nr. 4	800 m ³						
Gyllebeholder nr. 5	3000 m ³						
Gyllebeholder nr. 6	300 m ³						

LOGBOG FOR TELTOVERDÆKNING AF GYLLEBEHOLDERE					
	Dato for skade	Dato for manglende overdækning	Årsag til skade eller manglende overdækning	Reparatør tilkaldt (dato)	Dato for reparation
Gyllebeholder nr. 1					
Gyllebeholder nr. 2					
Gyllebeholder nr. 3					
Gyllebeholder nr. 4					
Gyllebeholder nr. 5					
Gyllebeholder nr. 6					

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 31– ”§ 21 vurdering fra Herning Kommune”

TEKNIK OG MILJØ

Klaus Hansen
Vester Sognstrupvej 1,
7500 Holstebro

Land og natur
Rådhuset • Torvet
7400 Herning
Tlf: 96282828
teknik@herning.dk
www.herning.dk

Dato: 02-09-2010

Udtalelse om arealer beliggende i Herning Kommune

Sagsbehandler: Sanne Hoffmann Jensen

Sagsnr.: 2007090216E
(bedes anvendt ved henven-
delse)

Klaus Hansen, Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro har søgt Holstebro Kommune om § 12 godkendelse. Herning Kommune udtaler sig på den baggrund om arealer beliggende i Herning Kommune.

Det oplyste:

1. Det er en § 12 godkendelse på Vester Sognstrupvej 1, 7500 Holstebro.
2. Arealerne beliggende i Herning Kommune udgør 79,93 ha og betegnes mark

41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0,
47-0, 50-0, 55-0, 56-0, 56-1, 57-0, 58-0

3. Dyretrykket er på 1,4 DE/ha.

Vilkår: Der må kun anlægges markstakke på del mark 41-1 og de områder af markerne 41-0, 42-0, 47-0 og 55-0 der ligger mere end 300 m fra § 3 beskyttede områder. Der må ikke anlægges markstakke på de resterende arealer da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder

- 1 -

Herning Kommune behandler og gemmer alle dokumenter i alle sager elektronisk. Hvis du vil se de oplysninger, vi har registreret om dig, så kontakt sagsbehandleren af denne sag, som vil hjælpe dig videre. Du kan også læse mere om dine rettigheder på www.datatilsynet.dk

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

Herning Kommunes vurdering:

Markerne nr. 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 43-1, 47-0, 50-0, 55-0, 56-0, 57-0, ligger inden for et kommuneplanrammeområde, det betyder at der området er klassificeret som landzone i Herning Kommune 2009-2020.

Nitrat, overfladevand

Alle arealer ligger udenfor nitratklasse 1-3, hvilket betyder at mellem 75-100 % af kvælstoffet tilbageholdes. Som følge heraf vurderes markerne til at være robuste.

Herning Kommune vurderer, at det generelle beskyttelsesniveau er tilstrækkeligt, til at sikre mod nitratudvaskning fra de oplyste arealer.

Nitrat, grundvand

De nordlige dele af markerne 43-0, 44-0 og 45-0 ligger inden for nitratfølsomme områder med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomt indvindings område. Derudover ligger alle arealerne inden for indvindingsoplandet til Sørvad Vandværk og inden for områder med særlige drikkevandsinteresser. Der ligger to vandforsyningsboringer øst for markerne nr. 41-0 og 42-0.

Udvaskningen af kvælstof fra mark 43-0 er beregnet til 44 mg nitrat pr. liter og på markerne 44-0 og 45-0 og 47-0 er kvælstofudvaskningen beregnet til 55 mg nitrat pr. liter og ændringen i kvælstofudvaskningen på arealerne er beregnet til 0 mg nitrat pr. liter i ansøgt drift sammenlignet med nudriften.

Derfor vurderer **Herning Kommune**, at grundvandet er tilstrækkeligt beskyttet mod nitrat-udvaskning ved brug af de hjælpemidler der er angivet i ansøgningskeamet.

Overfladevand

Fjordopland

Alle arealer ligger i opland til Nissum Fjord. Nissum Fjord er i Regionsplan 2005 målsat med en skærpet målsætning, på grund af at det er et Natura 2000-område. Målsætningerne for fjorden er ikke opfyldt og en risikoanalyse af Nissum Fjord fra Miljøministeriet¹ har vist, at fjorden er i risiko for ikke at opfylde miljømålet i 2015. Hovedårsagen er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra oplandet, som blandt andet stimulerer væksten af planteplankton, søsalat og algebevoksninger på bundplanterne og dermed har en negativt effekt på miljøtilstanden i fjorden. Arealanvendelsen i oplandet er domineret af landbrug, og andelen af landbrugsjord udgør 61 procent, hvilket er omkring landgennemsnittet. Næringsstofbelastningen vanskeliggør derfor opfyldelsen af målsætningerne for fjorden. Hovedparten af næringsstofferne fra oplandet kommer i dag fra diffuse kilder, herunder især landbruget, mens bidraget fra byer og industri er blevet væsentligt reduceret via spildevandsrensning.

Oplandet til Nissum Fjord er på 167.200 ha, hvoraf cirka 42.650 ha er landbrugsjord i oplandet beliggende i Herning Kommune. Der er opgjort en kvælstofudvaskning til Nissum Fjord fra landbrugsarealer i Herning Kommune på gennemsnitligt 512 tons N pr. år i 2006.

Ifølge beregninger i Farm-N bliver den gennemsnitlige udvaskning af kvælstof fra ejede og forpagtede arealer øget fra 64,5 kg N/ha i nudriften til 65,5 kg N/ha i ansøgt drift. Det svarer til at udvaskningen af kvælstof stiger fra 5155 kg N i nudrift til 5235 kg N i ansøgt drift, hvilket er en stigning på 80 kg. En del af det udvaskede kvælstof vil blive omsat på vejen mod vandområdet. Størrelsen af omsætningen afhænger af jordens reduktionspotentiale.

Udbringningsarealerne ligger i et område hvor reduktionspotentialet er mellem 76 % og 100 % ifølge reduktionspotentiale kort fra Danmarks Miljøundersøgelser. Det betyder, at mellem 76 % og 100 % af kvælstoffet der udvaskes fra rodzonen, vil være omsat til frit

¹ Som en del af arbejdet med at færdiggøre Vand- og naturplaner for Danmark har Miljøministeriet lavet en risiko vurdering af fjorde, seer mm. i Danmark. Analysen kan ses på www.vandognatur.dk/Limnol/Vandplaner/VandomraademeL4_Nissum_fjord.htm

kvælstof, inden det når fra arealerne til Ringkøbing Fjord. Den totale udvaskning fra ejendommens ejede og forpagtede udbringningsarealer til fjordoplandet bliver hermed mellem 0 og 1256 kg N, hvilket er et fald/en stigning på mellem 0 kg og 19,2 kg N.

De 80 kg N, som reduceret ligger mellem 0-19,2 kg N, medfører at kvælstofudvaskningen til Nissum Fjord ved ændring af bedriftens udbringning af husdyrgødning stiger med 0-2,0 %.

Udspretningsarealerne (79,93 ha) udgør 1,87 % af det totale landbrugsopland i Herning Kommune til Nissum Fjord og ansøgers maksimale samlede udvaskning af kvælstof (0-1256 kg N pr. år) udgør 0-2,5 % af den samlede udledning til Nissum Fjord fra oplandet i Herning Kommune.

Husdyrbestanden og dyretrykket i oplandet til Nissum Fjord forventes, på grund af reglerne om at der skal anvendes et givet udbringningsareal til en given husdyrproduktion, ikke at stige væsentlig.

Da den samlede kvælstofudledning fra husdyrbruget til Nissum Fjord således udgør en meget lille del og udbringningsarealernes størrelse udgør en meget lille del af det samlede opland til Nissum Fjord, finder Herning Kommune, at der ikke i den konkrete sag er særlige forhold, som kan begrunde en fravigelse af det generelle beskyttelsesniveau i forhold til udledningen af kvælstof til fjorden. Ligeledes forventes næringsstofudvaskningen fra udbringningsarealerne ikke at resultere i målbare ændringer af næringsstofkoncentrationen i Ringkøbing Fjord.

Herning Kommune vurderer, at den maksimale merbelastning pr. år, ikke har væsentlig betydning for fjordens målsætning og integritet, da stigningen i udvaskningen udgør en lille del af den samlede udledning til Nissum Fjord og næppe målbar. Samtidig kan der ikke påvises en signifikant ændring i dyretrykket i oplandet til fjorden i Herning Kommune, derfor vurderer Herning Kommune, at det ikke vil være aktuelt med yderligere kvælstofberegninger, idet den stadig større fokus på tilpasning af næringsstofferne, som tilføres markene og det generelle krav om efterafgrøder, samt de generelle landbrugsregler og husdyrlovens beskyttelsesniveauer, ikke giver anledning til en væsentlig merpåvirkning eller en forringelse af habitatområderne.

Vandløb

Ifølge Herning Kommuneplan 2009-2020 må vandløb ikke anvendes til formål, der hindrer fastholdelse eller opnåelse af de fastsatte målsætninger. Indtil vandplanerne i Herning Kommune træder i kraft gælder dog gældende bekendtgørelser samt retningslinjerne for vandløb mm. i Regionsplan 2005 for Ringkøbing Amt.

Nærmeste vandløb er Bæk ved Vibholmhus, der løber umiddelbart øst for mark nr. 45-0. Bæk ved Vibholmhus er B2 målsat, denne målsætningen anvendes om mellemstore og store vandløb. Karakteristisk for disse vandløb er, at de fysiske forhold er gode, men det vurderes, at der ikke findes egnede gydeforhold for laksefisk. Disse vandløb fungerer som levested for især større laksefisk. Målsætningen for Bæk ved Vibholmhus var opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005.

Røjkær Bæk løber syd for mark nr. 50-0 og 58-0. Røjkær Bæk er B1- målsat, denne målsætning anvendes om små og store vandløb. Karakteristisk for disse vandløb, er at de fysiske forhold tilfredsstillende store krav som laks og ørreder stiller til vandløbskvaliteten. Målsætningen for Røjkær Bæk var opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005.

Derudover løber Tilløb til Røjkær Bæk nord for mark nr. 50-0 og sydvest for mark nr. 57-0. Tilløb til Røjkær Bæk er ligeledes B1- målsat. Målsætningen for Røjkær Bæk var ikke opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005 på grund af spildevand fra spredt bebyggelse og/eller landbrugsbetingede udbringninger.

Vejen Å (kommunegrænsen – Lundbæk) løber 325 m øst for markene nr. 55-0 og 58-0. Vejen Å er B2-målsat. Målsætningen for Vejen Å (kommunegrænsen – Lundbæk) var opfyldt i 2005 jævnfør Regionsplan 2005.

Ingen af markerne er placeret i oplande til målsatte søer.

Markerne nr. 42-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0, 50-0 og 57-1 er delvist placeret i et lavbundsareal, okkerklasse 1, alle arealerne er drænet. Det betyder at Herning Kommune skal tillade evt. (yderligere) dræning/grøftning.

Mark 56-1 og 57-0 hælder mellem 6 og 12°. Da de ikke hælder direkte ned til et vandløb vurderes det at vandløbene er tilstrækkeligt beskyttet mod udvaskning af næringsstoffer.

Herning Kommune vurderer, at da 2 meter bræmmerne ved vandløbene er overholdt, så er vandløbene tilstrækkeligt beskyttet mod udvaskning af næringsstoffer fra markerne.

Natur

Nærmeste Natura 2000 område er Ormstrup Hede og Idom Å, området er udpeget som EU-habitatområde nr. 225. Ormstrup Hede og Idom Å ligger cirka 6,3 km fra nærmeste udbringnings-areal.

Idom Å grænser op til Ormstrup hede og en lille del af den blev genslynget i 1990. Vandløbet er i dag kun okkerbelastet i den øvre ende hvor der også stadig bliver foretaget vedligeholdelse en gang om året. Idom Å afvander til Storå øst for Bur og Ormstrup hede bliver afgrænset af vandløbet mod øst.

Baggrunden for udpegningen som Natura 2000 område er tilstedeværelsen af flere rød – og gullistede dyrearter, der alle indikere god vandkvalitet, odderen (*Lutra lutra*) (1355), bæklampretten (*Lampetra planeri*) (1096), indlandsklitter med åbne græsarealer med sand-skæg og hvene (2330), vandløb med vandplanter (3260), tørre dværgbuskesamfund (heder) (4030) og tidvis våde enge på enten mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop (6410). En del af området er B – målsat natur i Regionalplan 2005 med brun og hvid næbfrø (*Rhynchospora fusca* og *R. alba*) og med enkelte § 3 hedemoser. Den nederste del af området indeholder desuden et lille område med § 3 C – målsat mose. Arealerne der støder op til vandløbet er primært enge, moser og rigkær, vandløbet indeholder endvidere en selvreproducerende bækørredbestand, der er endvidere observeret en voksende bestand af laks i området.

Trusler mod området

Rigkæret og hængesækkene er truet af eutrofering og yderligere er hederne og hængesækkene truet af deposition fra atmosfærisk kvælstof. Det gennemsnitlige atmosfæriske kvælstof (N) til området er beregnet til 17,8 kg N/ha/år. Tålegrænserne for den atmosfærisk deposition af kvælstof er 10 – 20 kg N/ha/år for tørre dværgbuskesamfund (heder), 15 – 25 kg N/ha/år for tidsvis våde enge på mager eller kalkrig bund, ofte med blåtop, 10 – 15 kg N/ha/år for hængesække og 15 – 25 kg N/ha/år for rigkær. Det kan ses at det nedre tåleniveau er overskredet for alle naturtyper og det øvre tålegrænseniveau for hængesæk er overskredet. Som en konsekvens af den øgede næringstilførsel ses der i et begrænset omfang tilgroning med høj vegetation og vedplanter både på heder og hængesække. Tilgroningen af heden kan true de langsomt voksende arter. Rigkæret afgræsses men har en høj vegetation og er tilgroet med vedplanter på op til 10 % af arealet. Dette kan på sigt medføre, at de langsomt voksende arter på rigkæret bliver truet. Der er konstateret invasive arter almindelig bjergfyr (*Pinus mugo*) og mossen stjerne-bredribbe (*Campylopus introflexus*) på 1 – 10 % heden.

Af trusler for vandkvaliteten i Idom Å er belastning med næringsstoffer og okker. Dette kan være en trussel for laksen.

Herning kommune vurderer, at på grund af afstanden til Ormstrup hede og Idom Å, vil landbrugsdrift på udbringningsarealerne ikke påvirke det følsomme Natura 2000 område.

Beskyttede naturtyper § 7

Nærmeste § 7-beskyttede naturområde er et hedeareal med overdrev (11,6 ha) som ligger 1235 m øst for mark nr. 55-0 og 58-0. Derudover ligger der et hedeareal med overdrev (13,8 ha) 2150 m sydvest for mark nr. 50-0. Ingen af arealerne ligger inden for bufferzone I eller II til § 7 områderne.

Herning Kommune vurderer, på baggrund af afstanden (> 1000 m.), at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke vil påvirke § 7 området væsentligt.

Beskyttede naturtyper § 3

Det ligger et engområde nord for mark nr. 50-0. Engen er delvist C-målsat og delvist B-målsat, samt grænser op til et B-målsat moseområde, moseområdet følger Tilløbet til Røjkær Bæk og løber syd for markerne nr. 57-0 og 58-0. B-målsætningen er begrundet som: ådalstrækning og hede med trenervet snerre og engblomme. Derudover ligger der to små C-målsatte moser, henholdsvis 12 m og 57 m sydvest for mark nr. 50-0. Da det ikke længere forventes, at trenervet snerre og engblomme er til stede på arealet, accepteres det at arealet benyttes til landbrugsdrift (se vedlagte naturudtalelse).

Mark nr. 57-0 grænser op til et § 3 hedeområde. Hedeområdet er B-målsat. Målsætningen er begrundet med ådalstrækning og hede med trenervet snerre og engblomme. Mark nr. 57-0 ligger på den modsatte side af det område som mark nr. 50-0 grænser op til.

Derudover ligger der to små C-målsatte moser, henholdsvis 12 m og 57 m sydvest for mark nr. 50-0.

Der ligger en C-målsat mose lige nord for markerne nr. 42-0 og 43-0.

Lige nordøst for markerne nr. 44-0 og 45-0 ligger der et B-målsat eng og moseområde. B-målsætningen er begrundet ved at der i området forekommer mange fine kærpartier.

Ved det sydøstlige hjørne af mark nr. 43-1 ligger der en C-målsat mose og lige øst for arealet ligger der et C-målsat engareal. Derudover ligger der et C-målsat engareal i det nordøstlige hjørne af samme areal.

Herning Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på arealerne ikke påvirker § 3 områderne væsentligt. Det forventes ikke at der forekommer særligt kvælstoffølsomme arter i de udpegede naturområder. Derudover ses det at placering og pløjeretning på arealerne med hældning (6-12°) forventes at beskytte de følsomme områder på disse marker.

Spredningskorridorer

Mark 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0, 47-0, 50-0, 55-0, 56-0, 56-1, 57-0, 58-0 ligger ikke indenfor et område, der i den nye Herning Kommuneplan 2009 – 2020 er udpeget som spredningskorridor.

Herning Kommune vurderer, udbringningsarealerne er tilstrækkelig robuste til at de kan anvendes til almindelig landbrugsdrift med et dyretryk på 1,4 DE/ha. Der må kun anlægges markstakke på del mark 41-1 og de områder af markerne 41-0, 42-0, 47-0 og 55-0 der ligger mere end 300 m fra § 3 beskyttede områder. Der må ikke anlægges markstakke på de resterende arealer da de ligger inden for 300 m af § 3 beskyttet naturområder og der ønskes ikke en øges ammoniakfordampning og udvaskning af næringsstoffer fra evt. markstakke til nærliggende naturområder (se kort side 8).

Kulturmiljø

Kulturhistorisk interesseområde

Mark nr. 50-0 ligger inden for det kulturhistoriske interesseområde omkring Ørnhøjbanen. Et særligt værdifuldt kulturmiljø hvis bærende historiske værdier er Ørnhøjbanen trace, de tilhørende jernbanebroer og stationsbygninger m.v. Flere steder på strækningen kan stadig ses bygninger fra Ørnhøjbanens tid - således bl.a. i Nørre Felding.

Herning Kommune vurderer, at områdets kulturhistoriske interesse ikke forringes i forbindelse med landbrugsdrift på arealerne, da der er tale om udbringningsarealer og der ikke etableres anlæg på arealerne.

Landskabelige interesseområder

Mark nr. 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0 og 47-0 ligger inden for et landskabeligt interesseområde.

Fund og fortidsminder

Der ligger en gravhøj syd for mark nr. 41-1. Der findes 100 m beskyttelseslinjer rundt om højen som går ind på markerne nr. 41-1 og 47-0. Jf. § 18 i Lov om naturbeskyttelse² må der endvidere ikke etableres ny beplantning eller foretages lignende ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m afstand fra gravhøjene medmindre kommunen meddeler dispensation hertil.

Der har tidligere ligget en gravhøj på mark nr. 47-0, som viste at der ikke var noget af kulturhistorisk værdi. Da området har mange gravhøje skal Herning Museum kontaktes hvis der findes potteskår eller lignende der kan indikere kulturhistoriske fund på arealerne.

Skovbyggelinier

Markerne nr. 41-1 og 47-0 ligger indenfor skovbyggelinien. Skovbyggelinjens formål er at sikre skovens værdi som landskabselement og bevare skovbrynene som værdifulde levesteder for plante og dyreliv og at beskytte skovene mod blæst. Skovbyggelinjen er på 300 meter regnet fra skovbrynet. Beskyttelseslinjen udlægges for alle offentligt ejede skove, samt private skove med et areal mindst 20 ha eller for mindre skove såfremt de sammen med andre skove anses som hovedsageligt sammenhængende skove.

Herning kommune vurderer, at der ikke sker en forringelse af skovens værdi som landskabselement i forbindelse med landbrugsdrift af arealet, idet der ikke etableres anlæg på arealerne.

Å-beskyttelseslinjer

Markerne nr. 43-0, 44-0 og 45-0 ligger inden for åbeskyttelseslinjen til Bæk ved Vibholmhus. Åbeskyttelseslinjen har til formål at sikre åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv. Der er indenfor beskyttelseslinjen tale om et generelt forbud mod ændringer.

Herning kommune vurderer, at der ikke sker en forringelse af skovens værdi som landskabselement i forbindelse med landbrugsdrift af arealet, idet der ikke etableres anlæg på arealerne.

Samlet vurdering

Herning Kommune vurderer, at udbringning af husdyrgødning på mark nr. 41-0, 41-1, 42-0, 43-0, 43-1, 44-0, 45-0, 47-0, 50-0, 55-0, 56-0, 56-1, 57-0, 58-0 ikke vil påvirke de omgivende beskyttede naturtyper væsentligt.

Der stilles vilkår om, at der ikke må anlægges markstakke på arealerne i Herning Kommune der ligger inden for 300 m af følsomme naturområder og lavbundsarealer.

Med venlig hilsen

Sanne Hoffmann Jensen

Agronom

Miljømedarbejder, Herning Kommune

Direkte tlf. nr.: 9628 8079

Mail: mynsj@herning.dk

² Lov om naturbeskyttelse, nr. 749 af 21/08 2007

TEKNIK OG MILJØ

Herning
Kommune

Land og Natur
Rådhuset • Torvet • 7400 Herning
Tlf. 96 28 28 28
teknik@herning.dk
www.herning.dk

Naturvurdering vedr. udbringning af husdyrgødning på tilstødende arealer

Mark nr. 44-0 og 45-0 ligger ned til § 3 beskyttet eng langs Vegen Å. Engen er en del af et større eng-/moseområde langs åen, der er B-målsat på grund af "stræk med mange fine kærpartier".

De engpartier, der støder op til markerne rummer ikke særligt følsomme planter, og det vurderes derfor, at udbringning af husdyrgødning på de to marker ikke vil forringe engens tilstand.

Nærmeste areal med særligt kvælstoffølsomme arter ligger cirka 75 meter nord for markerne. En besigtigelse i 2007 viste følgende arter:

mose-troldurt	kragefod
næb-star	lyse-siv
almindelig star	smalbladet kæruld
grå star	eng-kabbeleje
stjerne-star	baldrianslægten
tormentil	bukkebladfamilien

På grund af terrænets hældning og afstand til de særligt kvælstoffølsomme arter vurderes det ikke nødvendigt at stille vilkår om bræmmer op til det B-målsatte naturområde.

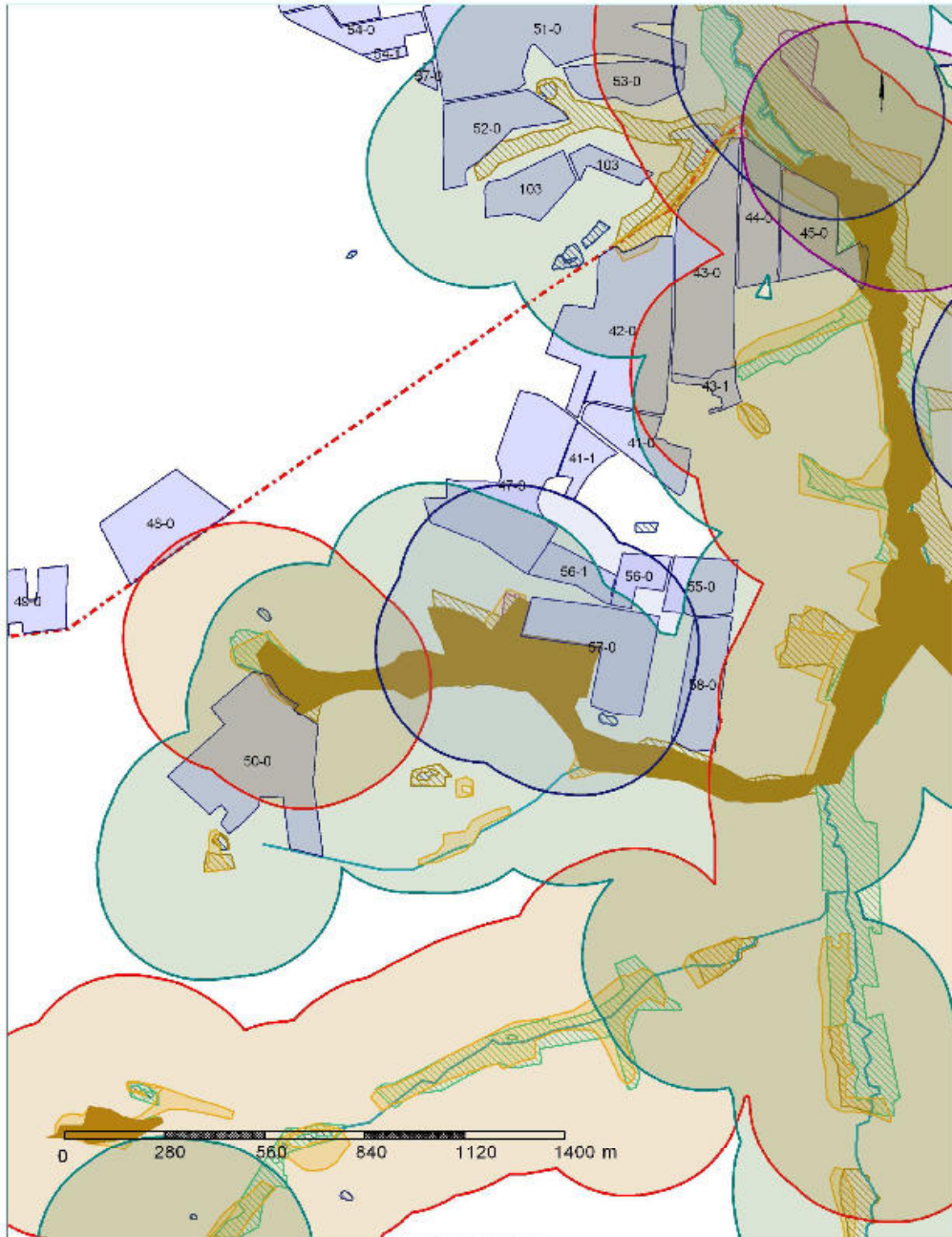
Mark nr. 50-0 ligger op til B-målsat eng ved tilløb til Røjkær Bæk. Engen blev besigtiget i 2004 og der blev ikke registreret særligt kvælstoffølsomme arter. Det er derfor vurderet, at udbringning af husdyrgødning på mark 50-0 ikke vil påvirke engens tilstand.

Mark nr. 57-0 ligger op til hede, der ligger som en del af det B-målsatte område. Terrænet hælder fra marken ned mod heden. Marken ligger delvist indenfor område, der hælder 6 – 12 grader. I det heden ligger syd for marken og pløjeretningen er langs med terrænets højdekurver er det vurderet, at hedens tilstand ikke ændres på grund af udbringning af husdyrgødning på marken.

Med venlig hilsen

Kith Skovgaard
(naturgruppen)

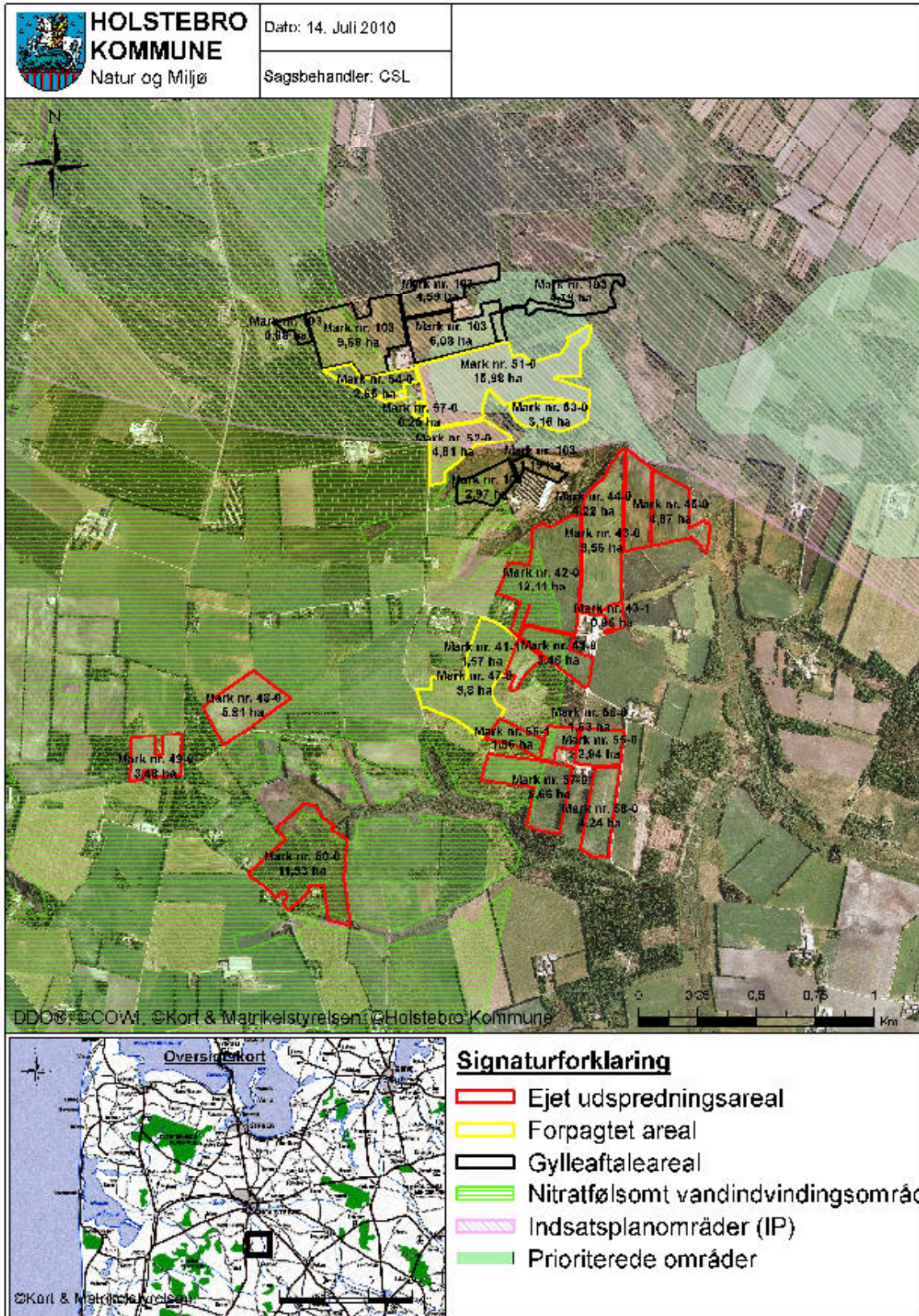
300 m zoner omkring § 3 beskyttede naturområder, hvor der ikke må anlægges markstakke

Signaturforklaring

	Vester Sognstrupvej 1		300 m buffer zone §3 ENG		C målsat natur		§ 3 Mose
	Kommunegrænse		A målsat natur		§ 3 vandløb		§ 3 Overdrev
	300 m buffer zone §3 OVERDREV		B målsat natur		§ 3 Eng		§ 3 sø
	300 m buffer zone §3 MOSE				§ 3 Hejde		
	300 m buffer zone §3 HEDE						

Bilag 32 – "Arealer Grundvand 1/2"

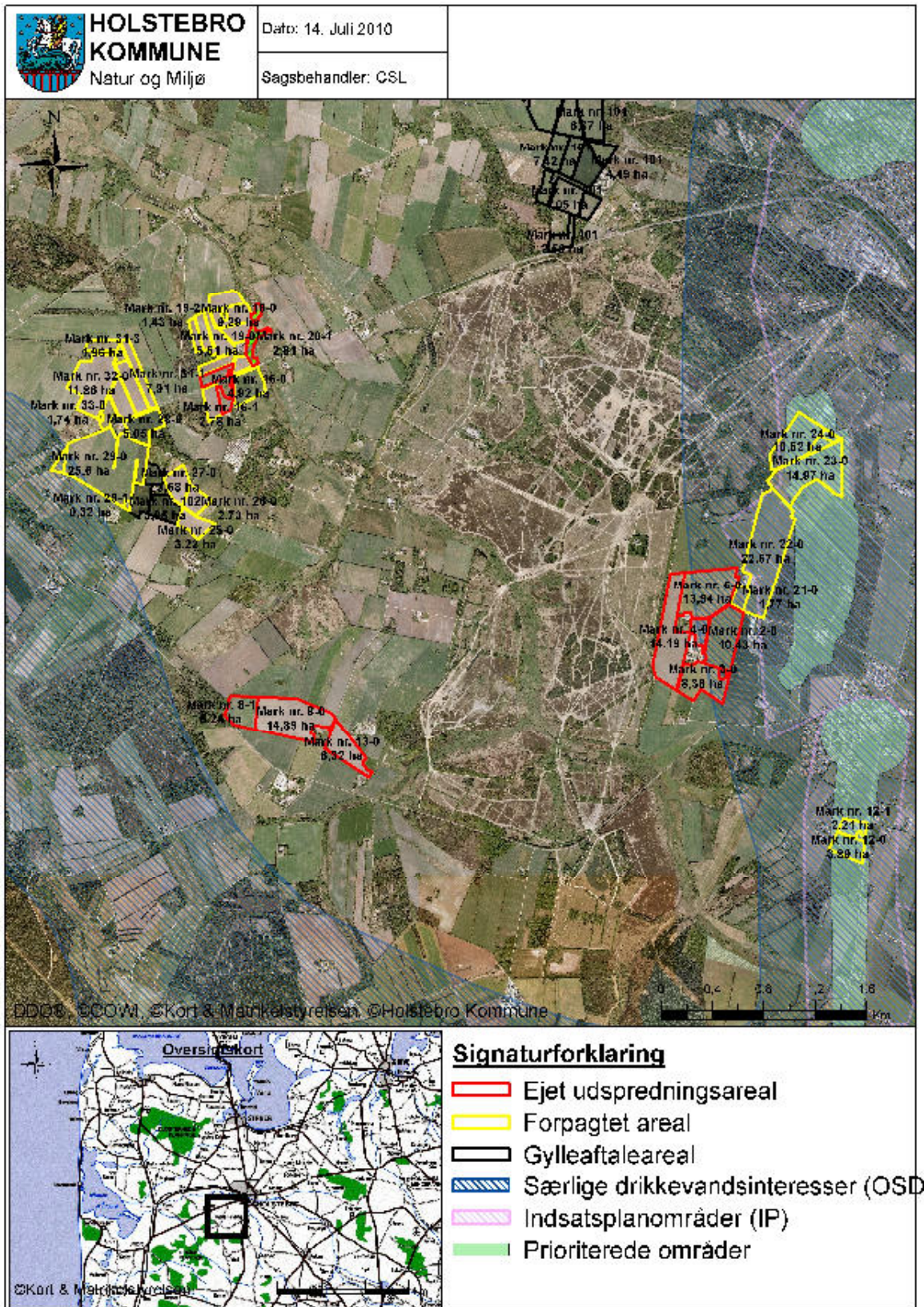

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 33 – "Arealer Grundvand 2/2"

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
 Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
 CVR: 29189927

Bilag 34 – "Sædskeftenotat af 27-06-2007"

Notat

MILJØMINISTERIET

Skov- og Naturstyrelsen

Landområdet

27.06.2007

Standardsædskefter og referencesædskefter

I de følgende tabeller er vist de standardsædskefter, der kan anvendes i forbindelse med miljøgodkendelser og tilladelser efter 1. januar 2007. Referencesædskefterne er vist med gult. Referencesædskeftet er det sædskefte som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat er udgangspunkt for den pågældende bedrift. I forbindelse med beskyttelsesniveauet for fosfor og nitrat (grundvand) er det således også sædskeftet i "nudrift". Referencesædskeftet på bedriftens arealer bestemmes entydigt ud fra jordtype og krav til efterafgrøder for svine- og planteavlbedrifter og grovfoderbehov og krav til efterafgrøder på kvægbedrifter. En bedrift angives som svine- og planteavlbedrift, hvis antallet af DE, fra andet end kvæg, får og geder udbragt på bedriften, er større end det angivne antal DE kvæg, får og geder som fremgår af næste afsnit.

For kvægbedrifter er der anført nogle intervaller for grovfoderproduktionen på bedriften angivet DE kvæg, får og geder per ha. I dette begreb indgår grovfoderproduktion til samtlige af bedriftens grovfoderædende dyr. Grovfoder afsat til andre bedrifter beregnes ud fra 3000 FE/DE.

Produceret grovfoder i De/ha har ingen sammenhæng med mængden af husdyrgødning der udbringes på bedriften. Det er et helt andet begreb end de almindelige harmoniregler og anvendes kun til fastlæggelse af referencesædskeftet.

Ved den ansøgte drift kan vælges frit mellem alle sædskefter (bortset fra K12) og miljøeffekten beregnes i forhold til referencesædskeftet.

Det er frivilligt, hvorvidt der ønskes krav om ændret sædskefte. Det er således muligt at anvende andre virkemidler, som f.eks. krav til flere efterafgrøder, uden samtidig at blive pålagt krav til sædskeftet. Hvis der ikke ønskes krav til sædskeftet skal der i IT-ansøgningssystemet i så fald vælges samme sædskefte som referencesædskeftet for alle marker.

Hvis sædskeftet ønskes anvendt som virkemiddel, skal samtlige arealer under bedriften medregnes incl. de sædskefter, som evt. har en større udvaskning end referencesædskeftet. Undtaget herfra er kravene på nitratfølsomme indvindingsområder i forhold til miljøbeskyttelsen af grundvandet.

Ved tilsyn og kontrol med sædskefterne skal alle arealer med samme sædskefte vurderes samlet. Selvom kravene beregnes på bedriftsniveau skal valg af sædskefter med mindre udvaskning i rimeligt omfang målrettes de arealer, hvor der ifølge de udpegede nitratklasser er behov for en reduktion af udvaskningen. Der kræves ingen egentlig beregning heraf, men en tekstmæssig beskrivelse af denne målretning.

Såfremt ændret valg af sædskefte anvendes som virkemiddel skal der stilles vilkår herom svarende til kriterierne for hvert standardsædskefte i miljøgodkendelsen eller tilladelsen incl. et evt. krav til pløjetidspunkt.

Arealer med permanent græs

Arealet med permanent græs (sædskefte K13) skal håndteres således, at arealer, der før 1/1 2007 er permanent græs ifølge definitionerne i vejledning om enkeltbetaling skal angives i ansøgningssystemet som permanent græs i "nudrift". En øget anvendelse af permanent græs kan derfor kun anvendes som virkemiddel til reduktion af nitratudvaskningen, hvis de nye arealer ikke i forvejen er permanentgræs og stadig er en del af udbringingsarealet.

Grundvandssædskefter

Vedrørende grundvandssædskefterne skal det bemærkes, at begrebet "miljøgræs" dækker over efterafgrøder med græs, som ikke samtidigt må indgå i de lovpligtige efterafgrøder (kravet om 6%/10% efterafgrøder). Der er desuden følgende krav til "Miljøgræs" :

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø

Nupark 51 - 7500 Holstebro - Tlf: 96117557 - Fax: 96117802
Hjemmeside: www.holstebro.dk - E-post: naturogmiljo@holstebro.dk
CVR: 29189927

- Der skal hvert dyrkningsår etableres mindst den angivne procent på arealer med det pågældende sædskifte
- Tilsynsmyndigheden (kommunen) skal hvert år kunne konstatere at efterafgrøderne er etableret korrekt på hele det pågældende areal med miljøgræs fra høst og frem til 1. februar det følgende år.
- Det er ansøgers ansvar at etableringen er vellykket
- Der accepteres kun udlæg af græs i forbindelse med etablering af dækafgrøden dvs. udlæg af græs om foråret i vintersæd og udlæg efter høst af hovedafgrøden accepteres ikke.
- Der er ingen krav til græsart.
- Der må ikke anvendes gødning eller græssende dyr på arealet fra høst og frem til 1. februar.

Der skal i miljøgodkendelsen eller tilladelsen stilles krav om den valgte procentdel "miljøgræs" og de nævnte krav til etablering og drift. Der skal desuden stilles vilkår om, at sædskiftet ikke må indeholde bælgeplanter.

Kvægbrug

Kvægbrug omfattet af bilag 2 i husdyrgødningsbekendtgørelsen (harmonikrav på 2,3 DE/ha) har helt specielle krav til sædskiftet og driftspraksis. Disse kan derfor ikke anvende ændrede sædskifter som virkemiddel men bliver pålagt K12. Det vil dog være muligt for disse brug at anvende flere efterafgrøder end kravene, hvis kravet til arealet med roer, græs og efterafgrøder øges tilsvarende. Således vil et krav om 5 % flere efterafgrøder være ensbetydende med, at 75 % skal dyrkes med roer, græs eller græsefterafgrøder i stedet for det normale krav på 70 %. Beregningen foretages i så fald ud fra sædskifte K12.

Vedrørende kvægbrug skal det bemærkes, at ved anvendelse af kvægsædskifter med større græsandel end referencesædskiftet og dermed mindre udvaskning er det et krav, at græsarealer i omdrift kun må pløjes i perioden 1. marts til 1. juni, idet det er en afgørende forudsætning for at reduktionen i udvaskningen opnås i praksis.

Udvaskningsindeks

I den første tabel er angivet den afgrødesammensætning, som anvendes i udvaskningsberegningerne. I næste tabel er angivet kriterierne for hvornår hvilke standardsædskifter skal vælges. Der er desuden angivet et udvaskningsindeks. Udvaskningsindekset er angivet for at det er muligt umiddelbart at sammenligne sædskifterne indbyrdes med hensyn til, om udvaskningen er større eller mindre. Indekset kan ikke bruges til at beregne forskellen, idet dette kræver konkrete oplysninger om husdyrbruget. Endvidere er efterafgrødegrundarealet og den maksimale % efterafgrøder for hvert sædskifte vist. Efterafgrøder i FarmN vil blive omtalt nærmere i særskilt notat.

Efterafgrøder og efterafgrødegrundlag

Efterafgrødegrundlaget har betydning på miljøeffekten, hvis der som virkemiddel ønskes flere efterafgrøder. Hvis der f.eks. ønskes 10 % flere efterafgrøder end de lovpligtige 10 % vil der i alt skulle stilles vilkår om 20 % efterafgrøder. Disse 20 % vil ved udvaskningsberegningerne blive beregnet ud fra efterafgrødegrundlaget. Således vil en bedrift med 100 ha og et sædskifte k10 have et efterafgrødegrundlag på 40 ha, hvorfor et krav om 20 % efterafgrøder vil svare til 8 ha med efterafgrøder. De ekstra efterafgrøder vil blive fratrukket hhv. 17 kg N/ha under 0,8 De/ha og 25 kg N/ha hvis der er 0,8 De/ha eller derover. Reduktionen i kvælstofnormen er i FARM N indregnet i effekten af efterafgrøderne. Bemærk at for kvægbrug med harmonikrav på 2,3 DE/ha bliver efterafgrøderne angivet og beregnet anderledes.

Tabeller

De to første tabeller er svine- og planteavlssædskifterne, de næste to kvægsædskifterne, og derefter grundvandsædskifter. Ved tilladelser og miljøgodkendelser må sædskifterne i de enkelte år ikke afvige således, at der ifølge kriterierne skal vælges et andet sædskifte, med mindre de andre sædskifter har en mindre udvaskning ifølge udvaskningsindekset.

Den sidste tabel er en liste over fosforfrøførslen ved hvert sædskifte. Såfremt udbringningsarealerne er placeret i oplande, hvor der stilles krav til fosforoverskuddet må der heller ikke ændres til et sædskifte med en mindre fosforfrøførsel.

Svine- og plante-sædskifter:			Vinterkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vårkorn	Fæter (0 - 10%)	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	I alt	Udvasknings- indeks	Efterafgrøde- grundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
S1	6% efterafgr.	Typisk lerjord (> JB4)	54	6	15	5	20				100	96	100	20
S2	10% efterafgr.		50	10	15	5	20				100	93	100	20
S3	6% efterafgr.	Typisk sandjord (JB1-4)	44	6	35	5	10				100	100	100	40
S4	10% efterafgr.		40	10	35	5	10				100	98	100	40
S5	6% efterafgr.	Med frøavl	40	5	25	5	10	15			100	89	85	30
S6	10% efterafgr.		36	9	25	5	10	15			100	86	85	30
S7	6% efterafgr.	Med roer	35	5	35	5			20		100	90	80	40
S8	10% efterafgr.		32	8	35	5			20		100	88	80	40
S9	6% efterafgr.	Med frøavl og roer	35	5	35	5		10	10		100	89	80	40
S10	10% efterafgr.		32	8	35	5		10	10		100	88	80	40
S11	6% efterafgr.	Med kartofler	20	5	35	5	10			25	100	97	75	40
S12	10% efterafgr.		17	8	35	5	10			25	100	96	75	40
S13	100% vinterafgrøder		85				15				100	102		
S14			80				20				100	100		
S15			75				25				100	99		
S16			70				30				100	97		

Kriterier for valg af sædskifter	Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Fæter	Lovpligtige efterafgrøder	Sædskifte nr.	Udvasknings- indeks
Typisk svinesædskifte	>15%				0-10%	6%	S1	96
	>15%					10%	S2	93
	<15%				0-10%	6%	S3	100
	<15%					10%	S4	98
Med frøavl		>10%			0-10%	6%	S5	89
		>10%				10%	S6	86
Med roer			>15%		0-10%	6%	S7	90
			>15%			10%	S8	88
Med frøavl og roer		>15% i alt og min. 5% frøgræs			0-10%	6%	S9	89
						10%	S10	88
Med kartofler				>20%	0-10%	6%	S11	97
				>20%		10%	S12	96
100% vinterafgrøder	<17½%						S13	102
	17½% - 22½%						S14	100
	22½% - 27½%						S15	99
	>27½%						S16	97

Kvægsædskeerter:		Vårkorn	Lovpligtige efterafgrøder	Vinterkorn	Sædskeerter-klovergræs el. vedvarende græs	Helsæd + majs	I alt	Udvæsnings-indeks	Efterafgrødegrundareal	Maksimalt areal med efterafgrøder
K1	6% efterafgr.	45	5	15	20	15	100	98	80	65
K2	10% efterafgr.	42	8	15	20	15	100	96	80	65
K3	6% efterafgr.	36	4	10	30	20	100	94	70	60
K4	10% efterafgr.	33	7	10	30	20	100	92	70	60
K5	6% efterafgr.	26	4	10	40	20	100	94	60	50
K6	10% efterafgr.	24	6	10	40	20	100	92	60	50
K7	6% efterafgr.	17	3	5	50	25	100	88	50	45
K8	10% efterafgr.	15	5	5	50	25	100	86	50	45
K9	6% efterafgr.	8	2	5	60	25	100	86	40	35
K10	10% efterafgr.	6	4	5	60	25	100	84	40	35
K11	6% efterafgr.				70	30	100	80	30	30
K12	10% efterafgr.				70	30	100	80		
K13	Vedvarende græs				100		100	50		

Kriterier for valg af sædskeerter	Andel af sædskeerter med græs eller klovergræs	Lovpligtige efterafgrøder, %	Sædskeerter nr.	Udvæsnings-indeks
(generelt krav at græs+majs+roer er over 30%)				
<1,4 DE/ha	<25%	6	K1	98
	<25%	10	K2	96
1,4-2,0 DE/ha	25-34%	6	K3	94
	25-34%	10	K4	92
>2,0 DE/ha	35-44%	6	K5	94
	35-44%	10	K6	92
	45-54%	6	K7	88
	45-54%	10	K8	86
	55-64%	6	K9	86
	55-64%	10	K10	84
	65-95%	6	K11	80
2,3 DE/ha	65-95%	10	K12	80
Vedvarende græs	>95%		K13	50

Grundvandssædskifterne består af vårbyg med stigende andel efterafgrøder. Disse efterafgrøder kaldes "miljøgræs" fordi de ikke medregnes som efterafgrøder i Plantedirektoratets terminologi, og derfor heller ikke medfører reduktion i N-kvoten.

Grundvandssædskifter		Udvaskningsindeks
G1	Vårbyg m. 10% 'miljøgræs'	104
G2	Vårbyg m. 20% 'miljøgræs'	99
G3	Vårbyg m. 30% 'miljøgræs'	95
G4	Vårbyg m. 40% 'miljøgræs'	93
G5	Vårbyg m. 50% 'miljøgræs'	87
G6	Vårbyg m. 60% 'miljøgræs'	83
G7	Vårbyg m. 70% 'miljøgræs'	80
G8	Vårbyg m. 80% 'miljøgræs'	75
G9	Vårbyg m. 90% 'miljøgræs'	70
G10	Vårbyg m. 100% 'miljøgræs'	65

Tabel over den gennemsnitlig fosforfræførsel i sædskifterne

Tallene forudsætter at halvdelen af halmen fjernes, hvilket stort set svarer til den gennemsnitlige praksis. Grundvandssædskifterne består alle af vårbyg med efterafgrøder, hvorfor P-fræførslen er den samme i alle ti G-sædskifter

Sædskifte	kg P/ha
S1	26.9
S2	26.9
S3	21.1
S4	21.1
S5	24.2
S6	24.2
S7	26.6
S8	26.6
S9	25.3
S10	25.3
S11	21.4
S12	21.4
S13	26.0
S14	25.9
S15	25.8
S16	25.8

K1	24.7
K2	24.7
K3	25.0
K4	25.0
K5	25.3
K6	25.3
K7	25.6
K8	25.6
K9	25.9
K10	25.9
K11	25.4
K12	25.4
K13	15.2

G-sædskifter	25.4